

SADRŽAJ

UVOD	4
I OBRAZLOŽENJE	6
1. POLAZIŠTA	6
1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja općine u odnosu na prostor i sustave županije i države	6
1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru	7
1.1.1.1. Stanovništvo	7
1.1.1.2. Naseljenost	16
1.1.1.3. Klima	18
1.1.1.4. Reljef i tlo	18
1.1.1.5. Bonitetno vrednovanje zemljišta	19
1.1.2. Prostorno razvojne i resursne značajke	23
1.1.3. Planski pokazatelji i obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja i ocjena postojećih prostornih planova	26
1.1.4. Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske i gospodarske podatke te prostorne pokazatelje	27
1.1.4.1. Ocjena dosadašnjeg prostornog razvoja i korištenja prostora	27
1.1.4.2. Mogućnosti i ograničenja razvoja	28
2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA	30
2.1. Ciljevi prostornog razvoja županijskog značaja	30
2.1.1. Razvoj naselja posebnih funkcija i infrastrukturnih sustava	30
2.1.2. Racionalno korištenje prirodnih izvora	30
2.1.3. Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednosti dijelova okoliša	31
2.2. Ciljevi prostornog razvoja općinskog značaja	32
2.2.1. Demografski razvoj	32
2.2.2. Odabir prostorno-razvojne strukture	34
2.2.3. Razvoj naselja, društvene, prometne i komunalne infrastrukture	35
2.2.4. Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povijesnih cjelina	36
2.3. Ciljevi prostornog uređenja naselja na području općine	39
2.3.1. Racionalno korištenje i zaštita prostora	39
2.3.2. Utvrđivanje građevinskih područja naselja u odnosu na postojeći i planirani broj stanovnika, gustoću stanovanja, izgrađenost, iskorištenost i gustoću izgrađenosti, obilježja naselja, vrijednosti i posebnosti krajobraza, prirodnih i kulturno-povijesnih cjelina	40
2.3.3. Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture	43
3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA	45
3.1. Prikaz prostornog razvoja na području općine u odnosu na prostornu i gospodarsku strukturu županije	45
3.2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina	46
3.2.1. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina	47
3.3. Prikaz gospodarskih i društvenih djelatnosti	49
3.3.1. Gospodarske djelatnosti	49
3.3.2. Društvene djelatnosti	51
3.4. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora	53
3.4.1. Zaštita prirodne baštine	53
3.4.2. Zaštita kulturno - povijesnih vrijednosti	54
3.4.3. Stanje evidencije i pravne zaštite nepokretnih kulturnih dobara	57
3.4.4. Tabelarni prikaz nepokretnih kulturnih dobara	58
3.5. Razvoj infrastrukturnih sustava	59
3.5.1. Prometni infrastrukturni sustav	59
3.5.1.1. Cestovni promet	59
3.5.1.2. Telekomunikacije	60

3.5.2. Energetski sustav	61
3.5.2.1. Električna energija	61
3.5.2.2. Plinovodna mreža	62
3.5.3. Vodnogospodarski sustav	62
3.5.3.1. Vodoopskrba	63
3.5.3.2. Odvodnja otpadnih voda	63
3.6. Postupanje s otpadom	64
3.7. Sprječavanje nepovoljnog utjecaja na okoliš	65
II ODREDBE ZA PROVOĐENJE	67
1. Uvjeti za određivanje namjena površina na području općine	67
2. Uvjeti za uređenje prostora	67
2.1. Građevine od važnosti za Državu i županiju	67
2.2. Građevinska područja naselja	68
2.2.1. Namjena površina i građevina	69
2.2.1.1. Građevinsko područje stambene i mješovite namjene	69
2.2.1.2. Građevinsko područje mješovite i javne namjene u središnjim dijelovima naselja sa oznakom M	70
2.2.1.3. Građevinsko područje športske i rekreacijske namjena sa oznakom R	71
2.2.2. Oblici i veličine građevnih parcela	71
2.2.3. Veličina i površina građevina	72
Koeficijent izgrađenosti parcele	72
Koeficijent iskorištenosti parcele	72
Visina građevina	72
Lokalni uvjeti	73
2.2.4. Smještaj građevina na parceli	74
2.2.5. Oblikovanje građevina	75
2.2.6. Uređenje građevne parcele	75
2.2.7. Način i uvjeti priključenja građevne parcele na javnu prometnu površinu i komunalnu infrastrukturu	76
2.3. Površine izdvojene namjene izvan naselja	76
Gospodarska i poslovna namjena sa oznakom I	76
2.4. Poljoprivredne, šumske i druge negrađive površine	77
2.4.1. Poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene	77
2.4.2. Šumske površine	77
2.4.3. Vodne površine	77
2.5. Gradnja izvan građevinskih područja	78
2.5.1. Građevine za intenzivnu stočarsku i peradarsku proizvodnju	78
2.5.2. Građevine za obavljanje poljoprivrednih djelatnosti	79
2.5.3. Građevine za intenzivni uzgoj voća, povrća i cvijeća - staklenici	80
2.5.4. Klijeti i spremišta voća	80
2.5.5. Šumarske, lugarske i lovačke građevine	81
2.5.6. Groblja	81
2.5.7. Posebna namjena	81
3. Uvjeti smještaja gospodarskih djelatnosti	82
4. Uvjeti smještaja društvenih djelatnosti	83
5. Uvjeti utvrđivanja koridora ili trasa i površina prometa i drugih infrastrukturnih sustava	84
5.1. Promet	84
5.2. Elektroenergetska mreža	86
5.3. Telekomunikacije	86
5.4. Plinovodna mreža	88
5.5. Vodovodna mreža	89
5.6. Odvodnja otpadnih voda	89

6. Mjere zaštite krajobraznih i prirodnih vrijednosti i kulturno-povijesnih cjelina	90
6.1. Mjere zaštite krajobraznih i prirodnih vrijednosti	90
6.2. Stanje pravne zaštite kulturnih dobara	91
6.3. Mjere zaštite kulturno povijesne baštine	92
Mjere zaštite za registrirana i preventivno zaštićena kulturna dobra	92
Mjere zaštite za evidentirane kulturno-povijesne vrijednosti	93
6.4. Upravni postupak pri zaštiti kulturno povijesne baštine	93
7. Postupanje s otpadom	94
8. Mjere sprječavanja nepovoljnog utjecaja na okoliš	94
Zaštita tla	94
Zaštita voda	94
Sklanjanje ljudi	95
Zaštita od rušenja	96
Zaštita stabilnosti tla	96
Zaštita od požara	97
Zaštita od buke	98
Procjena utjecaja na okoliš	98
9. Mjere provedbe plana	99
9.1. Obveza izrade prostornih planova	100
9.2. Rekonstrukcija građevina čija je namjena protivna planiranoj namjeni	100

GRAFIČKI DIO

1.	KORIŠTENJE I NAMJENA POVRŠINA	1 : 25000
2.1.	ELEKTROENERGETSKA MREŽA	1 : 25000
2.2.	TELEKOMUNIKACIJSKA MREŽA	
2.3.	PLINOVODNA MREŽA	1 : 25000
2.4.	VODOVODNA MREŽA	1 : 25000
2.5.	ODVODNJA I PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA	1 : 25000
3.1.	UVJETI ZA UREĐENJE, KORIŠTENJE I ZAŠTITU PROSTORA	1 : 25000
3.2.	PODRUČJA POSEBNIH UVJETA KORIŠTENJA	1 : 25000
4.	GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA	
4.1.	BARBARIĆI KRAVARSKI; PODVORNICA	1 : 5000
4.2.	ČAKANEC; NOVO BRDO; ŽITKOVČICA	1 : 5000
4.3.	DONJI HRUŠEVEC	1 : 5000
4.4.	GLADOVEC KRAVARSKI	1 : 5000
4.5.	GORNJI HRUŠEVEC	1 : 5000
4.6.	KRAVARSKO	1 : 5000
4.7.	PUSTIKE	1 : 5000

UVOD

Područje Općine Kravarsko zauzima površinu od 58,33 km². Do 1993. godine i novog teritorijalno-političkog ustrojstva Republike Hrvatske, Općina Kravarsko bila je u sastavu Grada Zagreba. Tom je prilikom Općina Kravarsko izdvojena kao samostalna jedinica lokalne samouprave koja obuhvaća naselja Barbarići Kravarski, Čakanec, Donji Hruševac, Gladovec Kravarski, Gornji Hruševac, Kravarsko, Novo Brdo, Podvornica i Žitkovčica. Temeljem Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN 10/1997), koji je usvojen 1997. godine, Općini Kravarsko priključeno je naselje Pustike iz susjedne Sisačko-moslavačke županije.

Bitne političke promjene u posljednjih desetak godina dovele su do novog administrativno-teritorijalnog ustroja prostora i omogućile nov način gospodarenja i zapošljavanja što u urbanističkom smislu daje nove mogućnosti i postavlja nove zahtjeve. Također su, slijedom svjetskih trendova, znatno pooštreni kriteriji zaštite okoliša, zaštite prirodne i kulturne baštine te zaštite identiteta prostora. Zbog svega toga je proteklo desetljeće obilježeno kao prijelazni period u izradi prostorno-planske dokumentacije, kao priprema za prostorne planove koje je na početku 21. stoljeća moguće izraditi znatno kvalitetnije. Najveći doprinos ovog prostornog plana trebao bi biti u zaštiti prostora od devastacije, nekvalitetne i nedovoljno promišljene izgradnje, od neargumentiranih neutemeljenih političkih odluka na lokalnoj razini i nepromišljenog trošenja prostora.

Restrukturiranjem gospodarstva stvorene su drugačije potrebe za gospodarskim razvitkom, što stari planovi ne omogućuju, pa je potrebno tražiti nova rješenja u gospodarskom vrednovanju prostora. Očituju se i problemi u razvitku malog poduzetništva jer nisu osigurani prostori za takve sadržaje u naseljima u kojima postoje stvarne potrebe. Također je ovim planom potrebno preispitati granice građevinskih područja naselja te namjenu površina, kako bi se prostor mogao izgrađivati i uređivati u skladu sa novonastalim potrebama.

Izrada Prostornog plana uređenja temelji se na slijedećim zakonima:

- Zakon o prostornom uređenju NN 30/1994
- Zakon o izmjenama i dopunama zakona o prostornom uređenju NN 68/1998 i 61/2000
- Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi NN 33/2001

Prostorni plan uređenja općine određuje ciljeve prostornog razvoja lokalnog značaja te sadrži:

- građevinska područja,
- namjenu prostora s razmještajem gospodarskih i drugih funkcija lokalnog značaja,
- mrežu lokalne komunalne infrastrukture i način zbrinjavanja otpada,
- uvjete korištenja i zaštite prostora u odnosu na značajke prostora i zahvate u prostoru,
- područja za koja će se izrađivati urbanistički planovi.

Prostorni plan uređenja Općine Kravarsko najvažniji je dokument prostornog uređenja općine, kojim se treba utvrditi daljnji razvoj i način iskorištenja prostornih mogućnosti prostora općine.

U analitičkom dijelu plana obradit će se karakteristike prostora, pejzaža, tipova i strukture naselja, prirodnih i stvorenih vrijednosti. Analizom demografskih pokazatelja i razvojnih kretanja u recentnom razdoblju odredit će se razvojni potencijali pojedinih naselja i dijelova prostora. Planska rješenja kojima će se odrediti modeli i procedure budućeg uređivanja prostora nastojat će uskladiti razvojne potrebe i potrebe zaštite kultiviranih vrijednosti prostora i naselja.

Novim prostornim planom Općina Kravarsko treba osigurati uvjete za samostalni razvoj područja općine, iskoristiti prirodne kvalitete i resurse prostora, uz maksimalno očuvanje prirodnih i povijesnih vrijednosti. U svrhu toga potrebno je usmjeriti prostorno-razvojne prioritete u prvom redu na poboljšanje učinkovitosti već izgrađenog i korištenog prostora te na stvaranje uvjeta za nove programe radi pokretanja gospodarskih aktivnosti i poboljšanja kvalitete života na ovom prostoru.

I Obrazloženje

1.POLAZIŠTA

1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja općine u odnosu na prostor i sustave županije i države

Općina Kravarsko smještena je u južnom dijelu Zagrebačke županije, na području Vukomeričkih gorica, između Turopolja i Pokuplja. Prema prirodno-geografskoj regionalizaciji Hrvatske ovaj prostor pripada jugozapadnom dijelu Panonske megaregije. Kao sastavni dio Zagrebačke županije Općina Kravarsko ulazi u područje šireg zagrebačkog prostora.

Prostor koji danas obuhvaća Općina Kravarsko bio je u sastavu Zajednica općina Zagreb do 1993. godine, kada je prilikom promjene teritorijalno-političkog ustrojstva Republike Hrvatske izdvojena kao samostalna jedinica lokalne samouprave.

Područje Općine Kravarsko graniči sa Gradom Velika Gorica na sjeveru i Općinom Pokupsko na zapadu. Istočnim i južnim dijelom općine pruža se granica sa susjednom Sisačko-moslavačkom županijom.

U pogledu veličine i gospodarskog značaja pojedinih naselja, može se konstatirati da na području općine nema naselja koje bi imalo širi značaj za područje Zagrebačke županije ili Republike Hrvatske.

Za Zagrebačku županiju karakteristična je intenzivna međuovisnost ukupnog prostornog i gospodarskog razvitka sa Gradom Zagrebom. Međutim, koliko god je Zagreb pozitivno djelovao na razvoj Zagrebačke županije, toliko je i iscrpljivao rubna i seoska područja poput Općine Kravarsko, stvarajući određenu neravnotežu u razvoju županije. Tako je Općina Kravarsko u proteklom razdoblju, kao uostalom i sva izrazito ruralna područja u ovom dijelu Hrvatske, obilježena snažnim procesom depopulacije te stagnacijom u razvoju.

Formiranjem nove općine naselje Kravarsko postaje administrativno središte za deset naselja općine te se u novom kontekstu otvara potreba za osiguravanjem površina za smještaj gospodarskih djelatnosti koje će omogućiti zapošljavanje domicilnog stanovništva te spriječiti daljnju depopulaciju ovog prostora.

Jedan od najznačajnijih činitelja dosadašnje stagnacije u razvoju Općine Kravarsko jest njen smještaj izvan glavnih prometnih pravaca te relativno loša opremljenost komunalnom infrastrukturom. Općina Kravarsko je, kao sastavni dio Zagrebačke županije, ujedno i dio prostora unutar kojeg se nalazi značajno čvorište europskih i regionalnih prometnih pravaca. Međutim, zbog svojeg perifernog smještaja i slabije povezanosti sa ostalim dijelovima županije, nije bila u mogućnosti koristiti sve prednosti koje donosi povoljan prometni položaj županije. Stoga će u planiranom prostornom i gospodarskom razvoju vrlo značajnu ulogu imati ostvarivanje što bolje prometne povezanosti sa ostalim dijelovima Županije i Zagrebom, kao i unapređenje u komunalnom opremanju svih naselja općine. Ovime će se znatno povećati kvaliteta življenja na području općine te podići interes za doseljavanjem novog stanovništva i eventualnim povratkom ranije iseljenog.

1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru

1.1.1.1. Stanovništvo

Na području Općine Kravarsko, prema popisu stanovništva iz 2001. godine, živi 1983 stanovnika koji čine 621 kućanstvo. Prema broju stanovnika Kravarsko se svrstava među najmanje općine u Zagrebačkoj županiji. Udio stanovništva Općine Kravarsko u ukupnom stanovništvu županije koje čini 309696 stanovnika, iznosi 0,64%.

Osnovni podaci o kretanju broja stanovnika i kućanstava u posljednjih pola stoljeća dani su u slijedećim tablicama:

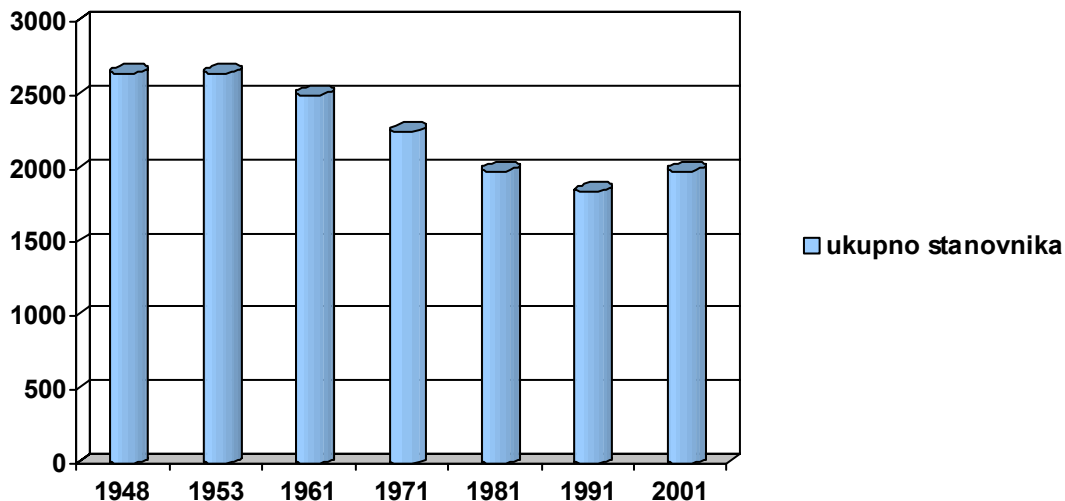
TABLICA - Broj stanovnika

	NASELJA	1948	1953	53/48	1961	61/53	1971	71/61	1981	81/71	1991	91/81	2001	01/91
1	Barbarići Kravarski	151	148	98,01	149	100,68	142	95,30	135	95,07	123	91,11	181	147,15
2	Čakanec	250	257	102,80	233	90,66	179	76,82	130	72,63	90	69,23	83	92,22
3	Donji Hruševac	523	500	95,60	471	94,20	443	94,06	386	87,13	352	91,19	350	99,43
4	Gladovec Kravarski	176	185	105,11	165	89,19	164	99,39	160	97,56	188	117,50	212	112,77
5	Gornji Hruševac	388	382	98,45	364	95,29	330	90,66	280	84,85	223	79,64	251	112,56
6	Kravarsko	559	590	105,55	530	89,83	500	94,34	475	95,00	480	101,05	512	106,67
7	Novo Brdo	173	172	99,42	169	98,26	141	83,43	136	96,45	115	84,56	98	85,22
8	Podvornica	118	116	98,31	116	100,00	107	92,24	80	74,77	69	86,25	87	126,09
9	Pustike	217	205	94,47	238	116,10	191	80,25	146	76,44	149	102,05	168	112,75
10	Žitkovčica	90	88	97,78	67	76,14	53	79,10	56	105,66	53	94,64	41	77,36
	UKUPNO	2.645	2.643	99,92	2.502	94,67	2.250	89,93	1.984	88,18	1.842	92,84	1.983	107,65

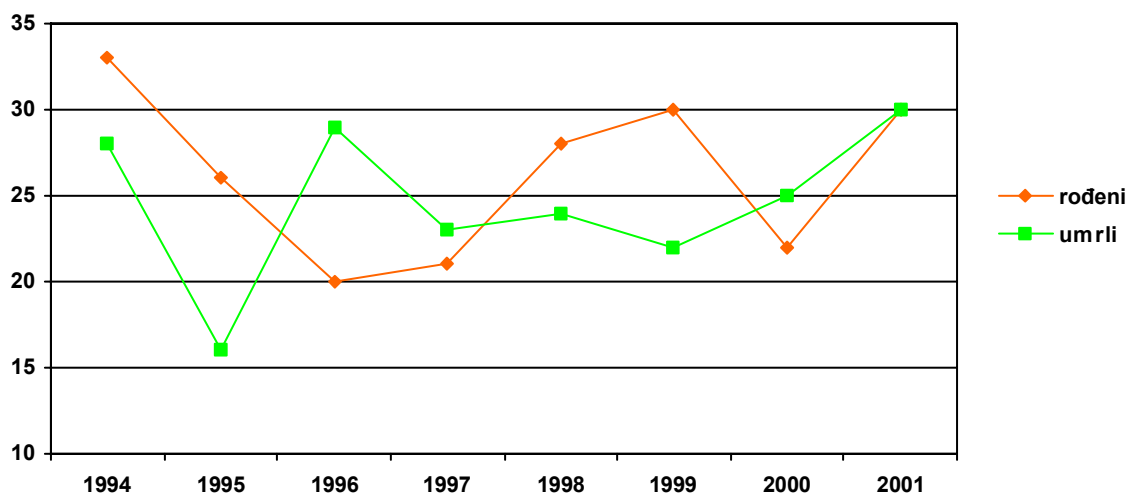
TABLICA - Broj kućanstava

	NASELJA	1948	1953	53/48	1961	61/53	1971	71/61	1981	81/71	1991	91/81	2001	01/91
1	Barbarići Kravarski	27	25	92,59	29	116,00	37	127,59	38	102,70	41	107,89	71	173,17
2	Čakanec	45	46	102,22	45	97,83	39	86,67	37	94,87	29	78,38	31	106,90
3	Donji Hruševac	110	109	99,09	98	89,91	94	95,92	97	103,19	96	98,97	111	115,63
4	Gladovec Kravarski	33	34	103,03	30	88,24	32	106,67	34	106,25	41	120,59	51	124,39
5	Gornji Hruševac	79	74	93,67	71	95,95	68	95,77	74	108,82	55	74,32	75	136,36
6	Kravarsko	118	126	106,78	112	88,89	115	102,68	121	105,22	135	111,57	150	111,11
7	Novo Brdo	34	38	111,76	37	97,37	33	89,19	37	112,12	33	89,19	35	106,06
8	Podvornica	20	25	125,00	26	104,00	26	100,00	24	92,31	24	100,00	29	120,83
9	Pustike	35	33	94,29	47	142,42	45	95,74	47	104,44	47	100,00	54	114,89
10	Žitkovčica	16	16	100,00	14	87,50	13	92,86	18	138,46	17	94,44	14	82,35
	UKUPNO	517	526	101,74	509	96,77	502	98,62	527	104,98	518	98,29	621	119,88

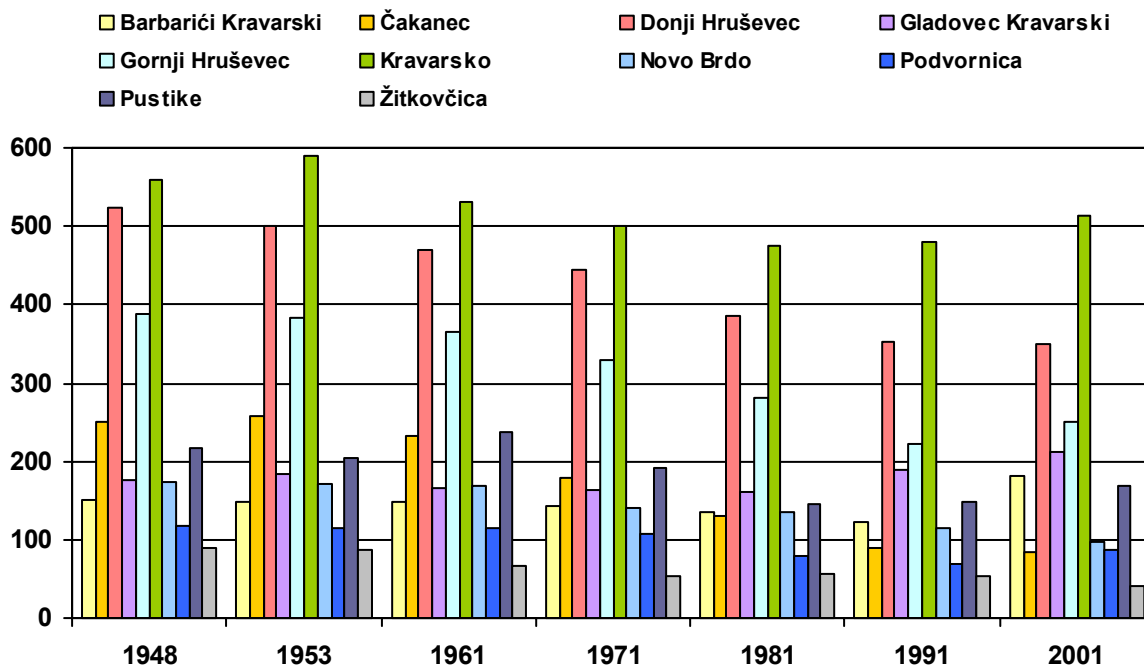
Pregled ukupnog broja stanovnika na području općine od 1948. do 2001. godine prikazan je u slijedećem grafikonu.

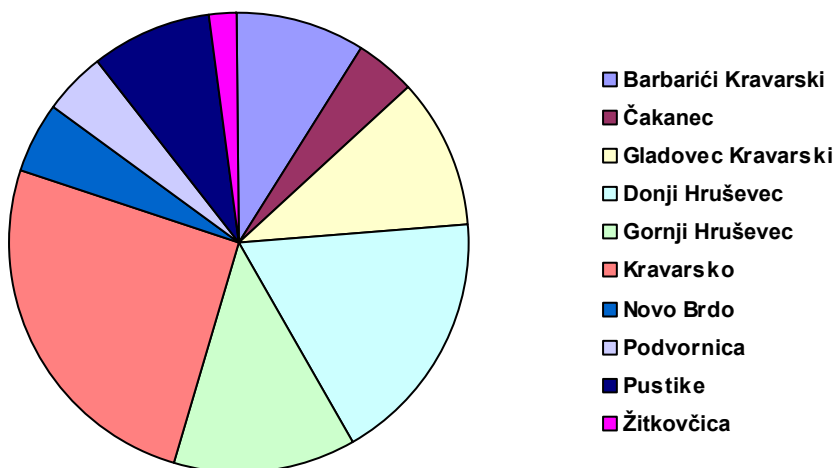
Uočava se kontinuirani pad broja stanovnika od 1948. do 1991. godine. U tom je periodu broj stanovnika Općine Kravarsko smanjen za nešto više od 30%. Depopulacija ovog prostora u promatranom razdoblju u prvom redu je posljedica migracije aktivnog stanovništva prema atraktivnijim područjima, prije svega gradovima, vezane uz procese industrijalizacije i deagrarizacije. U posljednjem desetljeću općina bilježi neznatan porast broja stanovnika. Iako je u tom razdoblju prirodni prirast na području općine u prosjeku pozitivan, može se reći da je povećanje broja stanovnika prvenstveno rezultat migracija stanovništva iz ratom zahvaćenih dijelova Hrvatske prema području Zagrebačke županije. Odnos broja rođenih i umrlih na području Općine Kravarsko u zadnjim godinama prošlog stoljeća prikazan je slijedećom shemom.

Pregled kretanja broja stanovnika po naseljima dan je u slijedećem grafikonu. Može se uočiti da je u posljednjih pola stoljeća većina naselja demografski nazadovala.

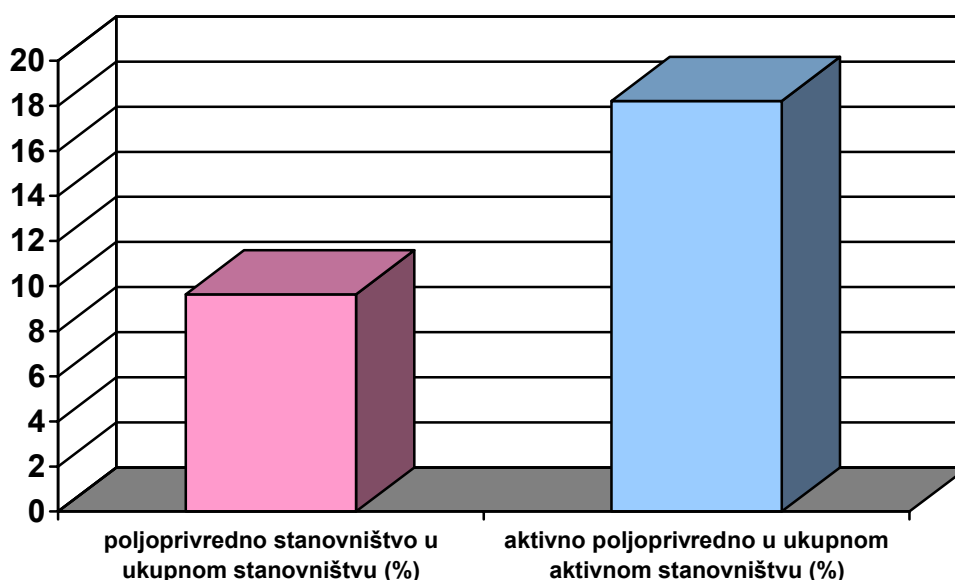
Raspodjela stanovništva 2001. godine dana u slijedećem grafičkom prikazu pokazuje da je više od polovine stanovništva općine smješteno u tri naselja: Kravarsko, Gornji Hruševac i Donji Hruševac.

Udio poljoprivrednog stanovništva na području Općine Kravarsko je relativno nizak. Prema popisu stanovništva iz 2001. godine ukupno poljoprivredno stanovništvo iznosilo je 191 ili 9,63% ukupnog stanovništva. U slijedećoj tablici i grafičkom prikazu dani su osnovni podaci o poljoprivrednom stanovništvu Općine Kravarsko.

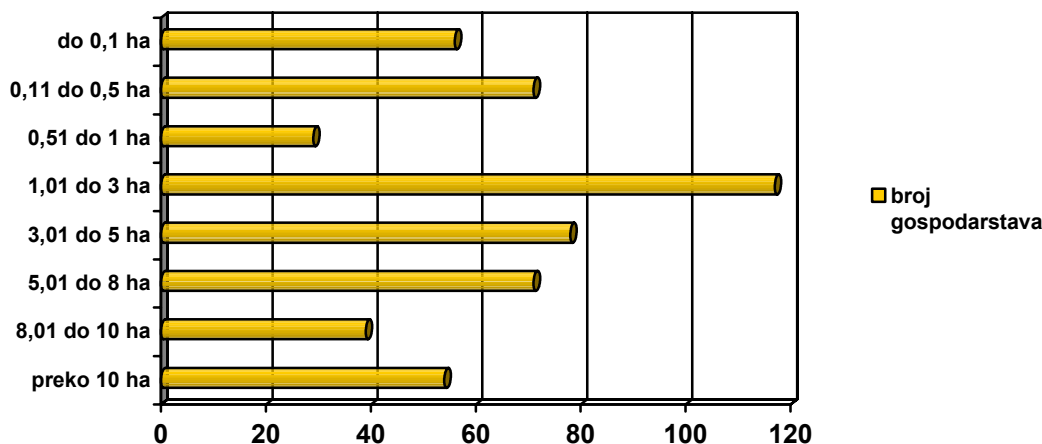
TABLICA – Poljoprivredno stanovništvo

spol	ukupno poljoprivredno stanovništvo	aktivno poljoprivredno stanovništvo			
		svega	obavljaju zanimanje na svom poljop. gospodarstvu i ne zapošljavaju radnike	obavljaju zanimanje na svom poljop. gospodarstvu i zapošljavaju radnike	pomažući članovi
svega	191	120	82	-	30
m	99	73	62	-	4
ž	92	47	20	-	26

U posljednjih deset godina znatno je smanjen broj poljoprivrednog stanovništva (prema popisu iz 1991. godine poljoprivredno stanovništvo iznosilo je 463 odnosno 25,14% ukupnog stanovništva općine).

Međutim, može se reći da poljoprivredna djelatnost ipak ima znatno veći značaj za ovo područje nego što to pokazuje udio poljoprivrednog stanovništva. Prema popisu stanovništva 2001. godine 83% kućanstava posjedovalo je poljoprivredno gospodarstvo, što ukazuje na činjenicu da se dio stanovništva općine bavi poljoprivredom kao dodatnom djelatnošću. Iz grafičkog prikaza poljoprivrednih gospodarstava Općine Kravarsko prema veličini korištene površine, uočava se da je većina njih vrlo mala.

Prema broju zaposlenih najznačajnija gospodarska djelatnost Općine Kravarsko je poljoprivreda (sa nešto manje od četvrtine ukupnog zaposlenog stanovništva). Veći dio zaposlenosti stanovništva općine ostvaren je izvan njenih granica. Od ukupno oko 659 zaposlenih u Općini Kravarsko, čak 387, odnosno gotovo 60% putuje na radno mjesto u susjedne gradove, općine i županije (u prvom redu u gradove Veliku Goricu i Zagreb). Osnovni podaci o dnevnim migracijama stanovništva Općine Kravarsko dani su u slijedećoj tablici.

TABLICA – Dnevni migranti Općine Kravarsko

spol	dnevni migranti					
	ukupno	aktivni koji obavljaju zanimanje				učenici i studenti
		svega	rade u drugom naselju iste općine	rade u drugoj općini ili gradu iste županije	rade u drugoj županiji	
m	386	273	15	160	98	113
ž	245	140	11	70	59	105
ukupno	631	413	26	230	157	218

Opća atraktivnost područja Općine Kravarsko nije na visokoj razini. Ipak, u sjevernom dijelu općine uvjeti za stanovanje su nešto bolji zahvaljujući povoljnijem smještaju u odnosu na veće centre rada, Grad Veliku Goricu i Grad Zagreb. U posljednjih deset godina ovaj dio općine ostvaruje porast broja stanovnika imigracijom.

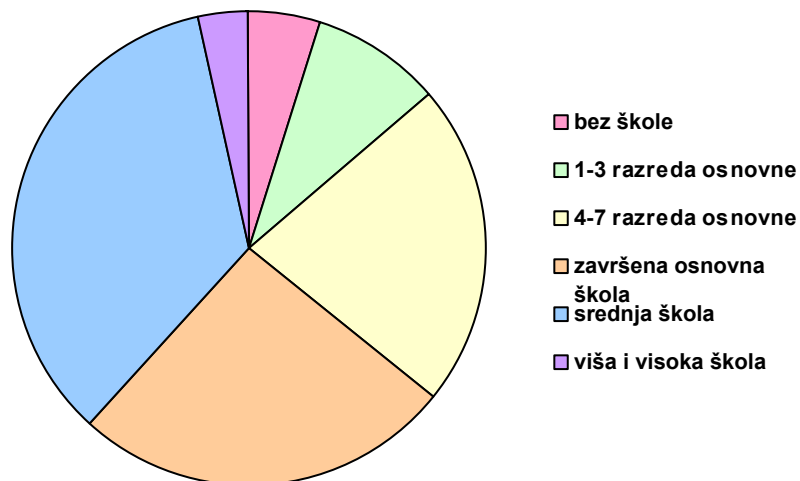
TABLICA - Stanovništvo općine prema migracijskim obilježjima

spol	ukupan broj stanovnika	od rođenja stanuje u istom naselju	dospeljeno u naselje stanovanja								
			svega	iz drugog naselja iste općine	iz drugog grada ili općine iste županije	iz druge županije	iz inozemstva			nepoznato	
							svega	od toga			
								BiH	Slovenije		SRJ
m	1.015	841	172	28	52	76	13	13	-	-	3
ž	968	517	448	97	203	114	31	24	2	1	3
ukupno	1.983	1.358	620	125	255	190	44	37	2	1	6

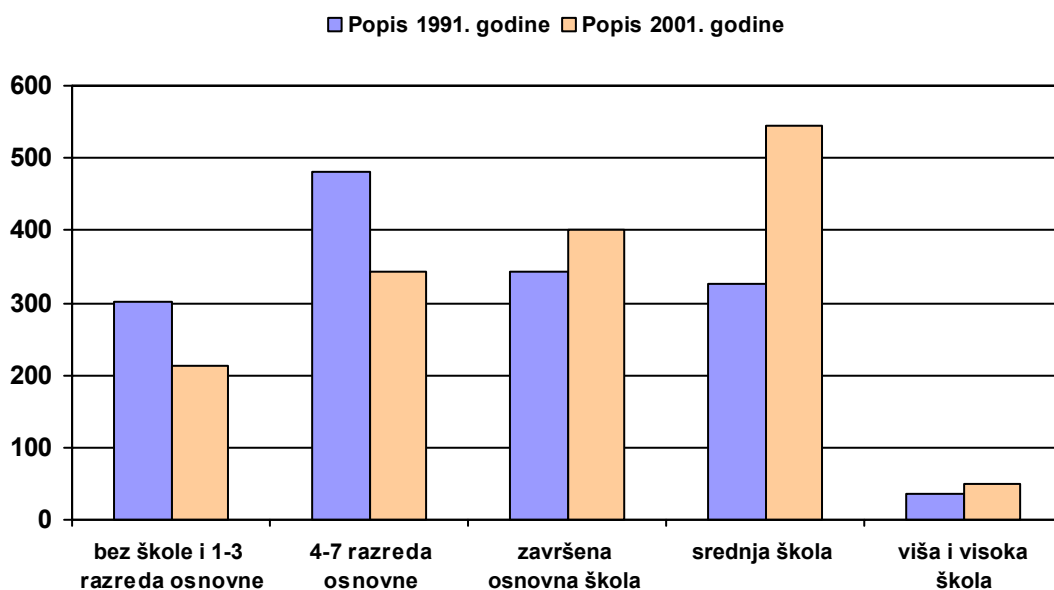
Prema školskoj spremi i pismenosti za stanovništvo iznad 15 godina (prema popisu 2001. godine) situacija je bila slijedeća: 4,89% bez školske spremi, 8,87%

sa završenih 1-3 razreda osnovne škole, 21,99% sa završenih 4-7 razreda osnovne škole, 25,85% sa završenom osnovnom školom, 35,11% sa srednjom školom te 3,28% sa višim i visokim obrazovanjem.

Može se reći da obrazovna struktura na području općine nije na zadovoljavajućoj razini, budući da više od 60% stanovništva ima osnovno ili niže obrazovanje. Ova činjenica može predstavljati značajan ograničavajući faktor u planiranom razvoju općine.

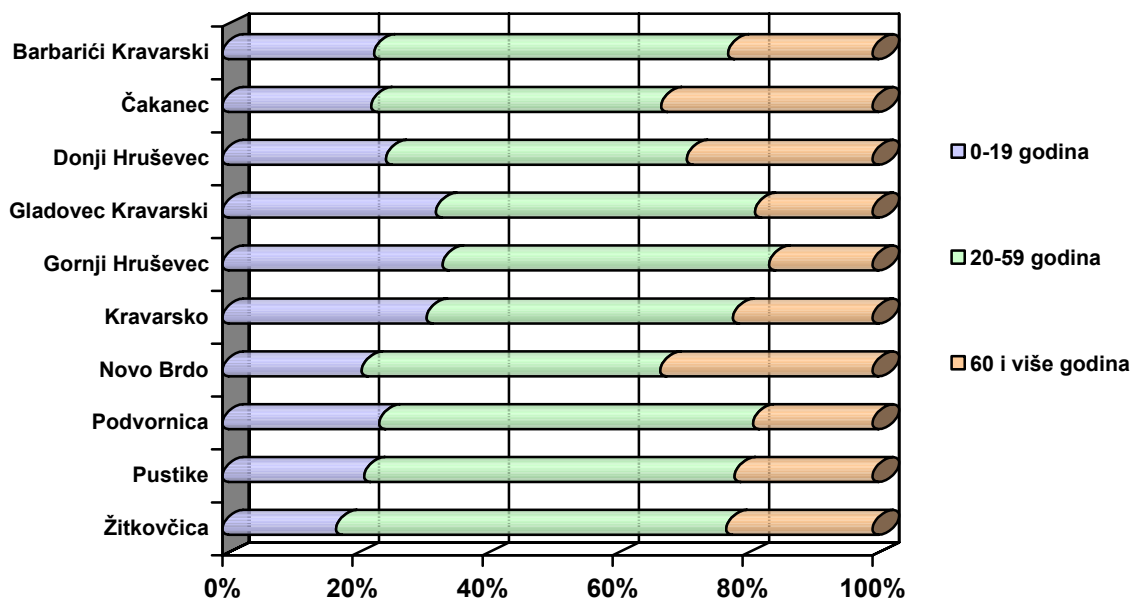
Iako je obrazovna struktura nepovoljna, ipak je u tom pogledu ostvaren određeni pozitivni pomak u odnosu na stanje zabilježeno na popisu stanovništva 1991. godine. Iz usporednog prikaza obrazovne strukture sa posljednja dva popisa stanovništva uočljivo je da je u posljednjih deset godina znatno porastao broj srednjeobrazovanog stanovništva, dok se nasuprot tome, broj stanovnika sa nižim obrazovanjem smanjio.

Dobna struktura stanovništva prema podacima sa popisa 2001. godine je također nepovoljna, što se može vidjeti iz priložene tablice:

NASELJE	UKUPNO	0-19 GODINA	20-59 GODINA	60 I VIŠE GODINA	NEPO- ZNATO	INDEKS STAROSTI
Barbarići Kravarski	181	42	98	40	1	95,24
Čakanec	83	19	37	27	0	142,11
Donji Hruševac	350	88	162	100	0	113,64
Gladovec Kravarski	212	69	103	38	2	55,07
Gornji Hruševac	251	83	123	39	6	46,99
Kravarsko	512	158	237	108	9	68,35
Novo Brdo	98	21	45	32	0	152,38
Podvornica	87	21	50	16	0	76,19
Pustike	168	36	94	35	3	97,22
Žitkovčica	41	7	24	9	1	128,57
UKUPNO	1983	544	973	444	22	81,62

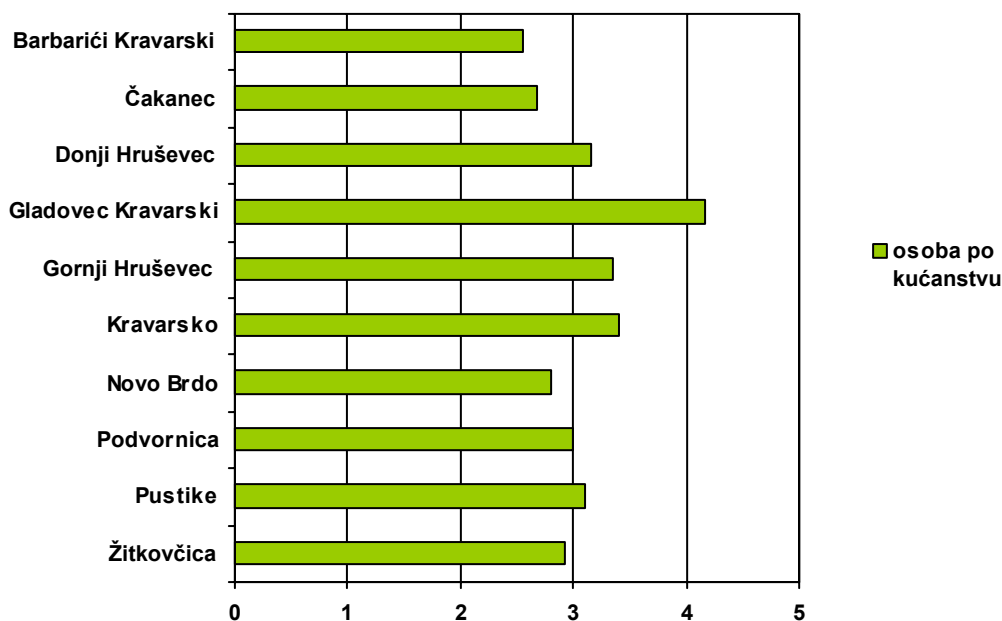
Udio stanovništva od 0 do 19 godina iznosi 27,74%, stanovništva od 20 do 59 godina 49,62%, a stanovništva iznad 60 godina 22,64%. Na temelju ovih podataka može se konstatirati da je stanovništvo Općine Kravarsko duboko zašlo u proces starenja. Indeksi starosti po naseljima iz gornje tablice, kao i grafikon dobne strukture pokazuju da nešto povoljniji omjer mladog i starog stanovništva imaju naselja Gladovec Kravarski, Gornji Hruševac i Kravarsko te da je stanovništvo Čakanca, Novog Brda i Žitkovčice izrazito staro.

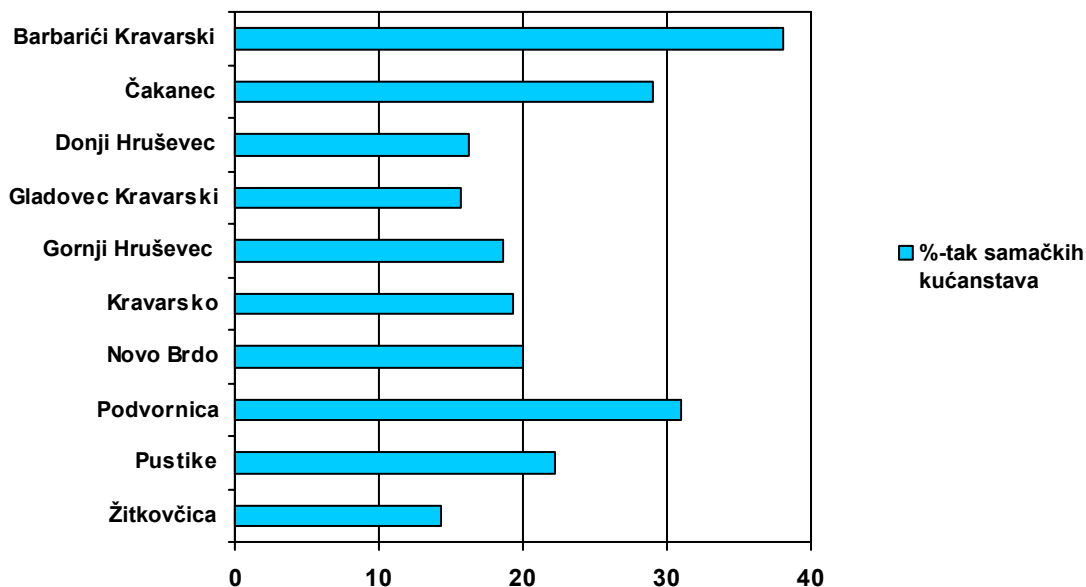
Slijedeća tablica daje pregled broja kućanstava po naseljima prema popisu stanovništva 2001. godine.

NASELJA	UKUPNO KUĆANSTAVA	OBITELJSKA KUĆANSTVA	SAMAČKA KUĆANSTVA
Barbarići Kravarski	71	42	27
Čakanec	31	22	9
Donji Hruševac	111	90	18
Gladovec Kravarski	51	42	8
Gornji Hruševac	75	58	14
Kravarsko	150	120	29
Novo Brdo	35	27	7
Podvornica	29	20	9
Pustike	54	40	12
Žitkovčica	14	12	2
UKUPNO	621	473	135

U posljednjih pedesetak godina broj stanovnika Općine Kravarsko je smanjen za 25%. S druge strane, broj kućanstava je u promatranom razdoblju doživio značajan porast, što je u rezultiralo padom "obiteljskog faktora", odnosno broja članova po kućanstvu koji danas iznosi 3,19 prema 5,17 iz 1948. godine. Pri tome je znatno porastao broj samačkih i staračkih kućanstava. Pregled "obiteljskog faktora" po naseljima dan je u slijedećem grafičkom prikazu.

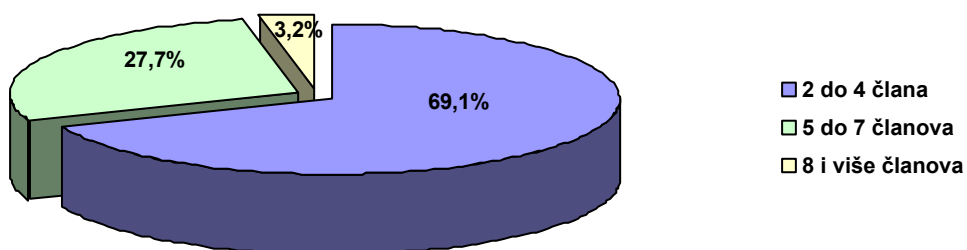

Na ukupnu demografsku sliku značajan utjecaj ima i udio samačkih kućanstava, koji je na području općine vrlo visok (općinski prosjek iznosi 21,74%). Većina ovih kućanstava su staračka. Slijedeći grafikon pokazuje da je posebno teška situacija u naselju Barbarići Kravarski sa gotovo 40% te Čakanecu i Podvornici sa nešto manje od trećine samačkih kućanstava.

Pregled obiteljskih kućanstava prema broju članova (popis 2001. godine) dan je u slijedećoj tablici i grafikonu.

Naselje	Obiteljska kućanstva prema broju članova								
	svega	2	3	4	5	6	7	8 i više	
								broj kućanstava	ukupno članova
Barbarići Kravarski	42	15	10	6	5	2	3	1	8
Čakanec	22	7	8	3	2	0	2	0	0
Donji Hruševac	90	27	25	14	14	6	1	3	26
Gladovec Kravarski	42	6	6	10	6	5	3	6	51
Gornji Hruševac	58	13	10	16	10	4	4	1	8
Kravarsko	120	31	24	20	19	14	9	3	25
Novo Brdo	27	9	7	6	4	1	0	0	0
Podvornica	20	3	5	6	4	1	1	0	0
Pustike	40	8	12	10	4	3	2	1	8
Žitkovčica	12	4	4	2	1	1	0	0	0
UKUPNO	473	123	111	93	69	37	25	15	126

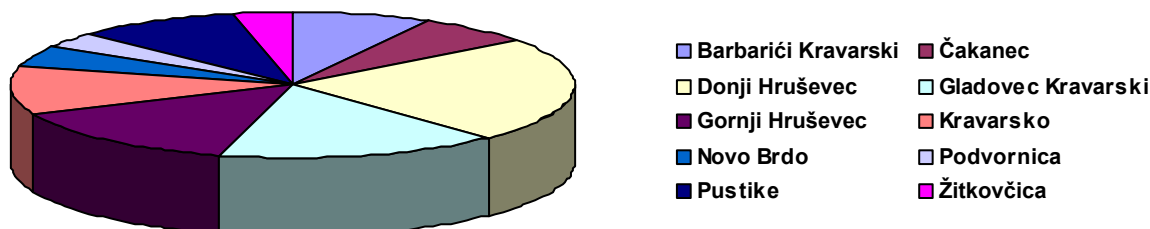
Zaključno se može konstatirati da je Općina Kravarsko u cjelini područje sa negativnim trendovima u demografskom razvoju. Međutim, unatoč tome, demografska situacija je ovdje nešto povoljnija nego u većem dijelu županijskog i državnog prostora te se može zaključiti da neće predstavljati značajan ograničavajući faktor u planiranom razvoju.

1.1.1.2. Naseljenost

Na području Općine Kravarsko nalazi se 10 naselja (Barbarići Kravarski, Čakanec, Donji Hruševac, Gladovec Kravarski, Gornji Hruševac, Kravarsko, Novo Brdo, Podvornica, Pustike, Žitkovčica). Naselja Općine Kravarsko su u prosjeku vrlo mala, a prema veličini se izdvaja samo središnje naselje općine sa 512 stanovnika.

Područje općine prostire se na površini od 58,03 km² odnosno 1,90% ukupne površine županije koja iznosi 3058,15 km². Općina Kravarsko je prema površini među manjima u Zagrebačkoj županiji.

Udio površine pojedinih naselja u ukupnoj površini Općine Kravarsko dan je u slijedećem grafičkom prikazu:

Općina Kravarsko je područje sa vrlo niskom gustoćom naseljenosti. Gustoća od 34,17 st./km² svrstava ovu općinu u red najslabije naseljenih područja Zagrebačke županije. Gustoća naseljenosti na području županije je 99,47 st./km², dok je prosječna gustoća naseljenosti u Hrvatskoj 77,4 st./km².

U slijedećoj tablici dan je pregled površina pojedinih naselja općine i njihova gustoća naseljenosti te podaci o broju stanovnika, stanova i domaćinstava sa posljednja dva popisa stanovništva:

Općina Kravarsko	Površina		Stanovnici				Stanovi				Domaćinstva		Gustoća naseljenosti
			Popis 1991.		Popis 2001.		Popis 1991.		Popis 2001.		Popis 1991.	Popis 2001.	
	km ²	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	broj	broj st./km ²
UKUPNO	58,03	100,00	1.842	100,00	1.983	100,00	557	100,00	664	100,00	518	621	34,17
1 Barbarići Kravarski	4,71	8,12	123	6,68	181	9,13	47	8,44	70	10,54	41	71	38,43
2 Čakanec	3,85	6,63	90	4,89	83	4,19	33	5,92	41	6,17	29	31	21,56
3 Donji Hruševac	13,38	23,06	352	19,11	350	17,65	98	17,59	110	16,57	96	111	26,16
4 Gladovec Kravarski	9,53	16,42	188	10,21	212	10,69	43	7,72	52	7,83	41	51	22,25
5 Gornji Hruševac	8,36	14,41	223	12,11	251	12,66	58	10,41	76	11,45	55	75	30,02
6 Kravarsko	5,87	10,12	480	26,06	512	25,82	148	26,57	166	25,00	135	150	87,22
7 Novo Brdo	2,80	4,83	115	6,24	98	4,94	31	5,57	43	6,48	33	35	35,00
8 Podvornica	2,03	3,50	69	3,75	87	4,39	37	6,64	29	4,37	24	29	42,86
9 Pustike	5,62	9,68	149	8,09	168	8,47	46	8,26	56	8,43	47	54	29,89
10 Žitkovčica	1,86	3,21	53	2,88	41	2,07	16	2,87	21	3,16	17	14	22,04

Uočava se da je nešto veća gustoća naseljenosti ostvarena u sjevernom dijelu općine, posebno u njenom središtu, ali i u naseljima Podvornica i Barbarići Kravarski. Stanovništvo se koncentriralo u ovom dijelu općine u prvom redu zbog pogodnosti koje pruža ovaj prostor, od sadržaja najznačajnijih društvenih funkcija do kvalitetne prometne povezanosti sa susjednim Gradom Velikom Goricom te središtem županije, Gradom Zagrebom.

Prikaz broja stanovnika, privatnih kućanstava i stambenih jedinica po naseljima prema popisu stanovništva iz 2001. godine dan je u slijedećoj tablici:

NASELJE	UKUPAN BROJ STANOVNIKA	PRIVATNA KUĆANSTVA	STAMBENE JEDINICE	
			SVEGA	STANOVNI ZA STALNO STANOVANJE
Barbarići Kravarski	181	71	236	70
Čakanec	83	31	41	41
Donji Hruševac	350	111	118	110
Gladovec Kravarski	212	51	86	52
Gornji Hruševac	251	75	105	76
Kravarsko	512	150	274	166
Novo Brdo	98	35	55	43
Podvornica	87	29	64	29
Pustike	168	54	156	56
Žitkovčica	41	14	29	21
UKUPNO	1983	621	1164	664

Slijedeća tablica daje pregled ukupnog broja stanova i njihovih površina na području Općine Kravarsko, prema podacima sa popisa stanovništva 2001. godine.

stanovi	ukupno	stanovi za stalno stanovanje				stanovi koji se koriste povremeno		stanovi u kojima se samo obavljala djelatnost
		ukupno	nastanjeni	privremeno nastanjeni	napušteni	stanovi za odmor	u vrijeme sezonskih radova u poljoprivredi	
broj	1.161	678	604	58	16	478	5	-
m ²	65.272	47.200	42.544	3.973	683	18.002	70	-

Prosječna veličina svih stanova na području Općine Kravarsko iznosi 56,22 m². Prosječna veličina stanova za stalno stanovanje je 69,62 m², dok je prosječan stan za odmor je znatno manji (37,66 m²). Općenito se može zaključiti da je standard stanovanja u naseljima Općine Kravarsko dobar, što je vidljivo iz prosječne veličine stanova za stalno stanovanje, a i iz podatka o prosječnoj površini stana po osobi. Prosječan stanovnik područja općine raspolaže sa 23,80 m² stambenog prostora.

1.1.1.3. Klima

Glavna obilježja klime ovog prostora uklapaju se u opće klimatske uvjete zapadnog dijela Panonske nizine. To je područje s izrazitim godišnjim dobima, gdje se miješaju utjecaji euroazijskog kopna, Atlantika i Sredozemlja. To se očituje na taj način da u nekim pokazateljima klime dolazi do izražaja maritimnost, a u drugim kontinentalnost klime, pri čemu niti jedno od ovih obilježja ne prevladava. Prema Koepenovoj klasifikaciji klime ovaj prostor pripada klimatskom području "Cfwbx". To je područje umjerenog tople kišne klime u kojoj nema suhog razdoblja tijekom godine i oborine su jednoliko raspoređene na cijelu godinu. Najsuši dio godine je u hladno godišnje doba. U godišnjem hodu padalina izdvajaju se dva maksimuma, jedan je u proljeće u svibnju, a drugi ljeti u srpnju ili kolovozu. Između ova dva maksimuma je nešto suše razdoblje.

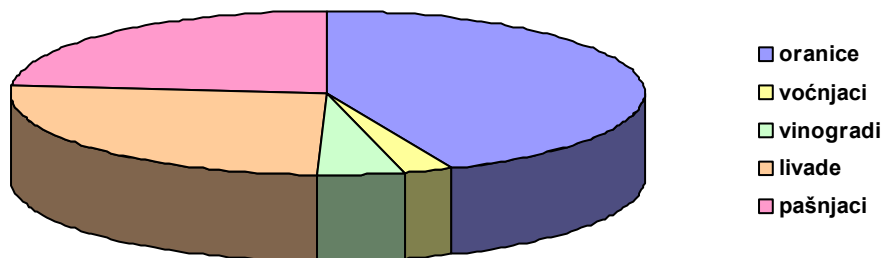
1.1.1.4. Reljef i tlo

Geološki sastav i reljef ne predstavljaju ograničavajući faktor razvoja iako je reljefna struktura općine relativno složena. Površine na kojima su smještena naselja i najkvalitetnija poljoprivredna zemljišta nalaze se na ravnom ili blago nagnutom terenu što osigurava neometano gospodarsko iskorištavanje i uvođenje infrastrukture. Za daljnji razvoj područja općine potrebno je provesti optimalizaciju prostora po iskoristivosti i namjeni, a pri tome vodeći računa o održavanju prirodne i ekološke ravnoteže.

Prema raspoloživim podacima *Ureda za katastarsko geodetske poslove* Općina Kravarsko raspolaže ukupno sa 2434 ha poljoprivrednih površina, što predstavlja 48,2% ukupne površine općine. Većina ovih površina (92,32%) u privatnom je vlasništvu. Obradeno je 1231 ha ili nešto više od polovine ukupnih poljoprivrednih površina, a neplodnih površina ima ukupno 175 ha.

Nešto manje od polovine ukupne površine općine, ili 2441 ha zauzimaju šume, od čega 1207 ha predstavljaju šume u državnom vlasništvu. Šume na području Općine Kravarsko u nadležnosti su Uprave šuma Zagreb, Uprave šuma Karlovac i Uprave šuma Sisak, koje su u sastavu javnog poduzeća za gospodarenje šumama i šumskim zemljištem u R. Hrvatskoj "Hrvatske šume".

Struktura ukupnih poljoprivrednih površina na području Općine Kravarsko prikazana je slijedećim grafikonom:

1.1.1.5. Bonitetno vrednovanje zemljišta

Učinkovito raspolaganje jednim od najvrednijih prirodnih resursa, poljoprivrednim zemljištem, velika je odgovornost svih gospodarskih i političkih činitelja. Kako bi to raspolaganje bilo gospodarski, društveno i ekološki prihvatljivo, potrebno je uzeti u obzir mnoštvo različitih čimbenika te je zbog toga vrlo važno da odluke o raspolaganju ovim resursom budu temeljene na kvalitetnim informacijama, u cilju što boljeg učinka. Stoga je za potrebe izrade Prostornog plana Zagrebačke županije izrađena studija pod nazivom "Bonitetno vrednovanje zemljišta za prostorno planiranje Zagrebačke županije" koju su izradili stručnjaci Agronomskog fakulteta u Zagrebu, Zavoda za pedologiju, 1999. godine. Pitanje boniteta vrlo je značajno zbog toga što je Zakonom o poljoprivrednom zemljištu određeno da se zemljište 1-5 klase (od ukupno osam klasa poljoprivrednog zemljišta) boniteta ne bi smjelo koristiti u nepoljoprivredne svrhe. Osnovna zadaća studije je bonitetno vrednovanje zemljišta za potrebe izrade prostornog plana Zagrebačke županije, u sklopu čega se određuju mogućnosti zaštite najboljih tala od prevelike potrošnje i trajnog gubitka.

Za određivanje boniteta tla važni su mehanički sastav (tekstura), geološko porijeklo ili matični supstrat te razvojni stupanj (evolucijsko-genetički stadij razvoja tala). Opći bonitet zemljišta korigira se korekcijskim faktorima, a to su u ovom slučaju stjenovitost, kamenitost i poplave.

Korigirani ili korekcijski bonitet razvrstan je prema Pravilniku o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova (NN 106/98) u kategorije preporučljivog načina korištenja u prostornom uređenju na slijedeći način:

Bonitetne klase i potklase	Prostorna kategorija korištenja zemljišta
1.1, 1.2, 2.1 i 2.2	P1 (osobito vrijedna obradiva tla)
3.1, 3.2 i 4.1	P2 (vrijedna obradiva tla)
4.2, 5.1 i 5.2	P3 (ostala obradiva tla)
6.1, 6.2, 7.1, 7.2, 8.1 i 8.2	PŠ (poljoprivredno tlo vrlo loših oranica i pašnjaka ili tlo namijenjeno šumama i šumskom zemljištu)

Svi tipovi tala Zagrebačke županije razvrstani su u 44 kartirane pedološke jedinice tla za koja su utvrđena vanjska obilježja i ostala glavna svojstva. Treba napomenuti da su kartirane jedinice složene zemljišne kombinacije koje se na području Općine Kravarsko sastoje od 2 do 3 sistematske jedinice. Od ukupno 44 kartirane pedološke jedinice na području županije, na području Općine Kravarsko nalazimo 3, a u slijedećim tablicama prikazane su njihove osnovne značajke.

TABLICA - Bonitetne klase i potklase i kategorije korištenja zemljišta

br.	Naziv sistematskih jedinica	Bonitetne klase i potklase	Prostorna kategorija korištenja zemljišta	Ukupna površina (ha)
1	Lesivirano tipično i akrično na praporu s podlogom gline Obronačni pseudoglej Eutrično smeđe	5.2.	P3	
2	Pseudoglej obronačni i zaravni Distrično smeđe pseudoglejno	5.1.	P3	
3	Hipoglej mineralni karbonatni Amfiglej mineralni karbonatni Semiglej aluvijalni	5.1.	P3	

TABLICA - Osnovne značajke kartiranih pedoloških jedinica

sist. jed. br.	Sadašnji način korištenja	Tekstura	Dreniranost	Nagib	Ekološka dubina tla	Dominantni način vlaženja
1	oranice, livade, voćnjaci	ilovasta, glinasto ilovasta	umjereno dobra do dobra	umjerene do strme padine	srednje duboka do duboka	automorfni
2	oranice, voćnjaci, livade	praškasto ilovasta	umjereno dobra	blage do umjerene padine	srednje duboka do duboka	pseudoglejni
3	oranice, travnjaci	pjeskovito ilovasta, ilovasta	nepotpuna	ravno	srednje duboka	hipoglejni

TABLICA - Glavna kemijska svojstva oraničnog horizonta

sist. jed. br.	reakcija tla u MKCl	sadržaj fosfora	sadržaj kalija	sadržaj humusa	sadržaj CaCO ₃	sadržaj aktivnog vapna
1	kisela	vrlo slabo	slabo do umjereno	dosta humozno	nekarbonatno	nema
2	jako kisela do kisela	vrlo slabo	slabo	slabo humozno	nekarbonatno	nema
3	neutralna	vrlo slabo	slabo do umjereno	dosta humozno	slabo karbonatno	nema

Izvršena je i višenamjenska procjena sadašnje pogodnosti pojedinih kartiranih jedinica tala specificirano prema određenim uvjetima i zahtjevima za ratarstvo, povrćarstvo, voćarstvo, vinogradarstvo i travnjake. Na temelju toga kartirane jedinice su svrstane u klase pogodnosti kako je prikazano u slijedećoj tablici:

Ovdje redovi određuju pogodnost (P) ili nepogodnost (N) tla za pojedini tip proizvodnje, a klase stupanj pogodnosti, odnosno P1 su pogodna, P2 umjereno ograničeno pogodna, P3 ograničeno pogodna, N1 privremeno nepogodna i N2 trajno nepogodna tla.

TABLICA - Stupanj pogodnosti tala za intenzivno korištenje

sist. jed. br.	Klasa pogodnosti za ratarstvo	Klasa pogodnosti za povrćarstvo	Klasa pogodnosti za voćarstvo	Klasa pogodnosti za vinogradarstvo	Klasa pogodnosti za travnjake
1	P2	N2	P2	N2	P3
2	P3	N1	P3	N2	P3
3	N1	N1	N2	N2	P1

Na temelju ovih podataka preporučeni su tipovi poljoprivredno-gospodarskih programa prema pogodnosti postojećih tipova tala za pojedinu proizvodnju, kao i agrotehničke mjere potrebne za njihovo provođenje, što je moguće vidjeti u slijedećoj tablici:

sist. jed. br.	Tip programa	Mjere popravka tla za dotični tip programa					
		Kalcifikacija	Gnojidba	Dodatne mjere obrada	Odvodnja	Dopunsko natapanje	Zaštitne mjere od erozije i bujica
1	Ratarstvo Stočarstvo Voćarstvo	umjerene doze	uobičajena gnojidba s pojačanim dozama dušika	podrivanje	nema potrebe	nepogodno	srednji intenzitet
2	Ratarstvo Stočarstvo Voćarstvo	umjerene do visoke doze	mineralna i organska gnojidba	podrivanje	nema potrebe	nepogodno	srednji intenzitet
3	Ratarstvo Stočarstvo Povrćarstvo	nije potrebno	uobičajena gnojidba NPK	nema potrebe	detaljna odvodnja	pogodno	nema

Većina poljoprivrednih površina Općine Kravarsko (92,32%) u privatnom je vlasništvu. Na području općine nema osobito vrijednog niti vrijednog poljoprivrednog zemljišta, a od obradivih površina ovdje nalazimo samo poljoprivredno zemljište koje pripada prostornoj kategoriji P3 (ostalo obradivo poljoprivredno zemljište). Budući da je to ujedno i najbolje zemljište kojim raspolaže općinski prostor, vrlo je važno da se njegov što veći dio sačuva isključivo za potrebe poljoprivredne proizvodnje. Da bi se postiglo kvalitetnije iskorištavanje ovih površina potrebno je provesti agromelioracijske mjere većeg intenziteta.

Najveći dio poljoprivrednih površina Općine Kravarsko nalazi se na umjerenim do strmim padinama, a zastupljen je u sistematskoj jedinici br. 1. Ove površine danas uglavnom zauzimaju oranice i voćnjaci. To su srednje duboka do duboka tla, koja imaju ilovastu teksturu u površinskom i glinasto ilovastu do ilovasto glinastu u argiluvičnom horizontu. Karakteristična je njihova praškasta do sitno mrvičasta nestabilna struktura i sklonost zbijanju i pokorici, zbog čega su nepovoljna za nicanje osjetljivih kultura (npr. repe). Imaju kiselu reakciju i dosta su humozna, s dobrim sadržajem dušika. Može se reći da su ove površine većim dijelom nepogodne za proizvodnju povrtlarskih kultura, ali se provođenjem mjera kalcifikacije i mineralnom gnojidbom ovdje mogu ostvariti vrlo dobri uvjeti za proizvodnju gotovo svih ratarskih kultura, prije svega kukuruza, pšenice i ječma.

Ovo tlo je također vrlo pogodno za podizanje nasada voćaka, u prvom redu šljiva, jagoda, lješnjaka, malina i kupina.

U sjevernom dijelu općine, najveći dio poljoprivrednog zemljišta u naseljima Podvornica i Barbarići Kravarski zauzimaju površine na blagim padinama i brežuljkastim obroncima do 10% nagiba. Pedofizikalna svojstva ovih tala obilježena su teže propusnim horizontom, odnosno njihovom slabom do nepotpunom dreniranosti, što dovodi do procesa pseudooglejavanja uslijed pojave stagnirajućih oborinskih voda. To su praškasta tla sa vrlo velikim sadržajem praškaste ilovače, sklona zbijanju i pokorici. Jedno od obilježja ovih tala je i njihova slabo kisela do kisela reakcija, a aciditet im se s dubinom povećava. Da bi se povećala njihova plodnost zahtijevaju hidromelioracijske mjere, a od agromelioracijskih mjera potrebno je izvođenje duboke obrade ili rahljenja, kalcifikacije, humizacije te gnojidbe mineralnim gnojivima. Izvođenjem ovih zahvata ovdje se mogu ostvariti dobri uvjeti za proizvodnju gotovo svih ratarskih kultura kao i stočarstvo.

Dolinu potoka Kravarščice i Luke karakterizira tlo vlaženo isključivo podzemnim vodama. Ove su površine pretežito ilovaste teksture i relativno povoljnih kemijskih svojstava, međutim zbog visoke razine podzemnih voda trenutno su pogodne samo za livade i pašnjake. Nemaju potreba za kalcifikacijom i humizacijom, a izvođenjem hidromelioracija ovdje se može dobiti najkvalitetnije hidromeliorirano zemljište.

U slijedećim tablicama za Općinu Kravarsko prikazana je struktura poljoprivrednih površina po katastarskim klasama prema podacima iz 1999. godine (izvor: Zagrebačka županija, Ured za katastarsko geodetske poslove):

Ukupne poljoprivredne površine

Poljoprivredne površine	Ukupno ha	Katastarska klasa (ha) - ukupno							
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
ORANICE	1062	0	0	0	215	96	319	208	224
VOĆNJACI	57	0	1	5	8	43	0	0	0
VINOGRADI	112	1	26	26	29	21	6	3	0
LIVADE	626	0	0	13	99	35	165	312	2
PAŠNJACI	577	0	27	14	336	27	140	33	0
UKUPNO	2434	1	54	58	687	222	630	556	226

Poljoprivredne površine u privatnom vlasništvu

Poljoprivredne površine	Ukupno ha	Katastarska klasa (ha) - ukupno							
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
ORANICE	1030	0	0	0	215	90	306	200	219
VOĆNJACI	54	0	1	5	8	40	0	0	0
VINOGRADI	111	1	26	26	29	20	6	3	0
LIVADE	601	0	0	13	84	30	162	310	2
PAŠNJACI	451	0	27	14	227	24	130	29	0
UKUPNO	2247	1	54	58	563	204	604	542	221

U svrhu očuvanja kvalitetnog poljoprivrednog tla kao jednog od najvažnijih prirodnih resursa, za buduće naraštaje, njegovo korištenje treba temeljiti na održivoj poljoprivredi, bezopasnoj za okoliš. Stoga je potrebno provoditi zaštitu poljoprivrednog zemljišta od onečišćenja i to zabranom, ograničavanjem i sprječavanjem direktnog unošenja te unošenja vodom i zrakom štetnih tvari i poduzimanjem drugih mjera za očuvanje i poboljšanje njegove plodnosti.

Najčešći, a ujedno i najteži oblik trajnog gubitka tla je trajno oštećenje u smislu promjene načina korištenja poljoprivrednog zemljišta i to u prvom redu za potrebe izvođenja infrastrukture, izgradnje dijelova naselja, prometnica i sl. Prostorni plan uređenja općine zato treba voditi računa o tome da se zaštiti najkvalitetnije poljoprivredno zemljište te je stoga, ukoliko dođe do potrebe za novom izgradnjom, poželjno da se ona izvodi unutar već postojećih građevinskih područja naselja.

1.1.2. Prostorno razvojne i resursne značajke

Općina Kravarsko locirana je u južnom, rubnom dijelu Zagrebačke županije, na brežuljkastom području dobrim dijelom obraslom šumom. Šume pokrivaju gotovo 50% površine općine te uz znatne površine poljoprivrednog zemljišta predstavljaju njen najznačajniji prirodni resurs.

Za područje Općine Kravarsko karakterističan je izlomljeni brdovito brežuljkasti teren koji obiluje ispreplitanjem brojnih izgrađenih, šumskih i poljoprivrednih površina. Gustoća naseljenosti na području općine je u prosjeku izrazito niska, a naselja su pretežito ruralnog karaktera, bez značajnijih gospodarskih i društvenih sadržaja.

Središte Općine Kravarsko je istoimeno naselje u njenom sjevernom dijelu, smješteno na glavnoj prometnici, državnoj cesti D-31, kojom je ostvarena relativno kvalitetna povezanost sa najbližim gradskim središtem, Velikom Goricom. U središtu općine smještena je većina društvenih sadržaja potrebnih stanovništvu općine u svakodnevnom životu: općina, pošta, osnovna škola, trgovina, više ugostiteljskih lokala itd. Prometna povezanost unutar općine je relativno dobra te omogućuje stanovništvu svih dijelova općine korištenje sadržaja središnjeg naselja.

Veći dio stanovništva općine zaposlen je izvan njenih granica (gotovo 60% ukupnog zaposlenog stanovništva), u većim centrima rada, prije svega Velikoj Gorici i Zagrebu. Ova činjenica ukazuje na vrlo visok stupanj razvojne međuovisnosti općine sa ostalim dijelovima županijskog prostora te Gradom Zagrebom.

Poljoprivredna djelatnost je za Općinu Kravarsko važnija nego što to pokazuje udio poljoprivrednog stanovništva, koji je ovdje relativno nizak. Udio kućanstava sa poljoprivrednim gospodarstvom je međutim znatno veći, što govori o značaju poljoprivrede za ovaj kraj, ali i o tome da se stanovništvo poljoprivredom uglavnom bavi kao dopunskom djelatnošću. Ovo je često obilježje područja u blizini velikih gradova.

Prostor općine je u proteklih pedesetak godina snažno obilježen procesom depopulacije, što predstavlja vrlo velik problem i značajnu kočnicu u razvoju općine. Naselja uz glavne prometne pravce pri tome su doživjela stagnaciju, dok ona naselja smještena u rubnim dijelovima općine demografski nazaduju zbog

stalnog iseljavanja i postupnog izumiranja stanovništva.

Postojeće prirodne datosti prostora, velike površine poljoprivrednog i šumskog zemljišta, kao i sadašnja izgrađenost prostora, pružaju Općini Kravarsko vrlo dobre mogućnosti gospodarskog razvitka. Prostor Općine Kravarsko tradicionalno je okrenut poljoprivredi i stočarstvu, kao najvažnijim gospodarskim djelatnostima. Najznačajniji prirodni resursi kojima općina raspolaže, poljoprivredno zemljište i šumske površine, odredit će i buduću gospodarsku strukturu, također najvećim dijelom vezanu uz njihovo iskorištavanje. Stoga u pogledu usmjeravanja razvoja gospodarstva ne treba inzistirati na velikim promjenama, osim što uz ove već postojeće djelatnosti, posebno treba razmotriti i mogućnost razvoja različitih oblika turizma.

Iako na području općine nema zaštićenih pejzažnih vrijednosti, vrlo visok supanj ekološke očuvanosti i blizina Grada Zagreba sami po sebi ovom prostoru daju značajan turistički potencijal, koji je još gotovo u potpunosti neiskorišten. U prilog ovoj tvrdnji idu i brojne izgrađene kuće za odmor na području općine (od 1164 stambenih objekata čak 500 su kuće za odmor), čime se na neki način potvrđuje atraktivnost ovog prostora kao krajolika značajnih pejzažnih vrijednosti i relativno očuvanog prirodnog ambijenta, u blizini velikog grada. Većina kuća za odmor (vikendica i klijeti) izgrađena je u sjevernom dijelu općine, u naseljima Barbarići Kravarski, Pustike i Kravarsko.

U okviru razvoja turističkih djelatnosti na području općine posebnu pažnju treba posvetiti razvoju seoskog i ekološkog turizma, uz uvođenje kulturnih i društvenih sadržaja vezanih uz tradicionalne običaje ovog kraja te proizvodnju ekološki čistih poljoprivrednih proizvoda, za što na ovom prostoru postoje vrlo dobri uvjeti. Također, vrlo dobra pošumljenost i bogatstvo životinjskim vrstama pružaju značajne mogućnosti za razvoj lovnog turizma te je na kvalitetnijim šumskim lokacijama moguća izgradnja objekata za te potrebe.

Dodatna povoljna okolnost i razvojna prednost općine je njena vrlo niska gustoća naseljenosti, što ukazuje da ovdje postoje znatne prostorne rezerve za razvoj gospodarskih djelatnosti.

Zaključno se može konstatirati da Općina Kravarsko raspolaže značajnim razvojnim resursima, koje joj pružaju vrlo dobre razvojne mogućnosti. Međutim, sudeći prema dosadašnjim trendovima u razvoju općine, bez skorog i odlučnog zahvata šire zajednice, vrlo teško će biti zaustaviti procese demografske i gospodarske stagnacije.

Ocjena stanja kulturno-povijesnih vrijednosti

Današnjim granicama Općine Kravarsko obuhvaćeno je 10 naselja: Barbarići Kravarski, Čakanec, Donji Hruševac, Gladovec Kravarski, Gornji Hruševac, Kravarsko, Novo Brdo, Podvornica, Pustike, Žitkovčica.

Od kulturnih dobara regionalnog značaja na području općine nalaze se:

Iz skupine *Sakralne građevine*: crkva Sv. Križa u Kravarskom

Od kulturnih dobara regionalnog i lokalnog značaja na području općine nalaze se:

Iz skupine *Sakralne građevine*: kapela Sv. Ivana Krstitelja u Donjem Hruševcu

Iz skupine *Arheološki lokaliteti*: nalazište rimskog novca i trasa rimske ceste u Podvornici; vodovod i trasa rimske ceste u Barbarićima Kravarskim; nalaz prehistorijske kamene sjekire u Kravarskom; sajmište, ulomci opeka, srednjovjekovno naselje u Kravarskom; Pustov krč, Crvena zemlja u Kravarskom; grob, rimski novac 4. st. u Gornjem Hruševcu.

Zaštita je provedena na razmjerno malom broju objekata kulturno-povijesnog naslijeđa. U sklopu izrade konzervatorske podloge za potrebe ovog plana predviđen je detaljni obilazak terena te detaljno popisivanje i valoriziranje kulturne baštine Općine Kravarsko s ciljem da se zaštite sve kulturno povijesne, posebice graditeljske vrijednosti te da se stvore uvjeti za njihovu adekvatnu obnovu.

Tipologija i stanje naselja i narodnog graditeljstva

Svaki prostor ima određene pejzažne vrijednosti i kao takav utječe na kvalitetu života, a dominantni elementi krajolika utječu na identitet prostora i organizaciju života unutar njega. Uravnoteženost antropogenih i prirodnih elemenata također utječe na vrijednost krajolika i kvalitetu cjelokupnog življenja na određenom prostoru. Naselja su važan produkt kontinuiranog djelovanja čovjeka u prostoru i bitan element za njegovo vrednovanje.

Na području Općine Kravarsko znatno se razlikuju tradicionalna naselja od novih dijelova naselja. Formalna tipologija naselja ovisna je o položaju u reljefu te datumu nastanka naselja. Za stara ruralna naselja karakteristična je zbijena forma, a njihova prostorna struktura prilagođena reljefu, rasporedu plodnog zemljišta te drugim prirodnim elementima. Ova tradicionalna izgradnja na području općine u skladu je sa postojećim krajolikom, maksimalno respektirajući njegove izuzetne vrijednosti i atraktivnosti, a ukupno ambijentalno okruženje je kvalitetno i prepoznatljivo. S druge pak strane, noviji dijelovi naselja su se razvijali i izvan ovih okvira, uz novoformirane asfaltne ceste, sa znatno rjeđom izgradnjom koja je često neusklađena sa pejsažnim i ambijentalnim vrijednostima prostora. Niska razina izvedbe i oblikovanja tih novih dijelova naselja svojim obimom počinje ozbiljno narušavati prostorne i ambijentalne vrijednosti naselja i prostora u cjelini. Ovakvo se stanje može unaprijediti jedino kvalitetnijim planiranjem koje će definirati urbanističke elemente nove gradnje usklađene s najboljim obilježjima naselja i područja.

Valorizacija seoskih naselja

Seoska naselja vrednovana su s obzirom na očuvanost seoskog prostora, tradicijskih elemenata okućnica, povijesne matrice i graditeljske strukture, omjera između očuvanosti izvornih zgrada i novoizvedenih, te niza drugih, već ustaljenih u konzervatorskom pristupu vrednovanja seoskih aglomeracija.

Ograničenja u korištenju zemljišta

Zbog određenog režima zaštite ograničava se korištenje zemljišta u granicama zaštićenih naseobinskih cjelina odnosno njihovih dijelova, arheoloških lokaliteta, te na cjelokupnim površinama pripadajućih parcela pojedinačno zaštićenih spomeničkih objekata

1.1.3. Planski pokazatelji i obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja i ocjena postojećih prostornih planova

Planovi višeg reda koji treba uvažiti pri izradi PPUO Kravarsko su:

-Program prostornog uređenja Republike Hrvatske

Program prostornog uređenja temeljni je dokument prema kojem se uređuje prostor u državi, a njegovi zaključci su obveza za sve planove nižeg reda. Programom utvrđeni ciljevi koji su posebno relevantni za predmetni plan su slijedeći.

U poglavlju 1.Osnovni ciljevi i usmjerenja prostornog razvoja program navodi:

Uvažiti zajednička obilježja i osobitosti područja kao osnovu za utvrđivanje zajedničkih kriterija korištenja prostora i razmještaja djelatnosti. Prilikom usklađenja interesa korištenja prostora treba uzeti u obzir pojačan interes za ulaganje na nekim prostorima te utvrditi stvarnu vrijednost i visoke standarde uređenja zemljišta koji će osigurati svrhovito korištenje i kvalitetno uređenje prostora.

U poglavlju 2.2.4.Planiranje uređenja područja naselja navodi se:

Konsolidacija prostora naselja treba se temeljiti na njihovim obilježjima te očuvanju regionalnih odlika gradova i naselja. Prioritet zadovoljenja potreba konsolidacije prostora gradova je urbana obnova postojećih struktura (rekonstrukcijom, sanacijom i sl.) čime treba očuvati graditeljski identitet povijesnih središta naselja.

U poglavlju 5.3.Zaštita graditeljske baštine:

Treba uspostaviti uravnoteženi odnos između osnovnih povijesnih oblika graditeljske baštine i suvremenih graditeljskih pojava, osobito na području povijesnih urbanih i ruralnih cjelina, radi očuvanja njihovih povijesnih vrijednosti koje svjedoče o identitetu područja i naroda kojemu pripadaju.

U poglavlju 5.4.Krajolik navedeno je:

Građevinska područja malih naselja i sela definirati na način da se očuvaju morfološke i strukturne značajke graditeljske baštine, a osobito oblik parcela, smještaj građevina i tradicijski obiteljski vrt. Očuvanje prostornog identiteta naselja treba temeljiti na poštivanju jedinstvenosti svakog grada, njegovoj povijesnoj slojevitosti te logici njegova rasta i preobražaja.Posebnu pažnju treba posvetiti kontaktnom području povijesnog gradskog središta i struktura suvremenih proširenja grada, osobito štititeći mjerilo, zatečene vrijednosti i graditeljsku tradiciju.

- Prostorni plan Zagrebačke županije

Prostorni plan Zagrebačke županije izrađen je prije početka izrade Prostornog plana uređenja Općine Kravarsko, tako da su u PPUO ugrađeni osnovni zahtjevi i smjernice koje određuje PPŽ.

Od brojnih kriterija oblikovanja prostora koji su definirani u Prostornom planu Zagrebačke županije za izradu Prostornog plana općine najvažniji je ograničenje veličina građevinskih područja prema broju stanovnika pojedinog naselja. Za područje Općine Kravarsko PPŽ je odredio najmanju gustoću stanovanja unutar građevinskih područja naselja od 6 st/ha, a za središte općine 10 st./ha. Prostornim planom uređenja općine definirana su građevna područja naselja kod kojih je u najvećoj mogućoj mjeri uvažen ovaj kriterij.

Područje današnje Općine Kravarsko bilo je do 1993. godine u sastavu Grada Zagreba, tako da je važeći plan po kojem se planirao prostor ove općine Prostorni plan Grada Zagreba te njegove izmjene i dopune. Drugih važećih prostornih dokumenata koji se odnose na područje općine nema.

Glavni nedostatak ovih planova je u tome što je naglasak stavljan na veća središta, pri čemu je Općina Kravarsko tretirana kao periferno područje, bez prepoznavanja i isticanja posebnih obilježja prostornog identiteta te bez bitnijeg ulaganja u gospodarstvo i komunalnu infrastrukturu. Ruralna naselja u tom su razdoblju bila tek pouzdani izvor stanovništva koje je konstantno emigriralo u gradove, dok se ruralni prostor zapuštao i zapostavljao.

Ovim su planom, na temelju pogrešne procjene demografskog razvoja, određena i nerealno velika građevinska područja naselja (udio površine izgrađenog dijela u površini građevinskog područja iznosi samo 17,73% prema podacima iz Prostornog plana Zagrebačke županije iz 2002. godine), što je rezultiralo rahlom i disperznom izgradnjom u pojedinim dijelovima općine. Nedostatak ovakve izgradnje dolazi do izražaja danas, prilikom uvođenja komunalne infrastrukture u takva naselja, što se pokazuje izuzetno skupim.

Također, nedostaju konkretne planske postavke zaštite okoliša, koje su u ovim planovima uglavnom deklarativne naravi, tako da u današnjim uvjetima provedba ovih planova nije u potpunosti moguća, posebno s obzirom na pojavu naglašene i stroge potrebe zaštite prostora.

1.1.4. Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske i gospodarske podatke te prostorne pokazatelje

1.1.4.1. Ocjena dosadašnjeg prostornog razvoja i korištenja prostora

Općina Kravarsko u dosadašnjem je razvoju snažno bila obilježena blizinom Grada Zagreba, s kojim ima visok stupanj demografske, gospodarske i prometne povezanosti. Međutim, prostor koji obuhvaća današnja Općina Kravarsko je u prostornim planovima izrađivanim za Grad Zagreb tretiran kao periferni dio grada te je vrlo malo ulagano u njegov gospodarski razvoj, tek donekle u razvoj infrastrukturnih sustava. U pogledu značajnijih gospodarskih i društvenih funkcija općina je u proteklom razdoblju bila oslonjena na resurse susjednih većih središta, prije svega Grada Velike Gorice i Grada Zagreba, što se danas očituje nedostatkom pojedinih funkcija na području općine.

Općina Kravarsko tradicijski je poljoprivredni kraj, u kojem prevladava ratarstvo na manjim parcelama. Tradicionalna vezanost stanovništva ovog područja uz procese poljoprivredne proizvodnje odrazila se i na dosadašnju strukturu naselja. Ovdje prevladavaju naselja seoskih obilježja, njihova struktura je organska, prilagođena reljefu, vodotokovima, rasporedu plodnog zemljišta i drugim prirodnim elementima. Za ova naselja karakteristična je zbijena forma i relativno visoka gustoća izgradnje. Takav način izgradnje naselja omogućio je da se kvalitetnije poljoprivredno zemljište sačuva za potrebe poljoprivredne djelatnosti. Ovakva naselja su prepoznatljiva, a posebno je vrijedan njihov vrijedan odnos prema krajoliku, u kojega se obzirno i uspješno uklapaju. Suvremeni trendovi izgradnje međutim idu u sasvim drugom smjeru te dolazi do pojave stihijske, raštrkane izgradnje, zbog čega se javlja problem u realizaciji planirane infrastrukture. Često se ovakva izgradnja odvija i na neprimjerenim lokacijama, pri čemu dolazi i do

narušavanja dijelova prirode i krajobraza. Ova pojava je međutim na području Općine Kravarsko znatno manje izražena nego u ostalom dijelu županijskog prostora.

Može se reći da je područje općine relativno dobro opremljeno komunalnom infrastrukturom. U svim dijelovima općine dostupna je električna energija, telekomunikacijski priključak, a u sjevernom dijelu općine riješena je vodoopskrba putem javnog vodovoda. Temeljni nedostatak u pogledu komunalne opremljenosti je neriješeno pitanje odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, čemu u nadolazećem vremenu treba dati poseban značaj.

Može se konstatirati da su u dosadašnjem razvoju tek djelomično iskorištavane prirodne vrijednosti i prometne pogodnosti ovog prostora te je stoga potrebno osigurati njihovo optimalno iskorištavanje i na taj način stvoriti temelj za budući gospodarski razvoj općine.

1.1.4.2. Mogućnosti i ograničenja razvoja

Razvojne mogućnosti Općine Kravarsko vezane su u prvom redu uz njene prirodne i prometne pogodnosti. Najznačajniji razvojni resursi općine su dobar prometno geografski položaj, relativno kvalitetno poljoprivredno zemljište, značajne površine pokrivene šumom te vrlo visok stupanj ekološke očuvanosti prostora. Dosadašnje gospodarske djelatnosti Općine Kravarsko bile su najvećim dijelom vezane uz iskorištavanje ovih resursa, a budući razvoj ovog područja također će se na njima temeljiti.

Razvojne mogućnosti Općine Kravarsko nalaze se u podizanju malih gospodarskih i uslužnih pogona te unapređenju poljoprivredne proizvodnje. Stanje poljoprivrede, najznačajnije gospodarske djelatnosti ovog područja, danas nije na zadovoljavajućoj razini niti prilagođeno velikom tržištu. Nužno je osuvremenjavanje obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, što će se postići okrupnjavanjem posjeda i primjenom novih tehnologija.

U okviru gospodarskog razvoja također bi bila prihvatljiva orijentacija na lovni ekološki i seoski turizam, za što na području Općine Kravarsko postoje vrlo dobri uvjeti. Razvoju ovih djelatnosti svakako treba dati osobit značaj, s obzirom na očuvan i atraktivan prirodni ambijent na području općine te blizinu Grada Zagreba kao velikog tržišta.

Mogućnosti razvoja proizlaze i iz pogodnosti koje donosi blizina Grada Zagreba, kao najznačajnijeg središta javnih, kulturnih i gospodarskih funkcija u državi. Unapređenjem prometne i komunalne infrastrukture na županijskoj i lokalnoj razini, općinski prostor može znatno dobiti na općoj atraktivnosti i samim time stvoriti uvjete za privlačenje novog stanovništva, koje zatim samo po sebi postaje faktor razvoja.

Može se reći da Općina Kravarsko u cjelini predstavlja područje sa značajnim razvojnim ograničenjima. Na području općine gotovo da i nema gospodarskih sadržaja, a demografski pokazatelji su uglavnom negativni (depopulacija rubnih dijelova općine, stanovništvo je zašlo u proces starenja, nepovoljna obrazovna struktura). Ograničenja u razvoju proizlaze i iz nedostataka u komunalnom opremanju naselja, čemu u planiranom razdoblju treba posvetiti veći značaj. S obzirom na dostignuti stupanj prostornog razvoja te postojeće gospodarske i demografske trendove na ovom području, u početnom razdoblju obuhvata plana ovdje nije realno očekivati znatne pozitivne pomake.

Osim ograničenja vezanih uz demografske i gospodarske pokazatelje te infrastrukturnu opremljenost, ograničenja u razvoju Općine Kravarsko proizlaze i iz potrebe za očuvanjem ekološke kvalitete područja te sprječavanjem svakog zagađenja i neadekvatne upotrebe prostora. U tom je kontekstu posebnu pažnju potrebno posvetiti očuvanju prirodne ravnoteže okoliša. Prostorni razvoj na području općine ograničit će se na korištenje poljoprivrednog tla u poljoprivredne svrhe, a nova izgradnja bit će vezana uz postojeća naselja i ostala izgrađena područja.

Na temelju formiranih ciljeva prostornog razvoja općine vezanih uz postojeće resurse, demografska i gospodarska kretanja te ograničenja razvoja, u okviru prostornog plana osigurati će se optimalne površine za realizaciju budućeg prostornog i gospodarskog razvitka.

2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA

2.1. Ciljevi prostornog razvoja županijskog značaja

2.1.1. Razvoj naselja posebnih funkcija i infrastrukturnih sustava

Općina Kravarsko je prema broju stanovnika jedna od najmanjih općina u Zagrebačkoj županiji, a zbog izrazitog gravitacijskog utjecaja Zagreba kao županijskog središta te Velike Gorice kao najbližeg gradskog naselja, objektivno nema velikih mogućnosti za razvijanje posebnih funkcija. Stoga se pretpostavlja da će se na području općine razvijati samo one funkcije koje su potrebne lokalnom stanovništvu u svakodnevnom životu. Sve funkcije višeg reda stanovništvo općine i dalje će koristiti u Velikoj Gorici i Zagrebu.

U cilju ostvarenja što ravnomjernijeg razmještaja stanovništva te radnih sadržaja i društvenih funkcija, Strategijom i Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske detaljno je razrađen sustav središnjih naselja do razine područnih središta te načelno do razine lokalnih središta, a okvirno su naznačeni i poželjni pravci preobrazbe. Pri tome je središte Općine Kravarsko prepoznato kao lokalno središte (manje razvojno središte). Prostornim planom Zagrebačke županije detaljnije je razrađen sustav lokalnih središta te je u okviru toga potvrđena uloga Kravarskog kao lokalnog središta, dok se za ostala naselja na području općine ne planiraju nikakve posebne funkcije. Jedan od zadataka Prostornog plana uređenja općine je da planskim postavkama i predviđenim mjerama omogući provođenje naznačenih pravaca preobrazbe središnjeg naselja općine. To se prije svega odnosi na osiguravanje površina za razvoj gospodarskih i društvenih sadržaja, odnosno stvaranje uvjeta za njihovo podizanje na razinu adekvatnu planiranoj funkciji manjeg razvojnog središta.

Od infrastrukturnih sustava koji imaju veću važnost za županijski i državni prostor, sjevernim dijelom Općine Kravarsko prolazi dalekovod 220 kV, a paralelno uz postojeći prolaziti će i planirani 2×400 kV dalekovod. Od važnijih infrastrukturnih sustava na području općine mogu se još izdvojiti magistralni telekomunikacijski kabele, magistralni vodoopskrbni cjevovod te kolektor otpadnih voda.

Na području općine se ne predviđa proširenje cestovne mreže, ali je potrebna rekonstrukcija pojedinih njenih dijelova koji svojim tehničkim karakteristikama ne zadovoljavaju sadašnje potrebe prometa. Ostali postojeći i planirani infrastrukturni sustavi nisu od veće važnosti za županiju te služe isključivo za zadovoljavanje potreba lokalnog stanovništva.

2.1.2. Racionalno korištenje prirodnih izvora

Jedan od temeljnih ciljeva prostornog razvoja određenih Programom prostornog uređenja je racionalno korištenje i zaštita prostora, a prije svega prirodnih izvora. Općina Kravarsko pripada prostoru Vukomeričkih gorica koji karakterizira specifičan i relativno dobro očuvan prirodni i kultivirani krajobraz te je stoga potrebno daljnje očuvanje stanja i unapređenje onih segmenata koji nepovoljno i negativno djeluju na prostor.

Od strateških ciljeva Države koji se odnose na zaštitu prirodnih izvora za područje Općine Kravarsko mogu se izdvojiti slijedeći:

- zaštita rezervi pitke vode te zaštita voda i vodotokova od zagađivanja,

- održati postojeće šume putem očuvanja i pravilnog gospodarenja te vršiti pošumljavanje,
- osnovne kategorije korištenja prostora ne smiju se širiti na štetu prirodnih resursa,
- štititi poljoprivredno zemljište (ograničiti pretvaranje poljoprivrednog u građevinsko zemljište, razvijanje ekološki čistog poljodjelstva i dr.),
- očuvanje i zaštita krajobraza (spriječiti neprikladnu gradnju lokacijom i arhitekturom, spriječiti neprikladnu poljoprivrednu obradu, spriječiti geometrijsku regulaciju vodotoka, spriječiti nestanak šumaraka i živica prilikom agromeliorativnih zahvata i dr.),
- eksploataciju mineralnih sirovina vršiti po načelu "održivog razvoja", vršiti sanaciju napuštenih lokacija.

Šume zauzimaju oko polovine površine općine te predstavljaju njen najznačajniji prirodni resurs. Stoga u okviru zaštite prirodnih izvora posebnu pažnju treba posvetiti gospodarenju šumama. Pod time se podrazumijeva upravljanje i korištenje šuma i šumskog zemljišta na način i u takvoj mjeri da se održava biološka raznolikost šuma, sposobnost obnavljanja, vitalnost i potencijal da bi šume ispunile bitne gospodarske, ekološke i socijalne funkcije na lokalnoj i globalnoj razini.

Prirodni resursi Općine Kravarsko koristit će se za brži razvoj svih njenih dijelova, ali isključivo na principima održivog razvoja. Posebno pažljivo treba koristiti neobnovljive i ograničene izvore te izvore u blizini ili unutar zaštićenih dijelova prirode. Svaka eventualna promjena namjene površine mora se temeljiti na detaljnom preispitivanju utjecaja na ukupno stanje u prostoru.

2.1.3. Očuvanje ekološke stabilnosti i vrijednosti dijelova okoliša

Strategijom prostornog uređenja Republike Hrvatske kao posebno vrijedni elementi okoliša naglašeni su: nezagađena tla, prirodne šume, čista pitka voda i ambijentalne cjeline.

Razvojni kontekst Hrvatske obilježen je težnjom ka ubrzanom razvoju u kojemu se ne vodi dovoljno računa o dugoročnim posljedicama pojedinih aktivnosti na okoliš. Štetne pojave na lokalnoj razini kao što su disperzno širenje naselja i ljudskih aktivnosti koje troše prostor i proizvode različita zagađenja (npr. zagađenje poljoprivrednog tla kemijskim sredstvima, neadekvatno gospodarenje otpadom, zagađenje vodotoka ispuštanjem nepročišćenih otpadnih voda, zagađenje zraka ispuštanjem štetnih plinova i sl.), znatno narušavaju ekološku stabilnost okoliša. Prostorno planiranje stoga danas postaje ključnim čimbenikom zaštite okoliša određujući optimalnu namjenu prostora odnosno optimalno korištenje njegovih vrijednosti.

Glavni ciljevi zaštite okoliša su slijedeći:

- učinkovito očuvanje i postizanje ujednačenije razine kakvoće života,
- razvijanje svijesti o potrebi racionalnog gospodarenja prostorom kako bi se trajno optimizirali učinci njegovog korištenja,
- usuglašavanje novih aktivnosti u prostoru s naprednim svjetskim ekološkim kriterijima uz saniranje postojećeg stanja (tamo gdje je potrebno),
- sveobuhvatno i trajno uključivanje troškova zaštite okoliša u troškove proizvodnje.

U izradi prostornog plana općine potrebno je naglasiti potrebu za ravnotežom prirodnih resursa te za stvaranje osnove za integralnu dugoročnu koncepciju održivog razvoja u skladu sa globalnim potrebama za očuvanje prirodnog okoliša. Na području Općine Kravarsko ekološka stabilnost i vrijednost prirodnog okoliša je na vrlo visokoj razini, stoga se razvoj prostora općine treba temeljiti na ovim karakteristikama. Osnovne kvalitete okoliša i postojeće ekološke vrijednosti prostora općine su u prvom redu u očuvanom prirodnom okruženju.

Površine za izgradnju objekata za gospodarske namjene treba prostorno ograničiti na područje planirano za zone gospodarske namjene, kako bi veći dio područja općine uspio sačuvati svoje vrlo visoke ekološke i prostorne vrijednosti. Zbog toga je prostornim planom uređenja općine potrebno odrediti realne razvojne okvire temeljene na gospodarskim i razvojnim posebnostima općine.

Budući da šume zauzimaju gotovo polovinu površine općine, Prostornim planom uređenja općine treba naglasiti i važnost ekološke i socijalne funkcije šuma. Šume su zbog složenih ekoloških procesa koji se u njima odvijaju bitne za održavanje svih oblika života i ekološke ravnoteže te je planove gospodarenja šumama nužno temeljiti na smjernicama zaštite okoliša. Područja koja se nalaze u blizini šuma također treba tretirati na način prihvatljiv za okoliš.

Daljnijim razvitkom sustava lokalne samouprave očekuje se da će sve više jačati svijest o vrijednostima prirodnog i kulturno-povijesnog okruženja te se može i sa te razine očekivati postavljanje strožih kriterija, a time i obveza zaštite vrijednosti prostora u cilju njegovog očuvanja za budućnost.

2.2. Ciljevi prostornog razvoja općinskog značaja

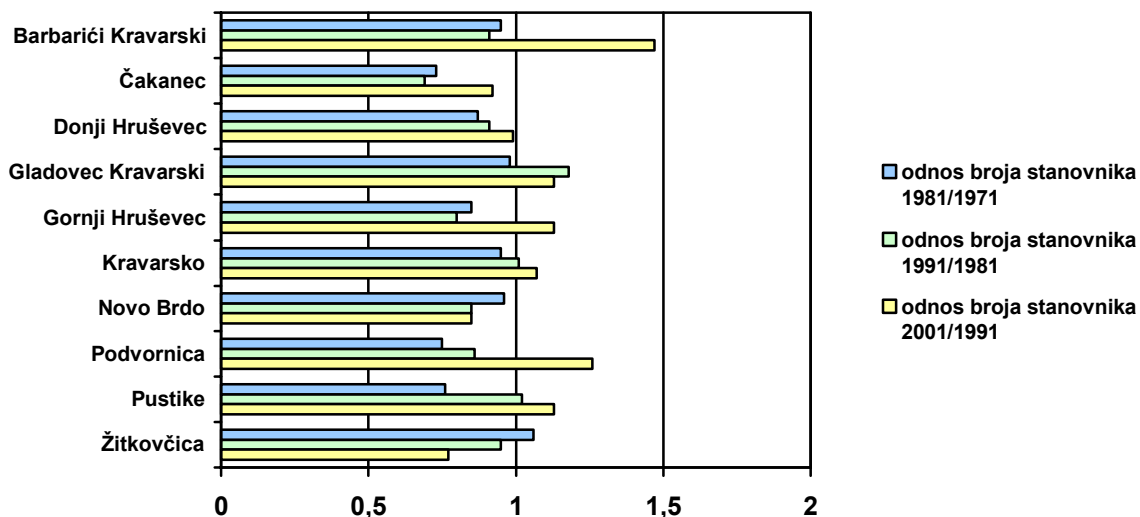
2.2.1. Demografski razvoj

Za demografska kretanja na području Općine Kravarsko u posljednjih pedesetak godina, općenito se može reći da su obilježena procesom depopulacije. U tom je razdoblju zabilježeno kontinuirano opadanje broja stanovnika do popisa stanovništva 1991. godine, koje je u prvom redu rezultat emigracije mladog stanovništva u atraktivnije predjele županije i Grad Zagreb. U posljednjem desetljeću, broj stanovnika je neznatno porastao, najvećim dijelom zahvaljujući doseljenom stanovništvu iz ratom zahvaćenih dijelova Hrvatske.

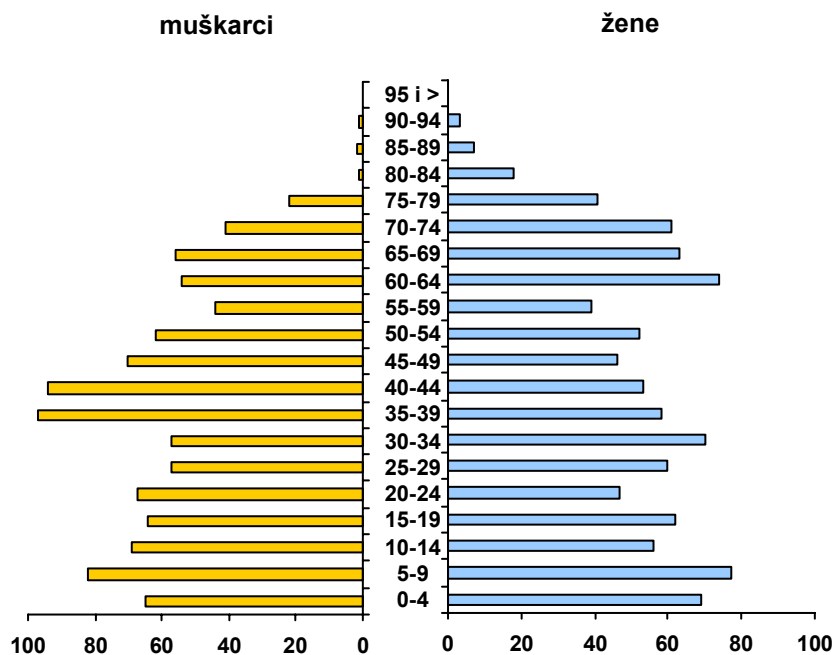
Naselja Općine Kravarsko prema demografskim pokazateljima možemo podijeliti u četiri skupine:

- naselja sa regeneracijom stanovništva (Gladovec Kravarski),
- naselja sa stagnacijom demografskih procesa (Kravarsko, Pustike),
- naselja u procesu depopulacije (Barbarići Kravarski, Donji Hruševac, Žitkovčica),
- naselja u procesu izrazite depopulacije (Čakanec, Gornji Hruševac, Novo Brdo, Podvornica).

Pad broja stanovnika zabilježen na pojedinim popisima stanovništva dan je u pregledu demografskih indeksa od 1948. do 2001. godine.

Treba spomenuti i da stanovništvo općine karakterizira demografska starost, jer je udio mladih (0-19 g.) prema popisu iz 2001. godine iznosio 27,74%, a udio starih (60 i više godina) 22,64%. Indeks starosti, tj. odnos broja starog i mladog stanovništva bio je 81,62, a njegova kritična vrijednost iznosi 40,0. Prekoračenje ove vrijednosti znak je da dotično stanovništvo zalazi u proces starenja. Iz ovoga proizlazi da starenje stanovništva Općine Kravarsko predstavlja stalan dugoročan proces. Unatoč tome, stanovništvo Općine Kravarsko se može svrstati među najmlađa područja Zagrebačke županije. Stvaranje uvjeta za demografsku obnovu bit će jedan od najvažnijih ciljeva u nadolazećem vremenu i bitna pretpostavka za planirani prostorni i društveno-gospodarski razvoj čitavog područja općine. Dobnom piramidom Općine Kravarsko prema podacima sa popisa stanovništva 2001. prikazana je njena starosna struktura.

Na temelju iznesene analize demografskih pokazatelja Općine Kravarsko i prema općim trendovima u razvoju ruralnog prostora ovog dijela Hrvatske, u početnom razdoblju obuhvata plana nije realno predviđati porast broja stanovnika.

U planiranom periodu potrebno je stoga što je više moguće ublažiti negativna demografska kretanja, što se može postići donošenjem različitih kvalitetnih programa za revitalizaciju. U okviru toga treba poticati razvoj obiteljskih poljoprivrednih i stočarskih gospodarstava te obrtništva, a poduzetničke kredite dodjeljivati u prvom redu onim poslodavcima koji će u svom mjestu, prvenstveno u demografski najugroženijim naseljima, razvijati gospodarske djelatnosti i zapošljavati mjesno stanovništvo. Provođenjem ovih mjera će se stvoriti uvjeti za demografsku obnovu putem prirodnog prirasta te ublažiti iseljavanje stanovništva prema u ovom trenutku atraktivnijim područjima.

Isto tako, razvojem prometne mreže i podizanjem razine infrastrukturne opremljenosti na čitavom području općine, ostvarit će se bolji životni i radni uvjeti koji će također poticati pozitivna demografska kretanja. Kvaliteta i očuvanost prirodnog okoliša u tom će procesu biti najvažnija komparativna prednost općine.

2.2.2. Odabir prostorno-razvojne strukture

Dugoročni cilj prostorno-gospodarskog razvoja je optimalno korištenje prostora, odnosno prirodnih resursa u svrhu gospodarskog razvitka općine, a da pri tome ne bude narušena ekološka ravnoteža i ugrožen okoliš. Planirana prostorno-razvojna struktura za područje Općine Kravarsko proizlazi iz razvojnih resursa općine, koje predstavljaju povoljan prometno geografski položaj, odnosno blizina Grada Zagreba, značajne površine pod šumom, relativno kvalitetno poljoprivredno tlo te vrlo visok stupanj ekološke očuvanosti prostora. Definiranje osnovnih pravaca razvoja, odnosno utvrđivanje djelatnosti koje imaju realne mogućnosti za razvoj, bit će dakle, usko povezano sa navedenim resursima kojima područje općine raspolaže. S obzirom na dostignuti stupanj razvoja, postojeću gospodarsku strukturu i prirodne uvjete, područja od naglašenog značaja u budućem razvoju općine bit će:

- proizvodnja i prerada poljoprivrednih proizvoda,
- šumarstvo i prerada drveta,
- lovstvo,
- razvoj različitih oblika turističke djelatnosti,
- razvoj komunalne i prometne infrastrukture,
- razvoj djelatnosti u tercijarnom sektoru.

U planskom razdoblju se predviđa podizanje općeg standarda stanovništva te zaustavljanje depopulacije u dijelovima općine koja su zahvaćena ovim procesom. Budući da se kvalitetan razvoj ne može osigurati bez razvijanja funkcije rada, plan uređenja općine ima zadaću osigurati površine za razvoj gospodarskih sadržaja, što je jedan od preduvjeta za zaustavljanje procesa depopulacije. Površine za gospodarske namjene locirat će se izvan naselja, u sjevernom dijelu općine, kako bi se iskoristile prometne pogodnosti vezane uz blizinu planirane autoceste Zagreb – Sisak – Republika BiH.

Kako bi se osigurao ravnomjerniji razvoj svih dijelova općine, potrebno je podizati razinu komunalne i prometne opremljenosti u središnjem naselju, ali i u dijelovima općine zahvaćenim depopulacijom.

Osnovna koncepcija gospodarskog, a time i prostornog razvitka Općine Kravarsko temeljit će se na poticanju malog poduzetništva kako u izgradnji malih gospodarskih pogona tako i u unapređenju poljoprivredne proizvodnje (obiteljskih gospodarstava), sve to uz očuvanje ekološki čiste sredine. Ova dva gospodarska segmenta trebala bi biti glavni nosioci razvoja općine u nadolazećem razdoblju. Stoga treba omogućiti povećanje broja radnih mjesta u malom poduzetništvu i poljodjelstvu, definirati prostornu strukturu koja će omogućiti gospodarsko jačanje svih dijelova općine te samim time i postizanje većeg stupnja autonomije ovog područja.

Glavni cilj u razvoju obiteljskih gospodarstava i poljoprivrede bit će prijelaz sa sadašnje ekstenzivne na intenzivnu poljoprivrednu proizvodnju. U svrhu ostvarenja ovog cilja u prvom redu je potrebno provesti okrupnjavanje usitnjenih posjeda, podizanje stupnja obrazovanosti i stručnosti poljoprivrednih proizvođača te podizanje tehnološke razine proizvodnje.

Gospodarski razvitak se mora temeljiti na uvažavanju mnogih kriterija jer, osim pozitivnog financijskog poslovanja treba biti zadovoljena i potreba održivog razvoja, koja podrazumijeva očuvanje prirodne sredine, poštivanje tradicijskih vrijednosti te poboljšavanje kvalitete življenja.

2.2.3. Razvoj naselja, društvene, prometne i komunalne infrastrukture

Naselja su nositelji prostornog razmještaja stanovništva i jedan od temeljnih elemenata organizacije prostora. Trend razvoja naselja u Hrvatskoj je njihovo povećavanje i sadržajno razvijanje. Na području Općine Kravarsko to se posebno osjeća u njenom središtu, u prvom redu zbog njegovog povoljnog prometnog položaja. S druge strane, manja naselja izvan glavnih cestovnih pravaca, konstantno gube stanovništvo i razvojno stagniraju, pa čak i nazaduju. Ovaj proces prisutan je i u većini naselja Općine Kravarsko.

Jedan od najvažnijih ciljeva razvoja naselja Općine Kravarsko bit će osiguravanje optimalnog stupnja urbanizacije, primjerenog njenoj društvenoj i gospodarskoj razvijenosti. Prema pokazateljima vezanim uz broj stanovnika, udio poljoprivrednog stanovništva i postotak kućanstava sa poljoprivrednim gospodarstvom te razini opremljenosti komunalnom i društvenom infrastrukturom, danas se može reći da je samo središte općine doseglo nešto veći stupanj urbanizacije.

Sadašnje i buduće gospodarsko opredjeljenje lokalne zajednice sasvim sigurno će utjecati na zadržavanje ruralnih karakteristika većine naselja općine, dok se realne potrebe za razvijanjem pojedinih urbanih funkcija očekuju samo u središnjem naselju općine.

Jedan od osnovnih problema koji se javljaju u slabije urbaniziranim područjima je otežano korištenje javnih službi i ustanova, koje su zbog svojeg smještaja u većim središtima, nedostupne velikom dijelu stanovništva. To je i jedan od glavnih razloga što većina naselja Općine Kravarsko kontinuirano gubi stanovništvo i postupno stari. Mogući put da se zaustave ili jednim dijelom ublaže negativni demografski procesi u ovim naseljima je iznalaženje njihove nove funkcije (vikend stanovanje, intenzivna poljoprivreda, seoski turizam, rekreacija itd.). Pri tome se očekuje da će se neka od tih naselja urbanizirati, dok će neka jačati svoj ruralni karakter, ovisno o dominantnoj djelatnosti koja bude zastupljena u gospodarstvu pojedinog naselja.

Da bi se neko područje ravnomjernije i usklađenije razvijalo, svako naselje mora imati svoje mjesto u planiranom sustavu naselja te je potrebno definirati jasan i određen pravac preobrazbe i razvoja naselja. U skladu s time, Prostornim planom Zagrebačke županije za Kravarsko je predviđena uloga lokalnog središta, odnosno manjeg razvojnog žarišta. U središtu općine danas su smješteni svi značajniji javni sadržaji: općina, škola, pošta, više trgovina i ugostiteljskih lokala itd. U okviru razvoja Kravarskog kao lokalnog središta, ovdje je potrebno razvijati i povećavati broj stambenih, radnih, uslužnih i rekreacijskih funkcija, kako bi se utjecalo na povoljnija demografska kretanja i cjelokupni razvitak ovog područja.

U središnjem naselju općine potrebno je razvijati one društvene funkcije koje su potrebne stanovništvu općine u svakodnevnom životu: zdravstvenu zaštitu, stomatološku ambulantu, veterinarsku službu i dr. Sve javne funkcije višeg reda stanovništvo Općine Kravarsko i dalje će koristiti u Velikoj Gorici kao najbližem gradskom središtu te Zagrebu kao središtu županije.

U stvaranju uvjeta za povoljnija demografska kretanja, odnosno zadržavanje postojećeg stanovništva i eventualni povratak ranije iseljenog te podizanje ukupne kvalitete življenja na ovom prostoru, značajnu ulogu imat će i unapređenje prometne i komunalne infrastrukture. Proširenje postojeće cestovne mreže nije predviđeno, ali na pojedinim dionicama cesta stanje nije zadovoljavajuće i ne odgovara sadašnjim potrebama prometa te je na tim dijelovima nužan popravak i proširenje kolnika.

Za opremljenost općine komunalnom infrastrukturom općenito se može reći da je relativno dobra, a bitan napredak u tom pogledu ostvaren je u posljednjem desetljeću nakon izdvajanja općine kao zasebne prostorne jedinice.

U svim naseljima općine dostupna je električna energija i telekomunikacijski priključak. Postojeća elektroenergetska mreža zadovoljava sadašnje potrebe korisnika, ali je relativno stara te će biti potrebna rekonstrukcija pojedinih njenih dijelova.

Telekomunikacijska infrastruktura također odgovara današnjim zahtjevima, a postoje i znatne rezerve postojećih kapaciteta, dostatne za ukopčavanje novih korisnika u planiranom razdoblju.

Temeljni nedostatak u pogledu opremljenosti komunalnom infrastrukturom predstavlja neodgovarajuće riješeno pitanje odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda. Također, vodoopskrbna mreža za sada još nije izvedena u južnom dijelu općine. Problemima vezanim uz prometnu i komunalnu infrastrukturu treba dati primaran značaj, jer je njihovo kvalitetno rješavanje jedan od preduvjeta za budući prostorni i gospodarski razvoj čitavog područja općine.

2.2.4. Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povijesnih cjelina

Suvremena zamisao očuvanja prirodnih, krajobraznih i kulturno-povijesnih (graditeljskih) vrijednosti polazi od pretpostavke sveobuhvatne (cjelovite, integralne) zaštite gdje je nemoguće utvrditi njihovu međusobnu granicu. Prirodne, krajobrazne i graditeljske vrijednosti međusobno se isprepleću, često i međusobno uvjetuju. Iako se zaštita provodi po posebnim (različitim) zakonima, prostorni plan je prilika za sveobuhvatno sagledavanje i cjelovitu zaštitu.

U cilju sustavne skrbi za zaštitu graditeljske baštine, kako je određeno u Programu

prostornog uređenja Republike Hrvatske, osnovna opredjeljenja su slijedeća:

- Uspostava cjelovitog i usklađenog sustava zaštite prirodnih i kulturnih vrijednosti prostora;
- Neprekidno istraživanje i vrednovanje graditeljske baštine te poticanje temeljne stručne i znanstvene obrade radi djelotvornije zaštite, ali i radi uključivanja u razvojne programe;
- Zaštita arheoloških predjela i mjesta u skladu s načelima arheološke struke i konzervatorske djelatnosti;
- Uspostava uravnoteženih odnosa između osnovnih izvornih povijesnih oblika graditeljske baštine i suvremenih graditeljskih pojava, osobito na području povijesnih urbanih i ruralnih cjelina, radi očuvanja njihovih povijesnih vrijednosti koje svjedoče o identitetu područja kojemu pripadaju;
- U sklopu modela revitalizacije seoskih cjelina primijeniti integralne oblike zaštite, te poticati osnivanje muzeja na otvorenom i predstavljanja narodnoga stvaralaštva radi odgojno-obrazovnih, ekoloških i turističkih učinaka.

Na području Općine Kravarsko za sada nema zaštićenih dijelova prirode. Međutim, veći dio općinskog prostora je prema Prostornom planu Zagrebačke županije svrstan u krajobraznu cjelinu 2. kategorije te kao takav predstavlja područje sa očuvanom i visoko vrednovanom pejzažnom i prirodnom komponentom. U naseljima Općine Kravarsko i njihovim okolnim prostorima stoga su poželjne urbanističke intervencije kojima će se uspostaviti prostorno i oblikovno kvalitetnije stanje. U oblikovanju stambenih i gospodarskih građevina preporuča se korištenje elemenata regionalne arhitekture: gabarit kuće izdužene pravokutne forme, prizemne ili jednokatne visine, dvostrešnog krovišta pokrivenog crijepom, a koloristička obrada pročelja u pastelnim tonovima.

Kod izvođenja gospodarskih zona potrebno je voditi računa o hortikulturnom uređenju okolnog prostora. Minimalno 50% površine predviđene za zonu gospodarske namjene pri tome treba ostati neizgrađeno i hortikulturno obrađeno.

Na mjestima s kojih se pružaju vizure na okolicu nije moguća izgradnja, izuzev sadržaja koji imaju funkciju vidikovca. Ovdje se isključuje mogućnost otvaranja kamenoloma, šljunčara i sličnih sadržaja kojima bi se umanjile ili devastirale prostorne i pejzažne vrijednosti.

Unutar ove krajobrazne cjeline Prostornim planom zagrebačke županije evidentirana je i dolina Kravarščice, koja je sa dolinom Rečice u susjednom Gradu Velikoj Gorici i Općini Pokupsko spojena u zajednički prijedlog za stavljanje pod posebnu zaštitu u kategoriji zaštićenog krajolika. Ovaj predio trebao bi se štititi temeljem "Zakona o zaštiti prirode". Dolina Kravarščice slikovita je potočna dolina, krajobrazno dobro očuvana, nije devastirana izgradnjom i drugim zahvatima djelovanja čovjeka. Potok Kravarščica krivuda preko lijepih vlažnih livada na kojima se ističe poneki soliterni hrast ili manja skupina hrastova. Ovdje su zapažene i pojedinačne kulture lješnjaka. Dolina potoka okružena je blagim brežuljkastim reljefom na kojem se smjenjuju šumarci, pašnjaci, oranice i slikovita sela i zaseoci.

Prostornim planom Zagrebačke županije predlaže se i zaštita hrasta lužnjaka u Donjem Hruševcu u kategoriji spomenika prirode. Ovo stablo nalazi se u šumi zvanoj Cerina, starosne je dobi oko 120 godina, vitalno je, s razgranatom krošnjom i prsnim promjerom oko 150 cm. Stablo treba zaštititi jer ima prirodnu

vrijednost u mjesnim i regionalnim okvirima. U blizini stabla zabranjeni su svi zahvati koji bi ugrozili njegov opstanak.

Na području Općine Kravarsko značajnu pažnju treba posvetiti i zaštiti šuma, kao jednog od najvažnijih prirodnih resursa općine. Pošumljenost Općine Kravarsko je znatno iznad županijske razine (na šume otpada gotovo polovina ukupne površine općine). Privatno vlasništvo nad šumama Općine Kravarsko nešto je izraženije nego u ostalim dijelovima županije (oko 50% šumskih površina je u privatnom vlasništvu). Najveći problemi u pogledu stanja šuma javljaju se upravo kod šuma u privatnom vlasništvu. Šume u privatnom vlasništvu velikim su dijelom neuređene, a programi gospodarenja kojima su obuhvaćene mahom su zastarjeli. Također je nedostatan stručni nadzor nad njihovim gospodarenjem, fiziološkim stanjem i zaštitom. Stoga se ove šume mogu smatrati ugroženim dijelom šumskih površina. Unatoč tome što zakonska regulativa omogućava standarde gospodarenja privatnim šumama jednake kao šumama u državnom vlasništvu, stanje na terenu nije ni izdaleka takvo što se vidi iz procjene drvne zalihe u privatnim šumama, koja je znatno manja od one u državnim šumama. Ovo ukazuje na potrebu dugoročnog kvalitetnijeg stručnog pristupa gospodarenju na privatnim površinama kako bi se bolje iskoristili ovi očito neiskorišteni potencijali za šumsku proizvodnju.

Šume ugrožava i agresivan prodor ljudskih aktivnosti koji se očituje u disperznom širenju predimenzioniranih građevinskih područja, prosjecanju šuma infrastrukturnim koridorima te upotrebi kemijskih sredstava na poljoprivrednim površinama u kontaktnim područjima uz šume i zagađenju površinskih i podzemnih voda i drugim efektima suvremene urbanizacije.

Glavni razlozi lošeg stanja u privatnim šumama su:

- usitnjenost privatnog šumskog posjeda što onemogućuje normalno potrajno gospodarenje i kontrolu provođenja propisanih radova;
- nedostatna otvorenost većih šumskih kompleksa;
- nedostatak novca za izradu programa za gospodarenje šumama u privatnom vlasništvu;
- nedostatna educiranost vlasnika šume o gospodarenju šumama, zakonskoj regulativi iz područja šumarstva te posljedično i o mogućnostima koje ona pruža pojedinom vlasniku šume u ostvarivanju njegovih prava, zaštiti i povećanju vrijednostisvog šumskog posjeda.

Zbog ovih negativnih pojava u korištenju šumskih površina Prostornim planom Zagrebačke županije utvrđene su mjere korištenja i zaštite šuma, od kojih se slijedeće odnose i na Općinu Kravarsko:

- pri planiranju zahvata na izgradnji cesta, kanala i drugih infrastrukturnih sustava u nizinskim predjelima daje se prednost ekološki povoljnijim rješenjima,
- očuvanje cjelovitosti velikih šumskih kompleksa,
- izbjegavanje presjecanja šumskih površina infrastrukturom i izoliranja dijelova šumskih površina unutar drugih, za šumu štetnih namjena ili unutar ograde te usitnjavanja šumskih površina ispod 10 ha neophodnih za samoobnovljivost,
- očuvanje i osiguravanje povezanosti različitih biotopa (šuma – livada – potok) i sprječavanje prenamjene šuma, livada i oranica koje omogućavaju međusobnu komunikaciju tih biotopa,

- očuvanje kontaktnog pojasa uz rub šume širine 50 m od širenja građevinskih zona,
- stroga kontrola daljnjih poremećaja vodnih režima,
- da se pojedine korisne funkcije šuma planskim pošumljavanjem koriste u sustavu za zaštitu od poplava, zaštitu od erozije tla, vjetra, buke i prašine,
- pravilno iskorištenje opće korisnih funkcija šuma za druge aktivnosti kao turizam, rekreacija, sport, lovstvo i dr.,
- povećanje drvnih zaliha pravilnim i trajnim gospodarenjem šumama, naročito privatnim,
- pomlađivanje šuma prirodnim i umjetnim metodama, te kombiniranje gospodarskih sječa sa oplodnim sječama kako bi se izbjegla sječa velikih površina i kako bi se izbjegle šume sa stablima jednake starosti,
- da se u predjelima šuma u kojima je evidentirano naglo propadanje stabala istraže razlozi i predvidi potrebna sanacija,
- rekultiviranje iscrpljenih eksploatacijskih polja mineralnih sirovina na kojima su bile šume ili šumsko zemljište.

Građenje građevina izvan građevinskog područja koje po zakonu mogu biti izvan građevinskog područja mora biti uređeno tako da se ne mogu formirati naselja, ulice i grupe građevinskih parcela, da se ne zauzima prostor uz vodotokove te da se ne koristi prostor uz postojeće prometnice i površine uređenih, a posebno vrijednih, poljoprivrednih zemljišta.

Građenje izvan građevinskog područja mora biti uklopljeno u krajolik tako da se:

- očuva konfiguracija, kvaliteta i cjelovitost poljodjelskog zemljišta i šuma te ne presjecaju prirodne cjeline,
- očuva prirodni prostor pogodan za rekreaciju, osobito uz vode, a gospodarska namjena usmjeri na prostore koji nisu pogodni za rekreaciju,
- osigura što veća površina parcela – funkcionalnog zemljišta obiteljskih gospodarstava, a što manja površina građevinskih cjelina,
- osigura infrastruktura a osobito zadovoljavajuće riješi odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda, zbrinjavanje otpada s prikupljanjem na parceli i odvozom na organiziran i siguran način,
- ocijeni vrijednost prostora koji se gradnjom i prenamjenom gubi, a učinkovitost zahvata mora biti sagledana cjelovito i dugoročno uključujući višeznačne učinke, a ne samo neposrednu dobit.

2.3. Ciljevi prostornog uređenja naselja na području općine

2.3.1. Racionalno korištenje i zaštita prostora

Racionalnim korištenjem i zaštitom prostora mora se postići učinkovitija funkcionalna organizacija i štednja resursa. Ovo se u prvom redu odnosi na zaustavljanje nepotrebnog zauzimanja prostora za izgradnju naselja, ali i planiranje građenja izvan građevinskih područja, vođenja infrastrukture i gospodarskih djelatnosti u prostoru.

Iz odnosa gustoće naseljenosti i veličine građevinskih područja na području Općine Kravarsko vidljivo je da su ona predimenzionirana i neprilagođena demografskim kretanjima. Ova pojava ima višestruko negativne posljedice na

ukupni prostor:

- ne sprječava, ali ometa poljoprivrednu i drugu djelatnost na neizgrađenim dijelovima,
- ne uzrokuje, ali omogućava rahlu i raštrkanu izgradnju, što bitno utječe na uži i širi krajobraz,
- bitno poskupljuje i usporava izgradnju potrebne infrastrukture te tako umanjuje standard življenja i pojačava negativne utjecaje na okoliš (neizgrađenost sustava za odvodnju otpadnih voda kao direktnu posljedicu ima veće onečišćenje podzemnih voda i vodotoka).

Stoga je na području Općine Kravarsko potrebno provesti analizu postojećih građevinskih područja naselja te njihovo redefiniranje, pri čemu treba voditi računa i o potrebama gospodarskih djelatnosti.

Kao vrlo važna mjera zaštite prostora od devastacije nameće i potreba za radikalnim sankcioniranjem i suzbijanjem svih oblika bespravne izgradnje, posebno u područjima očuvanih krajobraznih vrijednosti i područjima pod posebnom zaštitom.

Na općinskoj razini nužno je raditi i na podizanju svijesti lokalnog stanovništva o potrebi racionalnog korištenja prirodnih resursa u skladu s načelima održivog razvitka, a posebno u domeni eksploatacije prirodnih resursa, poljoprivredne proizvodnje, gospodarskog korištenja šuma i korištenja šuma u turističke i rekreacijske svrhe.

2.3.2. Utvrđivanje građevinskih područja naselja u odnosu na postojeći i planirani broj stanovnika, gustoću stanovanja, izgrađenost, iskorištenost i gustoću izgrađenosti, obilježja naselja, vrijednosti i posebnosti krajobraza, prirodnih i kulturno-povijesnih cjelina

Građevinska područja naselja na području Općine Kravarsko nisu u potpunosti izgrađena. Na temelju statističkih podataka može se reći da naselja na području općine u većem broju stagniraju.

Za naselja općine je karakteristična linearna organizacija, koja se danas pokazuje kao veliki nedostatak zbog potrebe izgradnje dugačkih linearnih poteza infrastrukture (skupa infrastruktura za jeftino zemljište).

U nastojanju da se reguliraju procesi zauzimanja i širenja građevinskih područja naselja, Strategija i Program prostornog uređenja RH i Prostorni plan Zagrebačke županije utvrdili su niz kriterija za određivanje građevinskih područja, vezane uz demografske pokazatelje i razvojne potencijale naselja.

Dva su osnovna kriterija za određivanje građevinskih područja naselja:

- Prema obvezama iz Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske (NN 50/99), te na osnovi analize izgrađenosti građevinskih područja iz važećih dokumenata prostornog uređenja, izvršene tokom izrade PPŽ, ukupna površina građevinskih područja na razini općine ne može se povećavati u odnosu na njihovu površinu u važećem prostornom planu.
- Najveća dopuštena površina građevinskog područja naselja iskazana u hektarima dobiva se iz omjera prognoziranog broja stanovnika (1700 stanovnika do 2015.) i planirane gustoće izgrađenosti građevinskog područja na području općine (6 stanovnika/ha).

Za područje Općine Kravarsko PPŽ predviđa povećanje broja stanovnika na 2180 do 2015. godine. Istovremeno smjernice iz PPŽ-a za Općinu Kravarsko određuju

minimalnu gustoću stanovanja od 6 st./ha, a za naselje Kravarsko 10 st./ha. Ovakva izrazito niska gustoća stanovanja unutar građevinskih područja predviđena je zbog pretežite orijentacije stanovništva na poljoprivrednu proizvodnju koja zahtijeva relativno velike površine građevnih parcela te izgradnju niza pomoćnih i gospodarskih objekata uz stambenu kuću. Uz pretpostavljenih 2180 stanovnika prostornim planom županije omogućeno je da se kod određivanja gustoće stanovnika za potrebe dimenzioniranja građevinskih područja naselja u kojima postoje kuće za povremeni boravak "obračunski" broj stanovnika (stalni + povremeni) poveća na način da se za svaku takvu kuću dodaju 2 povremena stanovnika. Na području općine Kravarsko prema popisu stanovništva iz 2001. godine izgrađeno je ukupno 500 kuća za povremeni boravak, te se temeljem tog broj stanovnika koji će se koristiti kod utvrđivanja građevinskog područja može povećati za 1000. Broj kuća za povremeni boravak u pojedinim naseljima općine je slijedeći: Barbarići Kravarski – 166, Čakanec – 0, Donji Hruševac – 8, Gladovec Kravarski – 34, Gornji Hruševac – 29, Kravarsko – 108, Novo Brdo – 12, Podvornica – 35, Pustike – 100, Žitkovčica – 8. Broj stanovnika u naseljima koji se koristi kao određivanja veličine građevinskih područja naselja povećan je u skladu sa tim kriterijima, te je uvršten u slijedećim tablicama.

Prema naprijed citiranim kriterijima Prostornog plana Zagrebačke županije ukupna veličina građevinskih područja naselja Općine Kravarsko maksimalno može iznositi 530,00 ha. U slijedećoj tablici prikazan je najpovoljniji mogući raspored veličina građevinskih područja po naseljima:

tablica građevinskih područja br. 1.

	naselje	broj stanovnika 2001	broj stanovnika 2015	građevine za povremeno stanovanje	dodatni broj stanovnika	ukupno stanovnika 2015	gustoća stanovanja	građevinsko područje
1	Barbarići Kravarski	181	199	166	332	531	6	88,50
2	Čakanec	83	91	0	0	91	6	15,21
3	Donji Hruševac	350	385	8	16	401	6	66,80
4	Gladovec Kravarski	212	233	34	68	301	6	50,18
5	Gornji Hruševac	251	276	29	58	334	6	55,66
6	Kravarsko	512	563	108	216	779	10	77,89
7	Novo Brdo	98	108	12	24	132	6	21,96
8	Podvornica	87	96	35	70	166	6	27,61
9	Pustike	168	185	100	200	385	6	64,11
10	Žitkovčica	41	45	8	16	61	8	7,63
	UKUPNO	1983	2180	500	1000	3180	6	530,00

Građevinska područja naselja prema važećem prostornom planu su slijedećih veličina:

tablica građevinskih područja br. 2.

	naselje	broj stanovnika 2001	građevinsko područje prema važećem planu	gustoća stanovanja
1	Barbarići Kravarski	181	64,5235	2,81
2	Čakanec	83	21,1097	3,93
3	Donji Hruševac	350	91,5766	3,82
4	Gladovec Kravarski	212	41,7887	5,07
5	Gornji Hruševac	251	59,6061	4,21
6	Kravarsko	512	121,3751	4,22
7	Novo Brdo	98	45,12	2,17
8	Podvornica	87	27,1827	3,20
9	Pustike	168	30,6004	5,49
10	Žitkovčica	41	13,6854	3,00
	UKUPNO	1983	516,5682	3,84

Iz tablica je vidljivo da su građevinska područja naselja na području općine neznatno manja od onih koja su predviđena prostornim planom županije, te da cilj izrade ovog plana primarno mora biti analiza te moguća preraspodjela istih.

Zauzetost prostora unutar izgrađenih područja u naseljima Općine Kravarsko danas je različita. Na području općine nema potrebe za povećanjem građevnog područja, jer će se sve potrebe moći rješavati interpolacijama unutar već formiranih građevnih područja. Razvoj Općine Kravarsko ovisit će o mogućnosti podizanja komunalnog standarda. U tom procesu bit će potrebno formirati izrazitiju urbanu jezgru u Kravarskom, te iznaći prostore za koncentraciju potrebnih centralnih i gospodarskih sadržaja. Prostornim planom zagrebačke županije predviđena je izrada urbanističkog plana uređenja za sva središnja naselja općina, te slijedom toga i za naselje Kravarsko. Izradom UPU-a treba definirati što kvalitetnije smjernice za izgradnju i uređenje središnjeg dijela naselja. U razradi prostornog plana uređenja općine preispitat će se opravdanost izrade, te moguće granice obuhvata za izradu ovakvog plana. Planom će se definirati smjernice za gradnju i uređivanje prostora naselja u kojima će se pokušati afirmirati poštivanje lokalnih graditeljskih tradicija, umjesto predimenzioniranih objekata koji danas pretežu među novim gradnjama.

U slijedećoj je tablici dan pregled građevinskih područja naselja u općini prema važećem planu, te pretpostavljenih veličina prema Prostornom planu županije. Iz tablice je vidljivo da ukupna veličina postojećih građevinskih područja gotovo u potpunosti odgovara projekcijama PPŽ-a.

Radi usklađivanja sa PPŽ-om planom biti će potrebno izvršiti smanjenja građevinskog područja u pojedinim naseljima koja imaju lošije demografske pokazatelje, te povećati građevinska područja u demografski stabilnim naseljima.

Idealno bi bilo da se preraspodjela građevinskih područja izvrši na slijedeći način:

tablica građevinskih područja br. 3.

redni broj	naselje	ukupno stanovnika 2015	građevinsko područje prema izmjjenama i dopunama PPGZ	max. građevinsko područje prema novom planu	povećanje/smanjenje e građevinskog područja u ha	povećanje/smanjenje e građevinskog područja u %	gustoća stanovanja st/ha
1	Barbarići Kravarski	531	64,5235	88,5000	23,9765	37,1593	6,00
2	Čakanec	91	21,1097	15,1667	-5,9430	-28,1531	6,00
3	Donji Hruševac	401	91,5766	66,8333	-24,7433	-27,0192	6,00
4	Gladovec Kravarski	301	41,7887	50,1667	8,3780	20,0484	6,00
5	Gornji Hruševac	334	59,6061	55,6667	-3,9394	-6,6091	6,00
6	Kravarsko	779	121,3751	77,9000	-43,4751	-35,8188	10,00
7	Novo Brdo	132	45,1200	22,0000	-23,1200	-51,2411	6,00
8	Podvornica	166	27,1827	27,6667	0,4840	1,7804	6,00
9	Pustike	385	30,6004	64,1667	33,5663	109,6922	6,00
10	Žitkovčica	61	13,6854	10,1667	-3,5187	-25,7116	6,00
	UKUPNO	3.180	516,5682	530,0000	13,4318	2,6002	6,00

2.3.3. Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture

Glavni cilj i obveza vezani za unapređenje uređenja naselja preuzeti iz Prostornog plana Zagrebačke županije odnose se na racionalno korištenje prostora za izgradnju naselja, odnosno određivanje građevinskog područja. Prostor za razvoj naselja mora biti utemeljen na nekoliko kriterija, od kojih su posebno važni optimalna gustoća stanovanja, argumentirane demografske i razvojne perspektive, očuvanje poljodjelskih, šumskih i vodnih resursa i optimalna organizacija naselja s naglaskom na uvjetovanost komunalnog infrastrukturnog opremanja.

Uređenje naselja treba se temeljiti na njegovim obilježjima, tipologiji, unutarnjoj strukturi te prirodnim i stvorenim uvjetima. Potrebno je prema demografskim, sociološkim, gospodarstvenim pokazateljima utvrditi potrebu razvoja naselja kao inicijalnog žarišta razvitka svog područja te ih razvijati stimulativnim mjerama.

U okviru uređenja naselja potrebno je preispitati i ako je moguće smanjiti veličinu građevinskog područja određenu starim planovima, a povećanje tih površina bit će opravdano samo u naseljima koja preuzimaju veće funkcije nego su do sada imala u tom prostoru. Prema ovom kriteriju jedino je za središte općine opravdano planirati površine za širenje, dok je za pojedina naselja općine realno predviđati i smanjenje građevinskog područja.

Također je važno postizanje što kvalitetnijeg prostornog i oblikovnog uređenja svih naselja, a pogotovu općinskog središta te njegovog adekvatnog uređenja u pogledu sadržaja komunalne i društvene infrastrukture. U uređenju općinskog središta treba definirati pravila koja će osigurati skladni odnos tradicijskih i novih formi izgradnje kao i skladne interpolacije novih gospodarskih i poljoprivrednih građevina temeljenih na novim tehnologijama u postojeće strukture naselja. Prostornim planom uređenja općine utvrđuje se obaveza izrade urbanističkog plana uređenja središnjeg dijela naselja Kravarsko, kojim će se predložiti njegovo kvalitetno urbano uređivanje. Ovim će biti obuhvaćeno uređivanje nogostupa, zelenih i rekreacijskih površina, javne rasvjete te drugih elemenata komunalne opreme javnog prostora, a u skladu s financijskim mogućnostima općine.

U ostalim naseljima općine posebno treba voditi računa o saniranju napuštenog građevinskog i poljoprivrednog zemljišta i zahtjevima suvremenih načina poljoprivredne proizvodnje (okrupnjavanju zemljišnog posjeda, formiranju seoskih poljoprivrednih gospodarstava i dr.)

Prostorni razvitak i širenje naselja treba biti u relaciji s povijesnom strukturom naselja koje treba sustavno usklađivati s demografskim kretanjima.

U pogledu razvoja prometne infrastrukture, potrebno je podići razinu kvalitete prometnih površina unutar svih naselja općine, a također i bolju povezanost naselja sa središtem općine. Stanovništvu općine potrebno je osigurati uvjete za izgradnju kvalitetnih stambenih objekata, ali uz dužnu pozornost prema tradicijskom graditeljstvu koja se odražava u poštovanju mjerila, oblika, strukturnih značajki i graditeljskih materijala.

Također je obveza odrediti mjere za komunalno infrastrukturno opremanje naselja kao uvjet za daljnji razvoj i izgradnju naselja. Na taj način će se ostvariti jedan od bitnih preduvjeta za izgradnju na područjima određenim za razvoj naselja i gospodarskih djelatnosti. U pogledu komunalne infrastrukture na području Općine Kravarsko prioritet je širenje vodoopskrbne mreže, izvedba sustava za odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda te plinifikacija čitavog područja općine.

U slijedećim tablicama dan je prikaz statističkih podataka koji se odnose na

stanove na području Općine Kravarsko i njihovu opremljenost.

TABLICA – Nastanjeni stanovi prema sadržaju pomoćnih prostorija

	ukupni broj nastanjenih stanova i broj osoba	stanovi koji imaju		
		zahod	kupaonicu	kuhinju
Stanovi	604	406	375	578
Osobe	1.943	1.425	1.329	1.897

TABLICA – Nastanjeni stanovi prema opremljenosti instalacijama

	stanovi s instalacijama			
	struje	vodovoda	kanalizacije	centralnog grijanja
Stanovi	589	522	459	155
Osobe	1.907	1.750	1.575	633

TABLICA – Nastanjeni stanovi prema kombinacijama pomoćnih prostorija

	stanovi sa slijedećim kombinacijama pomoćnih prostorija				
	kuhinja, zahod i kupaonica	kuhinja i zahod	samo kuhinja	ostale kombinacije pomoćnih prostorija	bez kuhinje, kupaonice i zahoda
Stanovi	367	33	170	12	22
Osobe	1.312	101	464	26	40

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

3.1. Prikaz prostornog razvoja na području općine u odnosu na prostornu i gospodarsku strukturu županije

Područje Zagrebačke županije općenito karakterizira vrlo povoljan prometno-geografski položaj. Međutim, rubni smještaj Općine Kravarsko i relativno velika udaljenost od glavnih županijskih prometnih pravaca te njeno sustavno zanemarivanje u bivšim razvojnim programima Grada Zagreba, dovelo je ovo područje u svojevrsnu izolaciju. Na području općine nema značajnijih gospodarskih sadržaja, a pretežita djelatnost je poljoprivreda. Lokalno stanovništvo se u pogledu funkcije rada većim dijelom oslanja na veća središta rada, gradove Veliku Goricu i Zagreb.

Budući razvoj Općine Kravarsko i dalje će se temeljiti na osnovnim razvojnim resursima: relativno povoljnom prometno-geografskom položaju te značajnim površinama poljoprivrednog i šumskog zemljišta, odnosno njihovom korištenju. Zbog toga se predviđa zadržavanje poljoprivrede kao osnovne gospodarske djelatnosti, ali uz uvođenje gospodarskih funkcija vezanih uz proizvodnju i preradu poljoprivrednih proizvoda. Stanje poljoprivredne proizvodnje i korištenje prirodnih resursa općine danas se ne mogu smatrati zadovoljavajućima te će stoga poseban značaj u okviru prostornog razvoja općine imati mjere zaštite pojedinih prirodnih resursa. Ovo će području općine otvoriti nove mogućnosti razvitka temeljenog na visokoj kvaliteti prirodnog okoliša te s tim u vezi proizvodnje ekološki čistih poljoprivrednih proizvoda i razvoja različitih oblika turizma (seoskog, kulturnog, lovnog, rekreacijskog i dr.).

Kvalitetan prostorno-gospodarski razvoj općine nije moguće postići bez razvijanja funkcije rada te će stoga prioritet u izradi Prostornog plana biti osiguravanje prostora za gospodarske sadržaje. Na taj način će se stvoriti uvjeti za zapošljavanje lokalnog stanovništva, a time i smanjivanje dnevnih migracija prema Zagrebu i Velikoj Gorici. Također, ovaj prostor će postati atraktivniji za doseljavanje novog stanovništva i eventualni povratak ranije iseljenog te podizanje nataliteta, odnosno stabilizacije ukupnih demografskih kretanja kao bitne pretpostavke za budući razvoj općine.

Sva naselja Općine Kravarsko, osim njenog središta, izrazito su ruralnog karaktera te se očekuje da će, s obzirom na osnovna gospodarska i razvojna opredjeljenja lokalne zajednice većina njih te osobine i zadržati. Realne potrebe za razvijanjem pojedinih urbanih funkcija imat će samo središnje naselje, Kravarsko, za koje je predviđena uloga manjeg razvojnog žarišta. U ovom su naselju na temelju demografskih i razvojnih pokazatelja predviđene zone za novu izgradnju.

Građevinska područja naselja na području općine nisu u potpunosti izgrađena te u većini naselja nisu prilagođena demografskim kretanjima. Prometna povezanost općine sa ostalim dijelovima županije je relativno dobra, ali je potrebno unaprijediti kvalitetu prometa unutar same općine, kako bi stanovništvo svih dijelova općine nesmetano koristilo funkcije središnjeg naselja.

Opremljenost općine komunalnom infrastrukturom može se okarakterizirati kao relativno dobra. U svim dijelovima općine dostupna je električna energija i telekomunikacijski priključak. Razvijenost vodoopskrbne mreže nije na zadovoljavajućoj razini jer trenutno obuhvaća samo sjeverni dio općine, odnosno naselja Kravarsko, Pustike, Barbarići Kravarski, Podvornica i Novo Brdo.

Vodopskrba ostatka općine riješit će se izgradnjom vodospreme u Kravarskom i lokalnih cjevovoda u južnom dijelu općine. Temeljni problem i najveći nedostatak u pogledu komunalne opremljenosti je nezadovoljavajuće riješeno pitanje odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda. Rješavanje ovog pitanja bit će od primarnog značaja za planirani razvoj općine.

3.2. Organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje površina

Prostorni plan uređenja općine temelji se na razgraničavanju osnovnih kategorije korištenja površina:

- površine planirane za izgradnju i razvoj naselja i izdvojenih namjena (građevinska područja)
- poljoprivredne, šumske, vodne, te druge površine na kojima nije moguća gradnja

Kriteriji za utvrđivanje veličina građevinskih područja utvrđeni su Strategijom i Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske te Prostornim planom uređenja Zagrebačke županije. Pregled ovih kriterija, te njihova primjena na prostoru Općine Kravarsko načelno su utvrđeni u poglavlju 2.3.2. U skladu sa ovim kriterijima Planom su utvrđena građevinska područja naselja i površine izdvojene namjene izvan naselja. Preostale površine klasificirane su prema načinu korištenja kao poljoprivredno tlo, šume i vodene površine. Ove se površine koriste u skladu sa osnovnom namjenom, a gradnja na njima moguća je samo u funkciji njihove osnovne namjene, te u skladu sa planom utvrđenim uvjetima.

Građevinska područja naselja u najvećoj su mjeri definirana postojećom izgradnjom. Postojeća građevinska područja naselja nisu u cijelosti izgrađena, te se planom predviđa prvenstveno zaokruživanje i popunjavanje već započetih građevinskih zona. Važećim prostornim planom na području općine nisu bila predviđena područja izdvojene gospodarske namjene. Budući da je funkcija rada značajna, a često i presudna za zadržavanje stanovništva na pojedinom području ovim planom se predviđa formiranje zone gospodarske namjene. U odabiru lokacije za izdvojene površine gospodarske namjene utvrđeni su slijedeći kriteriji:

- koristiti površine koje nisu krajobrazno izložene
- koristiti površine ostalog poljoprivrednog tla, te ostalog poljoprivrednog i šumskog zemljišta (kategorije P3 i PŠ)
- površine gospodarske namjene locirati u sjevernom dijelu općine, u blizini planirane autoceste Zagreb – Sisak – Reublika BiH, kako bi se što kvalitetnije iskoristile prometne prednosti

3.2.1. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina

1.0. ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA						
	Općina KRAVARSKO	oznaka	ha	%	stan/ha	ha/stan
1.1.	Građevinska područja	GP	484,18	8,30	6,57	0,15
1.2.	Izgrađene strukture van građevinskog područja	I	10,66	0,18	298,31	0,00
		E	/	/	/	/
		H	/	/	/	/
		K	/	/	/	/
		T	/	/	/	/
		R	21,15	0,36	0,00	0,01
	UKUPNO		515,99	8,85	6,16	0,16
1.3.	Poljoprivredne površine	P	/	/	/	/
		P1	/	/	/	/
		P2	/	/	/	/
		P3	1552,21	26,61	2,05	0,49
		PŠ	/	/	/	/
	UKUPNO		1552,21	26,61	2,05	0,49
1.4.	Šumske površine	Š	/	/	/	/
	šume gospodarske namjene	Š1	3764,67	64,54	0,84	1,18
	šume zaštitne namjene	Š2	/	/	/	/
	šume posebne namjene	Š3	/	/	/	/
	UKUPNO		3764,67	64,54	0,84	1,18
1.5.	Ostale poljoprivredne i šumske površine	PŠ	/	/	/	/
1.6.	Vodne površine	V	/	/	/	/
	vodotoci		/	/	/	/
	UKUPNO		3764,67	64,54	0,84	1,18
1.7.	Ostale površine	N	/	/	/	/
		IS	/	/	/	/
		G	1,34	0,02	2373,13	0,00
	UKUPNO		1,34	0,02	2373,13	0,00
	OPĆINA UKUPNO		5832,87	100,00	0,55	1,83
2.0. ZAŠTIĆENE CJELINE						
2.1.	Zaštićena prirodna baština					
	Nacionalni park					
	Park prirode		0,00			
2.2.	Zaštićena graditeljska baština					
	arheološka područja					
	spomenik parkovne arhitekture		0,00			
	povijesne graditeljske cjeline					
	OPĆINA UKUPNO		5832,87	100,00	0,55	1,83

pregled odnosa veličine građevinskih područja naselja prema prethodnom i predloženom prostornom planu

tablica građevinskih područja br. 4.

	naselje	izgrađeno građevinsko područje	neizgrađeno građevinsko područje	mješovita namjena	šport i rekreacija	ukupno građevinsko područje naselja	postojeće GP	povećanje/smanjenje GP u ha	povećanje/smanjenje GP u %
1	Barbarići Kravarski	64,24	8,58	0,00	0,00	72,82	64,52	8,30	12,86
2	Čakanec	8,41	4,98	0,00	0,00	13,39	21,11	-7,72	-36,57
3	Donji Hruševac	47,32	17,34	0,00	1,77	66,43	91,58	-25,15	-27,46
4	Gladovec Kravarski	29,61	11,84	0,00	0,00	41,45	41,79	-0,34	-0,81
5	Gornji Hruševac	67,78	1,20	0,00	0,00	68,98	59,61	9,37	15,73
6	Kravarsko	51,43	11,07	17,05	10,26	89,81	121,38	-31,57	-26,01
7	Novo Brdo	7,88	7,37	0,00	0,00	15,25	45,12	-29,87	-66,20
8	Podvornica	24,13	0,00	0,00	0,00	24,13	27,18	-3,05	-11,23
9	Pustike	59,91	13,03	3,10	0,00	76,04	30,60	45,44	148,49
10	Žitkovčica	13,39	2,49	0,00	0,00	15,88	13,69	2,19	16,04
	UKUPNO	374,10	77,90	20,15	12,03	484,18	516,57	-32,39	-6,27

pregled površina građevinskih područja naselja, izdvojenih građevinskih područja i drugih struktura izvan naselja

tablica građevinskih područja br. 5.

redni broj	naselje	ukupno stanovnika 2015. (stalni + povremeni)	izgrađeno građevinsko područje	neizgrađeno građevinsko područje	mješovita namjena	šport i rekreacija	ukupno građevinsko područje naselja	% neizgrađenog u ukunom GP	gustoća stanovanja st/ha	šport i rekreacija izvan naselja	gospodarska i poslovna namjena	gospodarska namjena m2/st	grobja
1	Barbarići Kravarski	531	64,24	8,58	0,00	0,00	72,82	11,78	7,29	0,00	5,46	0,00	0,00
2	Čakanec	91	8,41	4,98	0,00	0,00	13,39	37,19	6,80	0,00	0,00	0,00	0,00
3	Donji Hruševac	401	47,32	17,34	0,00	1,77	66,43	26,10	6,04	0,00	0,00	0,00	0,56
4	Gladovec Kravarski	301	29,61	11,84	0,00	0,00	41,45	28,56	7,26	9,88	0,00	0,00	0,00
5	Gornji Hruševac	334	67,78	1,20	0,00	0,00	68,98	1,74	4,84	1,19	0,00	0,00	0,00
6	Kravarsko	779	51,43	11,07	17,05	10,26	89,81	12,33	8,67	10,08	0,00	0,00	0,78
7	Novo Brdo	132	7,88	7,37	0,00	0,00	15,25	48,33	8,66	0,00	0,00	0,00	0,00
8	Podvornica	166	24,13	0,00	0,00	0,00	24,13	0,00	6,88	0,00	5,20	0,00	0,00
9	Pustike	385	59,91	13,03	3,10	0,00	76,04	17,14	5,06	0,00	0,00	0,00	0,00
10	Žitkovčica	61	13,39	2,49	0,00	0,00	15,88	15,68	3,84	0,00	0,00	0,00	0,00
	UKUPNO	3.180	374,10	77,90	20,15	12,03	484,18	16,09	6,57	21,15	10,66	33,52	1,34

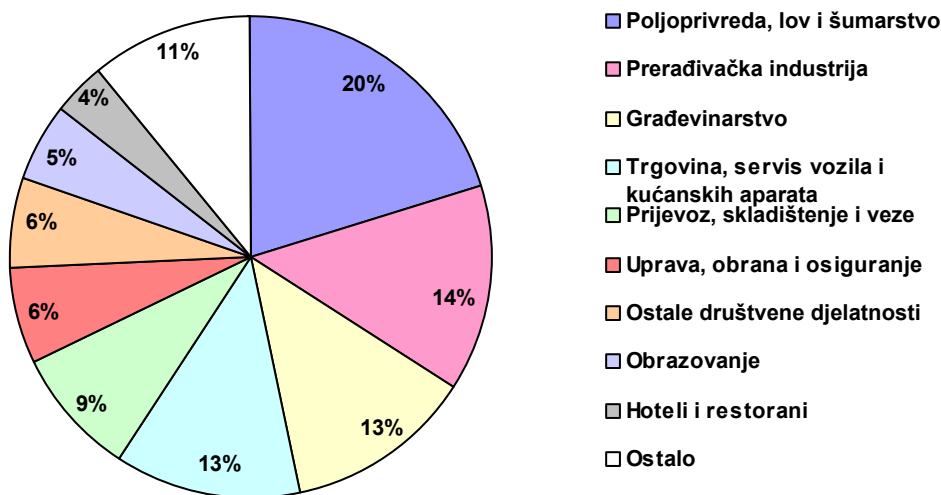
Ukupna površina građevinskih područja naselja i izdvojenih građevinskih područja (gospodarska namjena) u ovom Planu iznosi 494,84 ha. U prethodno važećem prostornom planu ukupna je površina građevinskih područja iznosila 516,57 ha. Dakle, građevinsko područje ukupno je smanjeno za 21,73 ha ili 4,21%.

3.3. Prikaz gospodarskih i društvenih djelatnosti

3.3.1. Gospodarske djelatnosti

Dugogodišnja gospodarska stagnacija područja Općine Kravarsko rezultat je činjenice da je u prijašnjim prostornim planovima izrađivanim za Grad Zagreb, bila tretirana kao periferno područje te je vrlo malo ulagano u njen razvoj. Posljedica takvog odnosa prema ovom području je današnji skroman sadržaj gospodarskih funkcija.

Prema podacima sa popisa stanovništva 2001. godine na području općine je zaposleno ukupno 659 osoba. Iz grafikona koji prikazuje strukturu zaposlenog stanovništva Općine Kravarsko uočljivo je da su najznačajnije gospodarske djelatnosti poljoprivreda, lov i šumarstvo sa 125 zaposlenih, odnosno oko 20% ukupnog zaposlenog stanovništva, od čega pak najveći udio predstavljaju zaposleni u poljoprivredi.

Vrlo je velik i broj zaposlenih u prerađivačkoj industriji, međutim, zaposlenost lokalnog stanovništva u ovom segmentu gospodarstva nije rezultat značajnijeg sadržaja funkcije rada na području same općine, već je ostvarena dnevnim migracijama prema većim gospodarskim središtima, odnosno gradovima Velikoj Gorici i Zagrebu.

Udio dnevnih migranata u ukupnom zaposlenom stanovništvu iznosi gotovo 60%, što ukazuje na visok stupanj gospodarske ovisnosti Općine Kravarsko o većim središtima rada. Ovime se objašnjava i relativno nizak udio poljoprivrednog stanovništva u općini, koja je inače tradicionalno orijentirana na poljoprivrednu djelatnost. Međutim, unatoč tome poljoprivreda je i danas od velike važnosti za ovo područje te ima značajan potencijal za razvoj.

Nosioci poljoprivredne djelatnosti na području općine su obiteljska poljoprivredna gospodarstva. U Općini Kravarsko je prema popisu stanovništva 2001. godine bilo 515 poljoprivrednih gospodarstava (83% kućanstava posjeduje poljoprivredno gospodarstvo). Vrlo je mali udio gospodarstava sa površinama većim od 10 ha (10,5%), dok najveći dio gospodarstava raspolaže sa površinama od 1 do 5 ha (37,9%). Može se zaključiti da je većina obiteljskih gospodarstava prema svojoj površini, proizvodnim kapacitetima u poljoprivrednoj proizvodnji i ostvarenim

ekonomskim rezultatima vrlo mala te uglavnom proizvode samo za potrebe svog kućanstva. Zbog neatraktivnosti današnjeg ekstenzivnog oblika poljoprivredne djelatnosti na području općine, kao i nedovoljne brige za ruralni razvoj i popularizaciju tradicijskog seljačkog načina života, kod obiteljskih gospodarstava sve češće se javljaju neobrađene površine. Stoga će primarni cilj u razvoju poljoprivredne djelatnosti ovog područja biti osuvremenjavanje obiteljskih gospodarstava.

U slijedećim tablicama daju se osnovni podaci o broju kućanstava sa poljoprivrednim gospodarstvom i njihovoj veličini na području Općine Kravarsko te o vrsti poljoprivredne proizvodnje koja se na njima odvija.

TABLICA – Broj kućanstava prema vrsti poljoprivredne proizvodnje, prema podacima sa popisa stanovništva 2001. godine

Veličina korištene površine	Broj Kućanstava	Broj kućanstava prema vrsti poljoprivredne proizvodnje					
		uzgoj žitarica, industrijskog i krmnog bilja	uzgoj povrća, cvijeća, ukrasnog bilja, sjemenja i sadnog materijala	uzgoj voća i grožđa	uzgoj puževa, kunića, fazana, činčila i dr.	uzgoj riba	uzgoj i iskorištavanje šuma
bez zemlje	106	6	26	15	1	-	8
do 0,1 ha	56	2	23	15	-	-	-
0,11 – 0,5 ha	71	4	39	25	2	-	2
0,51 – 1 ha	29	8	19	12	-	-	2
1,01 – 3 ha	117	53	62	56	1	-	24
3,01 – 5 ha	78	51	53	48	-	-	28
5,01 – 8 ha	71	55	57	51	2	-	38
8,01 – 10 ha	39	28	32	27	-	-	24
preko 10 ha	54	43	48	38	3	-	37
UKUPNO	621	250	359	287	9	-	163

TABLICA – Ukupan broj stoke, peradi i košnica pčela, prema popisu stanovništva 2001. godine

Veličina korištene površine	Broj Kućanstava	Ukupan broj stoke, peradi i košnica pčela						
		broj konja	broj mazgi, mula i magaraca	broj goveda	broj ovaca i koza	broj svinja	broj peradi	broj košnica pčela
bez zemlje	106	0	0	7	10	29	229	0
do 0,1 ha	56	0	0	1	5	11	189	0
0,11 – 0,5 ha	71	0	0	0	8	20	509	101
0,51 – 1 ha	29	0	0	5	2	18	228	0
1,01 – 3 ha	117	0	0	55	20	157	911	5
3,01 – 5 ha	78	2	0	70	12	112	938	4
5,01 – 8 ha	71	0	0	90	11	127	845	12
8,01 – 10 ha	39	1	0	55	2	66	377	0
preko 10 ha	54	3	0	111	5	124	753	1
UKUPNO	621	6	0	394	75	664	4.979	123

Iz priloženih tablica vidljivo je da su obiteljska gospodarstva prosječno male

površine što predstavlja najveći ograničavajući čimbenik za razvoj poljoprivredne djelatnosti na ovom području. Naime, analizom učinkovitosti pojedinih gospodarskih programa na području Zagrebačke županije ustanovljene su minimalne površine potrebne za dohodovno prihvatljivu proizvodnju. Tako za dohodovno prihvatljivu povrćarsku proizvodnju minimum iznosi 7 ha, za voćarsku proizvodnju 3 ha, dok za proizvodnju žitarica minimalno potrebna površina iznosi čak 38 ha.

Gospodarstvo sa svim svojim segmentima je od presudnog značaja za rast i budući razvoj, ali kad je u pitanju Općina Kravarsko naglasak treba staviti na razvoj malog poduzetništva vezanog uz poljoprivredu i prateće prerađivačke djelatnosti te šumarstvo i različite oblike turizma (seoski, ekološki, lovni). Osiguravanjem površina za smještaj ovih djelatnosti omogućit će se zapošljavanje domicilnog stanovništva i zaustavljanje procesa depopulacije.

Prednosti koje mogu bitno utjecati na razvoj ovog područja su neposredna blizina Grada Zagreba kao prometnog čvorišta, industrijskog i trgovačkog središta i dobro sačuvana priroda. Također, tržište Grada Zagreba je vrlo poticajno za razvitak poljoprivredne proizvodnje zbog činjenice što nije samodostatno niti u jednom proizvodu (proizvodnja zagrebačkog područja podmiruje tek 1/3 potreba zagrebačkog tržišta za poljoprivredno prehrambenim proizvodima).

S obzirom na važnost obiteljskih gospodarstava za ukupno gospodarstvo Općine Kravarsko, vrlo važnu ulogu u budućem razvoju općine imat će transformacija tradicionalne poljoprivredne proizvodnje prema zahtjevima potrošača, odnosno bržeg prilagođavanja obiteljskih gospodarstava tržišnom gospodarskom sustavu. To će se postići okrupnjavanjem posjeda, boljom primjenom suvremenih dostignuća i tehnologija te specijalizacijom za određene tipove poljodjelske proizvodnje. Pri tome je potrebno svesti upotrebu kvalitetnih poljoprivrednih zemljišta u nepoljoprivredne svrhe na što je manje moguću mjeru.

Jedan od mogućih pravaca u razvoju poljoprivrede je i orijentacija na proizvodnju sve više cijenjenih ekološki čistih poljoprivrednih proizvoda, budući da područje Općine Kravarsko raspolaže sa nezagađenim tlima te tako ispunjava glavni preduvjet za preusmjeravanje na poljoprivredu okrenutu kakvoći poljoprivrednih proizvoda i okoliša.

3.3.2. Društvene djelatnosti

Područje društvenih djelatnosti predstavlja izuzetno važan segment društvenog života, koji je u neposrednoj interakciji s ostalim oblicima života, pa je neupitna potreba njihovog razvitka, budući da su one u funkciji općeg razvoja. Kvalitetom ovih funkcija podiže se obrazovna i kulturna razina i standard cjelokupnog stanovništva u gravitacijskom području ovih funkcija.

Da bi se osigurali uvjeti za što kvalitetniji društveni i gospodarski razvitak općine potrebno je postizanje što veće autonomije u pogledu sadržaja društvenih funkcija. U tu svrhu u Kravarskom kao lokalnom središtu i potencijalnom područnom središtu za šire područje treba u terminskom obuhvatu plana osigurati slijedeće javne sadržaje:

- Uprava (općinsko vijeće, općinsko poglavarstvo, općinski načelnik i upravni odjeli općine, matični ured, općinska služba motrenja i obavješćivanja, policijska postaja, općinske postrojbe i stožer civilne zaštite, općinska

- vatrogasna zajednica, udruga dobrovoljnih vatrogasaca)
- Pravosuđe (odvjetnik, javni bilježnik)
 - Udruge građana, političke stranke i druge organizacije (udruženje obrtnika, općinska razina udruga, klubova, liga, sekcija i drugih udruga građana, općinska razina političkih stranaka i sindikalnih organizacija, općinska razina organizacije crvenog križa, HAK – autoklub, auto škola)
 - Vjerske zajednice (općinska komisija za odnos s vjerskim zajednicama, RK župa - župni ured i crkva, ostale vjerske zajednice)
 - Školstvo i obrazovanje (dječji vrtić, matična osnovna škola, odjel strukovne ili odjel srednje škole)
 - Kultura, umjetnost i tehnička kultura (javne ustanove u kulturi kojima je osnivač ili vlasnik općina, dom kulture, muzej, knjižnica i čitaonica, amatersko kazalište, amaterska radio postaja, limena glazba, KUD, otvoreno pučko učilište, samostalni umjetnici, ogranak Matice hrvatske, udruge tehničke kulture)
 - Šport, rekreacija, zabava i odmor (zajednice sportskih udruga, sportska društva i klubovi, županijska i općinska sportska natjecanja i priredbe, otvoreni sportski objekti: sportska igrališta za nogomet i male sportove s gledalištem, zatvoreni sportski objekt: školska sportska dvorana, pojedinačni objekti za rekreaciju, zabavu i odmor)
 - Zdravstvo (primarna zdravstvena zaštita: zdravstvena stanica - opća medicina, zaštita zuba, patronaža; ljekarna ili depo lijekova, veterinarska stanica)
 - Socijalna skrb (dom umirovljenika ili dom starih i nemoćnih)
 - Financijske i druge slične uslužne djelatnosti (poslovnica FINA-e, poslovnica banke ili mjenjačnica, prodajno mjesto hrvatske lutrije, pojedine uslužne poslovne tvrtke)
 - Prometne usluge (željeznička stanica, autobusna stanica, poštanski ured – izvršna telefonska centrala)
 - Trgovina i ugostiteljstvo (trgovina na veliko i malo, specijalizirane trgovine, motel ili prenoćište, gostionice i drugi ugostiteljski objekti)
 - Obrt i druge usluge (više obrtničkih radionica i uslužnih radnji)

Postojeće površine za smještaj društvenih i javnih sadržaja grupirane su u središtu Kravarskog. Tu je smještena župna crkva, te zgrada osnovne škole i općine. Ovi povijesni objekti u najvećoj mjeri određuju izgled i identitet naselja, dajući mu posebnost i prepoznatljivost. Uz obavezu očuvanja i obnove povijesnih javnih objekata u budućem razvoju općine izgradnja novih javnih objekata treba biti na najvišoj razini upravo zbog njihovog uticaja na ukupni izgled i identitet naselja. Buduće površine za razvoj društvenih i javnih sadržaja smjestiti će se u središtu naselja Kravarsko, neposredno uz prostore na kojima su takvi postojeći sadržaji izgrađeni. U tu je svrhu za središte Kravarskog utvrđena obaveza izrade detaljnijeg plana kojim će se riješiti prostorne potrebe te način uređenja i oblikovanja objekata javne i društvene namjene.

3.4. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora

Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske dane su osnovne smjernice uređenja prostora prijelaznih gradsko-seoskih područja i ruralnih prostora, te iste treba uvažiti u budućem razvoju općine.

Preobrazba prijelaznih gradsko-seoskih područja treba biti širenje i učvršćenje građanskog načina života te nužna infrastrukturna rekonstrukcija s ciljem:

- olakšati pučanstvu pristup društvenim dobrima i institucijama
- povećati svakodnevnu ekološku i funkcionalnu sigurnost
- poduprijeti i poboljšati osobnu i obiteljsku perspektivu stanovnika tih područja i proširiti mogućnost individualizacije lokalnog načina života.

Poboljšanjem općih civilizacijskih uvjeta života i učvršćivanjem bitnih elemenata građanskog načina života na njima može imati veliku privlačnu snagu za skupine koje sada žele migrirati na gradska područja, kao i za skupine koje su u gradskim područjima marginalizirane te na prijelaznim područjima vide privlačan i prihvatljiv okvir za život.

Preobrazba ruralnih područja treba se temeljiti na revitalizaciji zbog ukupnih civilizacijskih ciljeva i zbog demografske i socijalne iscrpljenosti. Seosko područje je rijetko naseljeno, ali sa skupinama i pojedincima sposobnim za odgovorniji i poduzetniji razvitak, treba naglasiti slijedeće okolnosti:

-prisutnost posebno vrijednih nacionalnih ili regionalnih resursa na području te vrijednost područja u univerzalnom pamćenju i tradiciji.

Konsolidacija prostora naselja treba se temeljiti na njihovim obilježjima, očuvanju regionalnih odlika gradova i naselja, te na racionalnom planiranju prostornih obuhvata.

Razvitak sela i seoskog prostora treba planirati na način da se osigura usklađen socio-gospodarsko-kulturno-prostorni razvoj. Uz oživljavanje seoskog gospodarstva, bilo poljoprivrede, šumarstva, obrtništva, te poticanje ruralnog stanovanja kao mogućnosti izbora, nužna je izgradnja društvene i tehničke infrastrukture.

U cilju očuvanja identiteta prostora pažnju treba usmjeriti prema slici naselja i kultiviranog krajolika, te građevinska područja malih naselja i sela definirati na način da se očuvaju morfološke i strukturne značajke graditeljske baštine, osobito oblik parcela, smještaj građevina i tradicijski obiteljski vrt.

3.4.1. Zaštita prirodne baštine

Na području Općine Kravarsko za sada nema zaštićenih dijelova prirode. Od prirodnih vrijednosti na području općine svakako najveću pažnju treba posvetiti dolini potoka Kravarščice, koja je zajedno sa dolinom Rečice u susjednom Gradu Velikoj Gorici i Općini Pokupsko predložena za posebnu zaštitu u kategoriji značajnog krajobraza. Na temelju detaljne analize evidentiranih dijelova prirodne baštine, provedene u Studiji zaštite prirodne baštine Zagrebačke županije, Prostornim planom Zagrebačke županije predložena je zaštita ovog predjela temeljem "Zakona o zaštiti prirode". Dolina Kravarščice slikovita je potočna dolina, krajobrazno dobro očuvana, nije devastirana izgradnjom i drugim zahvatima djelovanja čovjeka. Potok Kravarščica krivuda preko lijepih vlažnih livada na kojima se ističe poneki soliterni hrast ili manja skupina hrastova. Ovdje su zapažene i pojedinačne kulture lješnjaka. Dolina potoka okružena je blagim

brežuljkastim reljefom na kojem se smjenjuju šumarci, pašnjaci, oranice i slikovita sela i zaseoci.

Temeljem "Zakona o zaštiti prirode" predlaže se štititi i hrast lužnjak u Donjem Hruševcu u šumi zvanoj Cerina. Stablo je starosne dobi oko 120 godina, vitalno je, s razgranatom krošnjom i prsnim promjerom oko 150 cm. Predlaže se zaštita stabla kao spomenika prirode jer ima prirodnu vrijednost u mjesnim i regionalnim okvirima.

3.4.2. Zaštita kulturno - povijesnih vrijednosti

Suvremena europska načela vrednovanja i zaštite kulturne baštine temelje se na saznanju da je arhitektonski spomenik bilo koje vrste i značenja nedjeljivo povezan s neposrednom okolinom, samim tim i širim regionalnim prostorom i krajolikom. Jedno od osnovnih načela zaštite graditeljske baštine je težnja da se spriječi uništavanje neposrednoga krajolika, kako bi arhitektonski spomenik očuvao svoje izvorno okruženje, a time i svoje prostorne vrijednosti i cjelovito značenje. Uveden je izričaj *kulturni krajolik* koji potiče cjelovit pristup vrednovanju kulturne i prirodne baštine.

Na takvim shvaćanjima izrasta i zamisao prostorne baštine. Pod prostornom baštinom podrazumijevamo "topografski definirana područja u kojima je osobito izražen kvalitetan suživot kulturne baštine i prirodnih osobitosti sredine, odnosno kao cjelina je iznimnih povijesnih, arheoloških, umjetničkih, kulturnih, znanstvenih, socijalnih i tehničkih vrijednosti". Uz tradicijski pojam zaštite spomenika kulture i prirode, ravnopravno se pojavljuje i zaštita kulturnih i prirodnih dobara ili zaštita kulturnih, prirodnih i krajobraznih vrijednosti, odnosno vrednovanje svih oblika proizvoda prirode i ljudske stvaralačke djelatnosti. Smatrajući da kulturno i prirodno naslijeđe predstavlja skladnu cjelinu, čiji su elementi nedjeljivi, proširena je terminologija zaštite na izričaje zaštite kulturne i prirodne, odnosno prostorne baštine. U takvom ozračju ocijenjeni su krajolici područja Općine Kravarsko – bilo da su prirodni okvir naselja, bilo da su ljudskim djelovanjem kultivirani predjeli u blizini naselja ili povijesnoga spomenika.

Europskom konvencijom o krajoliku, krajolikom se smatra područje izgled kojega je određen djelovanjem i međudjelovanjem prirodnih i ljudskih čimbenika. Krajolik se mora shvatiti kao prostorno-ekološku, gospodarsku i kulturnu cjelinu u kojoj valja štovati načelo raznolikosti i posebnosti krajolika. Prema smjernicama prostornog uređenja Radne zajednice Alpe Jadran (1997.) ciljevi i opredjeljenja su osigurati vitalni kvalitetni krajolik uz čuvanje i naglašavanje identiteta pojedinih područja. Potrebno je prepoznati i sačuvati pojedine tipove krajolika, primjerice: krajolik s visokim stupnjem gospodarske učinkovitosti, krajolik s visokim stupnjem prirodnosti, krajolik s visokim stupnjem identiteta, nove kakvoće krajolika (osobito vezano uz naselja).

Danas je u većini europskih zemalja *kulturni krajolik* prepoznat kao nositelj nacionalnog kulturnog identiteta. Pod pojmom kulturnog krajolika podrazumijevaju se topografski definirana područja sa evidentnim kvalitetnim odnosom prirodnih i antropogenih elemenata. Kultivirane ili izgrađene krajolike, stvarane u dugom vremenskom slijedu čovjekovim nastojanjem da životni prostor oplemeni i prilagodi svojim potrebama nazivamo kulturno-povijesnim krajolicima. Takva cjelina treba sadržavati neke od navedenih iznimnih vrijednosti: povijesnu, arheološku, etnološku, kulturnu, umjetničku, socijalnu ili tehnološku. Zakonski su zaštićeni

krajolici definirani kao prirodni ili kultivirani predjeli veće estetske ili kulturno-povijesne vrijednosti ili krajolik karakterističan za pojedino područje, a za razliku od parka prirode zahvaća manje područje s jednako važnim prirodnim i kulturno-povijesnim obilježjima.

Planiranim zahvatima u prostoru treba što manje mijenjati krajolik kako bi se očuvale lokalne posebnosti, a pri prijektiranju trasa infrastrukturnih mreža treba skrbiti o njihovu uklapanju u krajolik, i gdje je moguće uspostavljati zajedničke infrastrukturne pojaseve.

Strategijom prostornog uređenja Republike Hrvatske zacrtana je u tom smislu uspostava *Krajobrazne osnove Hrvatske* kao dugoročan projekt, pri čemu je nužna suradnja nadležnih službi za prostorno uređenje, zaštitu prirode i zaštitu kulturne baštine.

U svrhu očuvanja i unapređenja krajobrazne raznolikosti u Programu prostornoga uređenja Republike Hrvatske propisuje se slijedeće:

- Izbjegavati pravocrtne regulacije vodotoka, a duž postojećih regulacija i agromeliorativnih zahvata omogućiti postanak i mjestimičnu obnovu bujnih vlažnih biotopa i ambijenata.
- Duž međa vratiti živicu u svrhu biološke i krajobrazne raznolikosti.
- Otvarati proplanke u šumovitim predjelima, osobito oko mogućih vidikovaca.
- Spriječiti daljnju neplansku izgradnju ladanjskih zgrada i drugih građevina na krajobrazno izloženim mjestima.
- Očuvati seoske krajolike i omogućiti razvitak sela uz oživljavanje seoskoga gospodarstva, biopoljodjelstva, šumarstva, obrtništva, rukotvorskih vještina, turizma, te poticanja seoskoga stanovanja kao mogućnosti izbora. Pri tom je potrebno očuvati sliku naselja i kultiviranoga krajolika, a građevna područja odrediti na način da se očuvaju oblikovne (morfološke) i ustrojbene (strukturne) značajke graditeljske baštine, poglavito oblik parcela, smješaj građevina i tradicijski obiteljski vrt.

Povijesne cjeline i ambijenti, kao i pojedinačne građevine sa spomeničkim obilježjima, zajedno sa svojim okolišem moraju biti na vrstan način (tj. u skladu s njihovim prostornim, arhitektonskim, etnološkim i povijesnim označnicama) uključeni u budući razvitak. To prije svega podrazumijeva slijedeće:

- Zadržavanja povijesnih oblika komunikacija – starih cesta, pješačkih putova i planinarskih staza, često praćenih pokloncima;
- Očuvanje povijesnoga naseobinskoga ustroja, parcelacije i tradicijske građevne tvorevine;
- Oživljavanje starih zaselaka i osamljenih gospodarstava, koji su danas katkada gotovo bez stanovnika, prometno su odijeljeni i teško pristupačni, a izuzetne su etnološke, arhitektonske i ambijentalne vrijednosti;
- Očuvanje i obnovu tradicijskih drvenih zgrada (stambenih i gospodarskih), mlinova i svih ostalih povijesnih građevina spomeničkih svojstava kao nositelja prepoznatljivosti prostora;
- Očuvanje povijesnih slika krajolika i prepoznatljivih vidika;
- Očuvanje i njegovanje izvornih i tradicijskih uporaba građevina i sadržaja, poljodjelskih kultura i tradicijskoga načina obrade zemlje;
- Zadržavanje i očuvanje prepoznatljivih toponima, naziv sela, zaselaka, brijegova i potoka – od kojih neki imaju simbolično, ali i povijesno značenje.

- Očuvanje i obnovu svih građevina i sklopova sa spomeničkim obilježjima;
- Istraživanje i izlaganje arheoloških nalaza i mjesta.

U cilju očuvanja, zaštite i unapređenja kulturne i prirodne baštine, što znači očuvanje prepoznatljivosti, navodimo načela zaštite koja bi trebala biti polazna osnova budućega razvitka:

- Kulturna i prirodna baština predstavlja temelj prepoznatljivosti i dokaz je neprekinutoga slijeda razvitka sredine pa ju je potrebno štititi od svakog daljnjeg oštećenja i uništavanja temeljnih vrijednosti;
- Osim pojedinačnih građevina, kulturnu baštinu čini i prostorna baština – bilo da je posljedica ljudskoga djelovanja kroz povijest ili djelo prirode;
- Osim vrednovanih građevina, obično prepoznatljivih primjera određenoga stila, kulturnu baštinu čine i skromna ostvarenja tradicijske stambene izgradnje (drvene kuće) koje bi kao nositelje identiteta trebalo čuvati u izvornoj namjeni;
- Prirodni krajolik je neponovljiv, a svako novo širenje građevnih područja u vrijedne krajobrazne prostore znači osiromašenje krajolika i gubitak samosvojnosti prostora.
- Potrebno je ostvariti edukativne staze kulturne baštine što će potaknuti kulturni turizam.

Zaštita kulturnoga nasljeđa, osobito onoga graditeljskoga, ovisi o društvenim prilikama, stvarnim vlasničkim odnosima, novčanim sredstvima i drugim čimbenicima. Stručne konzervatorske službe i službe lokalne uprave (županijske i gradske) trebale bi izraditi model, pomoći imaćima i korisnicima spomenika kulture te ustrojiti povjerenstvo za neprekidno praćenje zaštite i obnove kulturne baštine. Istodobno valja razvijati svijest o važnosti i vrijednosti baštine kroz edukaciju, razvijanjem estetskih kriterija i kritičke misli u smislu isticanja dobrih primjera te ukazivanja na loše i neprimjerene zahvate. Značajnu ulogu u tome mogao bi imati lokalni tisak, lokalni radio, izložbe i sl. Treba stalno isticati i promicati ideje očuvanja kulturne i prirodne baštine i okoliša. Vrijedno je poticati donacije, ali isto tako ostvarivati male zahvate uređenja u koje se uključuje čitava javnost.

Glede stupnja očuvanosti prirodnih i krajobraznih vrijednosti, te tradicijskih oblika izgradnje i naseljavanja područja potrebno je planirati razvitak koji će se temeljiti na uvažavanju i svrhovitom iskorišćivanju temeljnih vrijednosti područja. To znači, prije svega, očuvanje ravnoteže i odnosa izgrađenoga i prirodnoga krajolika, uz razumno planiranje građevnih područja kako ne bi došlo do narušavanja vrsno ocijenjenih kulturno-povijesnih i prirodnih vrijednosti. Planiranje gospodarskih građevina prihvatljivo je u predjelima s nižom prostornom i krajobraznom kakvoćom i u naseljima svrstanim u niže razrede. Važno je osigurati djelotvorne načine za sprečavanje bespravne gradnje u vinogradima i ostalim kultiviranim krajolicima.

Zaštita cjelokupnosti prostora kulturne i prirodne baštine (krajolika) provodi se na način određivanja predjela (zona) zaštite, a zaštita pojedinačnih vrijednosti kulturne baštine (zgrada, građevina) provodi se određivanjem pravila ponašanja prilikom graditeljskih zahvata. Zbog toga su na kartografskom dijelu plana (uvjeti za korištenje, uređenje i zaštitu prostora u mjerilu 1:25.000, plan građevnih

područja naselja u mjerilu 1:5000) urisana područja (predjeli, zone) zaštite za Općinu Kravarsko, za povijesna sela i naseobinske sklopove, za pojedinačne spomenički značajne građevine, kao i za predjele vrsnoga kulturnoga ili prirodnoga krajolika. Pojedine građevine spomeničke vrijednosti urisane su na spomenutim kartografskim priložima Plana, a mogućnosti građevnih zahvata na pojedinim spomenicima kulture bit će potanko utvrđeni u skupu prethodnih uvjeta koje je potrebno pribaviti i zadovoljiti prilikom ishoda lokacijske i građevne dozvole. Za sve promjene i zahvate unutar granica područja (predjela) zaštite, kao i na spomenički vrijednim lokalitetima navedenim u pisanome dijelu Plana nadležna županijska služba trebat će zatražiti mišljenje i ishoditi dozvolu od nadležnih državnih institucija za zaštitu kulturne baštine te zaštitu prirode i okoliša.

Razvitak čitave županije trebao bi se temeljiti na spomenutim vrijednostima kako bi se stanovnicima omogućio kvalitetniji život, a budućim naraštajima sačuvalo vrijedno i stoljećima stvarano naslijeđe. Kod provođenja ovoga Plana bilo bi potrebno uspostaviti jači nadzor županijske službe, koja bi trebala pratiti neprimjerene zahvate u prostoru te zajedno s konzervatorskom službom usko surađivati na provođenju zaštite kulturne i prirodne baštine.

3.4.3. Stanje evidencije i pravne zaštite nepokretnih kulturnih dobara

Dosadašnjom pravnom zaštitom na području Općine Kravarsko bila je obuhvaćena jedino župna crkva Uznesenja sv. Križa u središtu Kravarskoga. Rješenje o preventivnoj zaštiti donešeno je godine 1966., a od godine 2003. nije na snazi. Kod nadležnog tijela (Konzervatorski odjel u Zagrebu) u tijeku je postupak donošenja novoga rješenja, pa se u konzervatorskoj podlozi ovaj objekt tretira kao zaštićeno kulturno dobro.

Dosadašnjom evidencijom na ovom su području zabilježeni slučajni i sporadični arheološki nalazi antičkog novca i ostataka građevine južno od Kravarskog, te na području Barbarića Kravarskih i Gornjeg Hruševca. Položaj naselja i povijesni podaci ukazuju na postojanje srednjovjekovnog trgovišta u Kravarskom, no nema znatnijih arheoloških ostataka. Današnje središte naselja nije očuvalo povijesnu arhitekturu, osim župne crkve na najvišoj koti, te je njegova vrijednost prije svega u vanjskim vizurama na naselje kojim dominira vertikalna crkvenog zvonika.

Etnološkom evidencijom godine 1972. na području Kravarskog izdvojeno je naselje Donji Hruševac kao bolje očuvano staro selo s brojnim tradicijskim okućnicama. No, do danas je većina tih kuća zamijenjena novima, a stare su mahom nenastanjene i u lošem stanju. Terenskim obilaskom locirana je grupa tradicijskih drvenih kuća u Donjem selu (dio naselja Donji Hruševac), među kojima je i mala gospodarska zgrada pokrivena biljnim pokrovom (šop), jedini preostali primjer na ovom području.

Evidencijom kulturno povijesnih vrijednosti obuhvaćene su i dvije zidane kapelice (poklonci) u Podvornici i uz glavnu cestu sjeverno od Kravarskog. Novosagrađene kapelice (npr. u Pustikama) nisu upisane u evidenciju, kao ni kapela sv. Ivana Krstitelja u Donjem Hruševcu, koja je podignuta nakon rušenja stare drvene kapele godine 1974.

S obzirom da na području Općine Kravarsko nema dobro očuvanih povijesnih cjelina naselja te povijesnih civilnih građevina, evidencija kulturno povijesnih vrijednosti svodi se na navedena arheološka nalazišta, sakralne objekte i mali dio nekad brojnog tradicijskog graditeljstva.

3.4.4. Tabelarni prikaz nepokretnih kulturnih dobara

2.0. Povijesne građevine i sklopovi

2.2.	Crkve i kapele	Status zaštite
2.2.1	Župna crkva Uznesenja sv. Križa, (1874.) Kravarsko	02-13/16-1966. preventivna zaštita istekla, u postupku
2.2.2	Kapela u Donjem Hruševcu	ZPP

2.3.	Kapele poklonci i raspela	Status zaštite
2.3.1	Kapela poklonac, (1934.), Podvornica	ZPP
2.3.2	Kapela poklonac, (1901.), Kravarsko	ZPP
2.3.3	Poklonac u Novom Brdu	ZPP
2.3.4	Poklonac u Podvornici	ZPP
2.3.5	Poklonac u Barbarićima	ZPP
2.3.6	Poklonac u Pustikama	ZPP
2.3.7.	Raspelo u Kravarskom	ZPP

2.6.	Tradicijske građevine i sklopovi	Status zaštite
2.6.1	Sklop drvenih tradicijskih građevina s okućnicama, Donje Selo 65, Donji Hruševac	ZPP

5.0. Arheološki lokaliteti i zone

5.0.	Arheološki lokaliteti i zone	Status zaštite
5.0.1	nalaz prapovijesne kamene sjekire, Kravarsko	ZPP
5.0.2	nalaz antičkog vodovoda i trasa ceste, Barbarići Kravarski	ZPP
5.0.3	nalaz rimskog novca i groba, 4. st., Gornji Hruševac, k.č. 624	ZPP
5.0.4	antički nalaz, Crvena zemlja, Pustov krč, Kravarsko	ZPP
5.0.5	nalaz rimskog novca i trasa ceste, Podvornica	ZPP
5.0.6	položaj srednjovjekovnog trgovišta, ulomci opeke, Kravarsko	ZPP

3.5. Razvoj infrastrukturnih sustava

3.5.1. Prometni infrastrukturni sustav

Prednost prostora Zagrebačke županije je u prometnom i geostrateškom položaju te u blizini Grada Zagreba, metropole nacionalnog i europskog značenja. Zagreb je središte županije te složeno i najvažnije prometno čvorište u zemlji odakle se radijalno pružaju glavni prometni pravci Republike Hrvatske. Općina Kravarsko je međutim, zbog svojeg perifernog smještaja i slabije prometne povezanosti sa ostalim dijelovima Županije i Gradom Zagrebom u proteklom razdoblju snažno obilježena procesom depopulacije te stagnacijom u razvoju. Stoga će najvažniji cilj u razvitku općine biti stvaranje uvjeta za zadržavanje lokalnog stanovništva i razvoj gospodarskih djelatnosti, a u tome će svakako veliku ulogu imati unapređenje prometnih prilika na području same općine, kao i postizanje kvalitetnije povezanosti sa središtem županije i najbližim gradskim središtem, Velikom Goricom.

3.5.1.1. Cestovni promet

Mrežu cesta na području Općine Kravarsko čine jedna državna te nekoliko županijskih i lokalnih cesta. Okosnicu prometne mreže predstavlja državna cesta D-31, kojom je omogućena relativno kvalitetna povezanost općine sa glavnim žarištima razvitka i ostalim dijelovima Hrvatske. Ova cesta područjem općine prolazi u dužini od oko 8 km. Županijske ceste imaju ulogu povezivanja gradova, središta općina i većih naselja na području županije, dok lokalne ceste povezuju naselja na području općine.

Opis postojećeg stanja cestovne mreže na području Općine Kravarsko dan je u slijedećoj tablici:

BROJ CESTE	OPIS CESTE	DUŽINA CESTE U km
DRŽAVNE CESTE		
D-31	granica Grada Velika Gorica – Kravarsko – Gornji Hruševac – granica Općine Pokupsko (Opatija)	9,2
ŽUPANIJSKE CESTE		
Ž-3155	D-31 – Donji Hruševac	6,0
Ž-3116	granica Grada Velika Gorica (Buševac) – Podvornica – D-31	4,1
LOKALNE CESTE		
L-31193	granica Grada Velika Gorica (Kozjača) – Novo Brdo – D-31	4,0
L-31194	Žitkovčica – L-31193	2,1
L-31195	Čakanec – D-31 (Gornji Hruševac)	2,6
L-31198	Ž-3116 – Barbarići Kravarski	2,3
L-31199	D-31 – Pustike – granica Općine Lekenik (G. Vukojevac)	3,6
L-31200	Ž-3155 – Gladovec Kravarski	0,7
L-31201	Donji Hruševac (Ž-3155) – Donje Selo	2,4
UKUPNO		37,0

Može se konstatirati da je postojeća cestovna mreža na području općine dovoljno razvijena te se stoga ne predviđa njeno proširenje. Potrebna je međutim njena

rekonstrukcija, jer pojedine dionice ne odgovaraju sadašnjim potrebama i standardima (širina i tehničke karakteristike prometnica ne zadovoljavaju današnje potrebe). Također je potrebno izvršiti ponovnu kategorizaciju pojedinih cesta.

Prioriteti u unapređenju cestovne mreže na području općine su slijedeći:

- rekonstrukcija i modernizacija državne ceste D-31,
- rekonstrukcija županijske ceste Ž-3155,
- modernizacija lokalnih cesta L-31193 i L-31198,
- nerazvrstanu cestu koja spaja lokalne ceste L-31201 i L-31203 kategorizirati u lokalnu cestu,
- nerazvrstanu cestu koja spaja lokalne ceste L-31198 i L-31199 kategorizirati u lokalnu cestu,
- lokalnu cestu L-31194 produžiti razvrstavanjem njenog nekategoriziranog produžetka,
- razvrstati nerazvrstanu cestu D-31 – Povoljnjacu u lokalnu cestu,
- razvrstati nerazvrstanu cestu D-31 – Gajevo u lokalnu cestu,
- uređenje pješačkih staza u naselju Kravarsko uz državnu cestu D-31,
- prekategorizacija lokalne ceste L31193 u županijsku
- prekategorizacija lokalne ceste L31203 u županijsku

Temeljem članka 37. Zakona o javnim cestama (NN 180/04) utvrđen je zaštitni pojas i to u širini 25 m od vanjskog ruba zemljišnog pojasa za državne ceste, 15 m za županijske ceste i 10 m za lokalne ceste.

Za svako građenje u skladu sa člankom 38. Zakona o prostornom uređenju (NN 30/94, 68/98, 61/00, 32/02 i 100/04) i člankom 82. Zakona o gradnji (NN 175/03 i 100/04) potrebno je utvrditi posebne uvjete građenja, kako unutar zemljišnog pojasa tako i unutar zaštitnog pojasa.

3.5.1.2. Telekomunikacije

Sustavi javnih komunikacija u nepokretnoj telefonskoj mreži sastoje se od uređaja za komutaciju i uređaja za prijenos koji se smještaju u građevinske objekte, a povezuju se mrežom spojnih veza preko prijenosnih medija.

Na području Zagrebačke županije nema međunarodne niti tranzitne centrale pa međunarodni i međužupanijski promet mjesnih centrala gravitira prema Zagrebu, gdje su u radu četiri tandem tranzitne centrale i jedna međunarodna.

Telekomunikacijska mreža na području Općine Kravarsko riješena je u okviru udaljenih pretplatničkih stupnjeva (UPS Kravarsko i UPS Donji Hruševac). UPS su razmješteni dijelovi pretplatničkog stupnja pristupne centrale (LC), upotrebljavaju se radi poboljšanja kvalitete usluga i ekonomičnije izgradnje pristupnih mreža, a postavljaju se unutar već postojećih većih građevina (općina, pošta, stambeni objekti i dr.) u zasebnu prostoriju ili kao samostojeći građevinski objekt. Udaljeni pretplatnički stupnjevi Kravarsko i Donji Hruševac vezani su na pristupnu centralu Velika Gorica. Ukupni kapacitet ova dva pretplatnička stupnja iznosi 1024 telefonskih priključaka, čime su u potpunosti zadovoljene potrebe korisnika u Općini Kravarsko.

Kao prijenosni medij u nepokretnoj telefonskoj mreži upotrebljavaju se kabeli. Područjem općine prolazi magistralni kabel koji je položen koridorom državne ceste D-31, a izveden je od svjetlovodnog kabela. Magistralni kabel je u funkciji

povezivanja udaljenih pretplatničkih stupnjeva na području općine sa matičnom centralom u Velikoj Gorici. Na magistralni kabel spojeni su korisnički kabeli koji služe za priključenje korisnika na telekomunikacijsku mrežu.

Poštanski ured smješten je u središtu općine. Trase, koridori i površine za telekomunikacijske sustave ucrtani su na kartografskom prikazu 2.1.

Područje općine nije kvalitetno pokriveno signalom mobilne telefonije te će u tom pogledu biti potrebna određena poboljšanja. Prostornim planom treba odrediti ograničenja za postavljanje baznih stanica mobilne telefonije. Nove bazne stanice ne bi se smjele postavljati na manje od 100 m udaljenosti od građevinskog područja, ne manje od 200 m udaljenosti od javnih sadržaja (škola, dječji vrtić i slično) te na pozicijama u blizini vrednijih spomenika kulture i prirode.

Program razvoja telekomunikacijske mreže temeljit će se na unapređivanju postojećeg relativno dobrog stupnja razvijenosti. Kod izvođenja novih, rekonstrukciji ili zamjeni postojećih dijelova telekomunikacijskog sustava, zahvate treba izvoditi po najvišim tehnološkim, ekonomskim i ekološkim kriterijima te koristiti postojeće koridore, naročito koridore prometne infrastrukture, a tehnološki zastarjele mreže i opremu treba zamjenjivati novijim i pouzdanijim.

3.5.2. Energetski sustav

3.5.2.1. Električna energija

Državno poduzeće Hrvatska elektroprivreda objedinjuje na području čitave Republike Hrvatske osnovne djelatnosti na području elektroenergetike: proizvodnju, prijenos i distribuciju električne energije.

Temeljni cilj djelovanja Hrvatske elektroprivrede je dugoročno osiguranje pouzdane opskrbe električnom energijom što je jedan od preduvjeta za planirani gospodarski i društveni razvitak kako Republike Hrvatske u cjelini, tako i Zagrebačke županije i Općine Kravarsko.

Sjevernim dijelom Općine Kravarsko prolazi trasa postojećeg 220 kV dalekovoda te koridor planiranog 2×400 kV dalekovoda. Elektroopskrbna mreža Općine Kravarsko ne napaja se međutim putem spomenutih dalekovoda, već su oni u funkciji povezivanja značajnijih elektroenergetskih sustava na području Županije i Države.

Područje Općine Kravarsko električnom energijom snabdijeva DP Elektra Zagreb Pogon Velika Gorica. Ovaj elektroopskrbni sustav napaja se preko TS 110/10(20) kV Velika Gorica (Novo Čiče), instalirane snage 60 (80) MVA, koja je sa dva paralelna dalekovoda 110 kV povezana s rasklopištem u Mraclinu. Općina Kravarsko napaja se uglavnom preko radijalnih nadzemnih 10(20) kV vodova. Elektroopskrbna mreža na području Općine Kravarsko obuhvaća sva naselja, ali njena razvijenost nije na odgovarajućoj razini te ne zadovoljava u potpunosti potrebe potrošača. Također je potrebna i rekonstrukcija pojedinih njenih segmenata. U naseljima Pustike i Gornji Hruševac već su u izgradnji trafostanice 50/30 kV, a postojeću trafostanicu u Podvornici potrebno je pojačati ili izgraditi novu.

Jedan od zadataka Prostornog plana Općine Kravarsko bit će i predvidjeti odgovarajuću opskrbu novih površina na kojima će se smjestiti veći potrošači, dakle primarno opskrbu planirane zone gospodarskih sadržaja u sjevernom dijelu općine.

Pri projektiranju stambenih i drugih objekata Prostorni plan uređenja općine sa aspekta zaštite vodova se treba pridržavati slijedećih propisa:

- zaštitni koridori bi u pravilu trebali biti 5 m od osi vodova 10 (20) kV, dakle ukupno 10 m.
- ispod SN (10, 20 i 35 kV) vodova se ne preporuča izgradnja građevina, no ukoliko ne postoje druga rješenja moguća je eventualna izgradnja nižih građevina, ali se nikako ne smiju narušiti propisane sigurnosne visine i sigurnosne udaljenosti od dijelova pod naponom. Uz to je potrebno izvesti i pojačanu zaštitu voda prema propisima.
- na udaljenosti manjoj od 5 m od najbližih dijelova trafostanica 10/0,4 kV nije dozvoljena izgradnja objekata za boravak ljudi.

Na razini Republike Hrvatske predviđa se prosječni godišnji porast potrošnje električne energije od 4%. Razvoj hrvatskog energetskog sustava karakterizira potreba za izgradnjom novih kapaciteta snage 1500 MW. Osim ulaganja u nove objekte, trebat će se graditi i odgovarajuća prijenosna i distribucijska mreža, uključujući obnovu i rekonstrukciju postojeće mreže visokog, srednjeg i niskog napona.

Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske uvažava ciljeve i smjernice energetskog razvoja:

- prijenosne sustave osuvremeniti i proširiti
- zadržati sve do sada istražene i potencijalne lokacije za moguće nove energetske objekte za koje postoje potrebna daljnja istraživanja
- zadržati postojeće i osigurati nove lokacije i koridore energetskih objekata koji Hrvatsku povezuju sa susjednim zemljama

3.5.2.2. Plinovodna mreža

Na području Općine Kravarsko nema izvedenih plinovoda. Opskrba plinom moguća je spajanjem na plinovod Velika Gorica – Sisak u Buševcu.

Planom je predviđena izgradnja plinske mreže u svim većim naseljima općine. Tehnički parametri izgradnje plinovodne mreže: broj i raspored mjerno redukcijskih stanica, te profili i detaljne trase cjevovoda utvrdit će se u detaljnijim projektima izgradnje plinske mreže.

3.5.3. Vodnogospodarski sustav

Optimalno korištenje i gospodarenje vodama osnovni je zadatak razvoja vodnogospodarske djelatnosti. Vodnogospodarska djelatnost i uspostava kvalitetnog, funkcionalnog i efikasnog vodnogospodarskog sustava može se smatrati strateški najznačajnijim prioritetom, ne samo iz razloga što direktno i indirektno utječe na opstanak i razvoj živog svijeta, već svojim karakteristikama bitno utječe na sve ostale elemente korištenja prostora i gospodarenja prostorom. Razvitak vodoopskrbe treba se temeljiti isključivo na korištenju kvalitetne i sanitarno sigurne vode, što se danas postiže samo kod većih sustava gdje se kontinuirano provodi kontrola kakvoće vode.

U okviru razvoja županijskog vodoopskrbnog sustava posebnu pažnju treba posvetiti zaštiti izvorišta, odnosno podzemnih pitkih voda, što je u Strategiji prostornog uređenja Hrvatske izdvojeno kao poseban interes države.

Predviđena je izvedba tri retencije za obranu od poplava, čije površine djelomično

ulaze u obuhvat ovoga plana, a ucrtane su na kartografskom prikazu 2.4. Osnovne karakteristike ovih retencija dane su u slijedećoj tablici.

NAZIV OBJEKTA	VODOTOK	RECIPIJENT	NAMJENA	POVRŠINA SLIVA IZNAD PREGRADE (km ²)	VOLUMEN (10 ³ m ³)
KRAVARŠČICA	Kravarščica	Kupa	obrana od poplava	13,56	196,0
JALŠEVA	Jalševa	Kravarščica	obrana od poplava	4,50	60,0
RAKITOVEC	Rakitovec	Hotnja	obrana od poplava	16,75	260,0

3.5.3.1. Vodoopskrba

Javni vodovod Općine Kravarsko pripada vodoopskrbnom sustavu Velika Gorica. Područjem općine prolazi magistralni vodoopskrbni cjevovod Velika Gorica – Kravarsko – Pokupsko. Lokalnim cjevovodima riješena je vodoopskrba središta općine, naselja Pustike, Barbarići Kravarski, Podvornica, Novo Brdo te dijelova naselja Gornji i Donji Hruševac.

Današnje potrebe Općine Kravarsko za pitkom vodom iznose 298,3 m³/dan. Za područje općine do 2015. godine predviđa se povećanje broja stanovnika na 2.180. Pretpostavlja se, međutim, da potrebe za vodom neće rasti proporcionalno porastu broja stanovnika, već će rasti znatno brže, u prvom redu zbog planiranog povećanja standarda življenja, veće opremljenosti stanovanja te razvitka obrta i drugih djelatnosti. Sukladno tome, na području općine se 2015. godine predviđa potrošnja od 411,0 m³/dan, a 2030. godine 544,3 m³/dan.

Izgrađena je vodosprema volumena 1000 m³ u Kravarskom, a planira se izgradnja opskrbnih cjevovoda u naselju Čakanec te dijelovima naselja Donji i Gornji Hruševac u kojima vodovod još nije izveden.

3.5.3.2. Odvodnja otpadnih voda

Izgradnja mreže odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda bit će najveći problem u komunalnom opremanju općine zbog visoke cijene izvođenja, te malog broja potrošača. Pročišćene otpadne vode ispuštat će se u potoke Peščanak i Koravec.

U izgradnji mreže odvodnje otpadnih voda definirani su slijedeći prioriteti:

- izgradnja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda za zonu planiranih gospodarskih sadržaja
- izgradnja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda za grupu naselja sa većim brojem stanovnika

Planom su predviđena dva sliva: sliv 1 – Podvornica - Barbarići i sliv 2 – Kravarsko. U oba sliva predviđen je mješoviti sustav odvodnje sa objektima za rasterećenje i obradu zagađenih oborinskih voda. Zbog nepovoljne konfiguracije terena u naselju Kravarsko biti će potrebno izgraditi najmanje 1 precrpnu postaju, te odgovarajuće tlačne cjevovode. Precrpnu postaju potrebno je zbog ekonomičnosti dizajnirati na $Q_{max}=2Q_t$, a u iznimnim slučajevima na $Q_{max}=Q_{krit}$. Uz precrpne postaje dimenzionirane na $Q_{max}=2Q_t$, obvezno je predvidjeti i kišne preljevne retencijske bazene za zadržavanje i obradu zagađenih oborinskih voda.

Ispred uređaja za pročišćavanje Barbarići predviđa se gradnja glavne ulazne

precrpne stanice. Na uređaj je predviđeno crpiti $Q_{max}=2Q_t$, a moguća je primjena centrifugalnih i pužnih crpki. Predviđeni kapacitet uređaja Barbarići je 1500 Est, s mogućnošću povećanja kapaciteta na 2500 Est nakon izvođenja druge etape. Predviđeni kapacitet uređaja Kravarsko je 1000 Est.

Za oba uređaja predviđena je izgradnja suvremenih mehaničko-bioloških sustava čišćenja sa anaerobnim taložnicama za odstranjivanjem mulja i kasnijom aerobnom stabilizacijom viška biološkog mulja. Na uređajima zbog relativno malog kapaciteta nije predviđena finalna obrada mulja.

U izgradnji sustava odvodnje otpadnih voda općine potrebno je izvesti:

SLIVNO PODRUČJE 1 UREĐAJ ZA PROČIŠĆAVANJE Barbarići	MJEŠOVITA KANALIZACIJA	5500 m
SLIVNO PODRUČJE 2 UREĐAJ ZA PROČIŠĆAVANJE Kravarsko	MJEŠOVITA KANALIZACIJA	4000 m
	UKUPNO	9500 m

te slijedeći broj objekata na kanalskoj mreži

OBJEKTI	1	2	Ø 1-2
CRPNE POSTAJE	/	1 kom	1 kom
KIŠNI PRELJEVI	2 kom	2 kom	4 kom
KIŠNI PRELJEVNI RETENCIJSKI BAZENI	2 kom	2 kom	4 kom
TLAČNI CJEVOVODI	560 m	/	560 m
TRANSPORTNI KOLEKTORI	/	/	/
UREĐAJI ZA PRIVREMENO KONDICIONIRANJE	/	/	/

Za izdvojene dijelove naselja sa malim brojem stanovnika planom nije predviđeno uključivanje u sustav odvodnje otpadnih voda. Otpadne vode iz takvih domaćinstava i dalje će se upuštati u nepropusne septičke jame, te cisternama otpremati na pročišćavanje na središnje uređaje.

Planom su načelno definirane trase cjevovoda i pozicije objekata na kanalskoj mreži. U razradi projekta sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda može doći do odstupanja koja će diktirati detaljna tehnička rješenja, a koja treba uvažiti kod izdavanja lokacijske i građevinske dozvole za te objekte.

3.6. Postupanje s otpadom

Organiziranim odvozom komunalnog otpada sa područja Općine Kravarsko bavi se poduzeće "Ekoflor Plus" d.o.o. Kućni otpad odvozi se dva puta mjesečno, a glomazni otpad dva puta godišnje. Odvozom otpada obuhvaćena su sva naselja općine. Zbog malog broja stanovnika ne predviđa se uređenje deponije komunalnog otpada na području same općine.

Na području općine postoji nekoliko manjih divljih odlagališta otpada (dva se nalaze uz županijsku cestu kod Donjeg Hruševca, po jedno u Čakancu i Kravarskom te nekoliko u šumama). Postojeće stanje je neodrživo te je u što skorije vrijeme potrebno iznalaženja rješenja ovog problema. Stoga će se u bližoj budućnosti kao jedan od prioriteta nametnuti potreba odgovarajuće sanacije postojećih nekontroliranih odlagališta.

Suvremeni pristup problematici odlaganja otpada temelji se na recikliranju sirovina i iskorištavanju bio otpada. Iskorištavanje bio otpada posebno je važan segment za Općinu Kravarsko, budući da se radi o području dobrim dijelom orjentiranom na poljoprivrednu proizvodnju. Planskim mjerama i sustavnom edukacijom

stanovništva treba poticati izdvajanje organske komponente kućnog i biološkog otpada i njegovo korištenje u poljoprivredi.

Mjere za organizirano i kontrolirano postupanje s otpadom obuhvaćaju:

- izbjegavanje i smanjenje nastanka otpada,
- maksimalno korištenje vrijednih svojstava otpada kada njegov nastanak nije moguće izbjeći,
- sigurno odlaganje neiskoristivog otpada sa svim prethodnim i pratećim mjerama i postupcima od bilo koje vrste štetnog djelovanja.

3.7. Sprječavanje nepovoljnog utjecaja na okoliš

Kvaliteta okoliša mora biti osnovni kriterij planiranja, a zaštita okoliša je sadržana u načelu integralnog pristupa planiranju i uređenju prostora kao kontinuirana i u svim segmentima prisutna komponenta. Stoga je sprječavanje nepovoljnog utjecaja na okoliš sadržano u svim dijelovima Prostornog plana uređenja Općine Kravarsko kroz utvrđivanje mogućnosti i ograničenja korištenja i planiranjem razvoja putem izbora najpovoljnijih opcija.

U okvirima ovog Plana najveću pažnju treba posvetiti očuvanju kvalitetnog poljoprivrednog zemljišta, voda, šuma, zraka te biološke i krajobrazne raznolikosti. U cilju sprječavanja štetnog utjecaja na poljoprivredno tlo treba poduzeti slijedeće mjere:

- održivim korištenjem proizvodnih resursa stvoriti ekološki prihvatljive proizvode u svrhu očuvanja i zaštite prirodnog okoliša
- podupirati organsko-biološku poljoprivredu, koju treba propagirati informacijama i edukacijom
- odgovarajućim mjerama u poljoprivredi svesti upotrebu kemijskih sredstava na neophodni minimum, a posebnim mjerama stimulirati ekološku obradu zemlje
- sprječiti zagađivanje zraka iz kojeg se štetni slojevi i teški metali talože u tlo
- provoditi racionalnu postupnu izgradnju kanalizacijske mreže s uređajima za pročišćivanje otpadnih voda
- eksploataciju mineralnih sirovina provoditi na temelju posebne studije gospodarenja mineralnim sirovinama, koja će uz druge kriterije valorizirati kvalitetna poljoprivredna tla te ih zaštititi
- sadnjom zaštitnih šuma smanjiti utjecaje erozije

Šume su po svojoj znatnoj površini i po svojstvima važan čimbenik u ekološkom sustavu te su zajedno sa vodama i tlom najefikasniji prirodni sustav za ublažavanje nepovoljnih utjecaja na okoliš. Šumski sustav djeluje zaštitno u pročišćivanju površinskih i podzemnih voda i sprječavanju brzog otjecanja voda (isušivanja tla), sprječavanju erozije, zaštiti od vjetrova i buke te ublažavanju efekata zagađenja zraka polutantima kao što su štetni plinovi i prašina. Šume također imaju značajan utjecaj na klimu u ublažavanju klimatskih ekstrema (temperatura, padalina, poplava, vjetrova) te kroz produkciju kisika, vezivanje ugljičnog dioksida, sposobnost fotosinteze i održavanja plodnosti tla. Stoga se šumama i šumskim zemljištem treba gospodariti na način da se u njima održava biološka raznolikost, sposobnost obnavljanja, vitalnost i potencijal, u svrhu što kvalitetnijeg ispunjavanja gospodarske, ekološke, i socijalne funkcije šuma.

U pogledu sprječavanja nepovoljnog utjecaja na vode treba učiniti slijedeće:

- započeti sa rješavanjem problema odvodnje otpadnih voda
- riješiti odvodnju i zbrinjavanje otpadnih voda gospodarskih subjekata
- gospodarski subjekti priključeni na planirani sustav javne odvodnje obavezno moraju primjereno tehnološkim procesima proizvodnje vršiti predtretmane otpadnih voda

Kvaliteta zraka na području Županije, pa tako i Općine Kravarsko nije značajnije ugrožena te je potrebno zadržati takvo stanje. Najveći izvor zagađenja zraka ovog područja je Grad Zagreb.

Područje Općine Kravarsko karakterizira očuvana biološka raznolikost. Razlozi smanjenja ili nestanka pojedinih biljnih i životinjskih vrsta su primjena kemijskih sredstava u poljoprivrednoj proizvodnji, onečišćenje vodotoka (otpadnim vodama i odlaganjem otpada), promjena vodnih režima nakon hidroregulacije itd.

U cilju zaštite i očuvanja biljnih i životinjskih vrsta čija brojnost opada, staništa nestaju ili im prijete izumiranje potrebno je pokrenuti posebne projekte i akcije na županijskoj razini.

Također treba mjerama Prostornog plana uređenja općine štiti evidentirane osobito vrijedne predjele – prirodni i kultivirani krajobraz.

II ODREDBE ZA PROVOĐENJE

Napomena:

Ove Odredbe za provođenje počinju sa člankom 5. zbog usklađenja brojeva članaka sa brojevima članaka Odredbi za provođenje u Odluci o donošenju Prostornog plana uređenja Općine Kravarsko (Glasnik Zagrebačke županije br. 07/06)

1. Uvjeti za određivanje namjena površina na području općine

Članak 5.

Namjene površina na području Općine određene su na kartografskom prikazu 1. KORIŠTENJE I NAMJENA POVRŠINA u mjerilu 1:25000. U obuhvatu plana omogućuje se uređivanje prostora i izgradnja objekata prema lokacijskim uvjetima određenim za tu vrstu površina.

Površine u obuhvatu plana podijeljene su na slijedeće kategorije:

1.1. Građevinska područja - površine za razvoj i uređenje naselja

- izgrađeni dio građevinskih područja naselja
- neizgrađeni dio građevinskih područja naselja

Unutar kojih su planom razlikovane slijedeće namjene:

- stambena i mješovita namjena bez posebne oznake
- mješovita i javna namjena u središnjim dijelovima naselja sa oznakom M
- športska i rekreacijska namjena sa oznakom R

1.2. Građevinska područja izdvojene namjene izvan naselja

- gospodarska namjena sa oznakom I

2.1. Poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene

- ostalo obradivo tlo s oznakom P3

2.2. Šume isključivo osnovne namjene

- šume gospodarske namjene s oznakom Š1

2.3. Ostale poljoprivredne i šumske površine sa oznakom PŠ

2.4. Vodene površine sa oznakom V

2.5. Ostale površine izvan građevinskog područja

- groblja s oznakom G
- športska i rekreacijska namjena sa oznakom R
- posebna namjena s oznakom N

Za svaku od površina obuhvaćenih ovom osnovnom klasifikacijom planom su određeni lokacijski uvjeti za korištenje prostora, uređivanje površina i izgradnju objekata.

2. Uvjeti za uređenje prostora

2.1. Građevine od važnosti za Državu i županiju

Članak 6.

Planom su utvrđena slijedeće građevine i područja od važnosti za državu i županiju:

Građevine i područja od važnosti za državu

1. Prometne građevine

a – cestovne građevine

- državna cesta Velika Gorica – Kravarsko – Pokupsko – Viduševac, D-31

b – telekomunikacijske građevine

- magistralni TK kabeli

2. Energetske građevine

a – elektroenergetske građevine

- planirani dalekovod 2×400 kV
- dalekovod 220 kV

3. Vodne građevine

a – građevine za korištenje voda

- magistralni vodoopskrbni cjevovod

b – građevine za zaštitu voda

- kolektor otpadnih voda

4. Građevine posebne namjene

- vojni kompleks «Podvornica»

Građevine i područja od važnosti za županiju

1. Prometne građevine

a – cestovne građevine

- sadašnje županijske ceste i lokalne ceste koje se planiraju u rangu županijskih

2.2. Građevinska područja naselja

Članak 7.

Naseljem se smatra strukturalni oblik stanovanja u izgrađenom ili planiranom obujmu. Građevinska područja naselja su površine planirane za gradnju i razvoj naselja. Sastoje se od izgrađenog dijela i dijela predviđenog za novu izgradnju.

U površinama naselja uz stanovanje se smještaju i ovim planom razgraničuju i druge funkcije sukladne namjeni, rangu i značenju naselja: javna namjena koja uključuju školstvo, zdravstvo, kulturu i upravu, športska namjena, gospodarska i poslovna namjena, te obiteljska poljoprivredna gospodarstva.

Građevinska područja naselja prikazana su na kartografskom prikazu KORIŠTENJE I NAMJENA POVRŠINA u mjerilu 1:25000, te na kartografskim prikazima GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA u mjerilu 1:5000.

Unutar građevinskih područja naselja predviđene su površine slijedećih namjena:

- stambena i mješovita namjena bez posebne oznake koja uključuje stanovanje i obiteljska poljoprivredna gospodarstva
- mješovita i javna namjena u središnjim dijelovima naselja sa oznakom M

- športska i rekreacijska namjena s oznakom R

2.2.1. Namjena površina i građevina

Članak 8.

2.2.1.1. Građevinsko područje stambene i mješovite namjene

Unutar građevinskih područja stambene i mješovite namjene, koja u planu nisu označavana posebnom oznakom, omogućuje se gradnja i uređivanje građevina i površina slijedećih namjena:

- stambenih građevina sa pomoćnim građevinama;
- poslovnih građevina koje ne stvaraju onečišćenje zraka i buku, te druge štetne utjecaje na okoliš;
- stambeno poslovnih građevina:
- gospodarskih građevina (namijenjenih poljoprivrednoj i drugoj proizvodni i uzgoju životinja);
- zgrada za javne potrebe (uprava, školstvo, šport i rekreacija, sakralne građevine);
- građevine i uređaji prometne, komunalne i telekomunikacijske infrastrukture bez štetnih utjecaja na okoliš;
- parkovi, zaštitno zelenilo, športska igrališta na otvorenom i dječja igrališta

Tipologije koje se mogu graditi na ovim površinama obuhvaćaju slijedeće:

Stambene građevine sa pomoćnim građevinama

Stambene građevine su građevine za stanovanje. Pomoćne građevine su građevine za smještaj vozila, alata, ogrjeva i slično, te manje poslovne (zanatske radionice: postolarske, krojačke, fotografske i slično), uredi, manje trgovine, prodavaonice mješovitom robom, ugostiteljski sadržaji i manje gospodarske građevine bez izvora zagađenja, koje se grade na parceli uz stambenu zgradu. Pomoćne prostorije mogu imati samo jednu etažu, i visinu vijenca od 4,50m.

Poslovne građevine

Poslovnim građevinama smatraju se zanatske radionice (postolarske, krojačke, fotografske, frizerske i slične radionice), uredi, trgovine, prodavaonice mješovitom robom, usluge, servisi, komunalni servisi, manji pogoni i dorade, ugostiteljski sadržaji (caffei, buffeti i slično).

Stambeno poslovne građevine

To su građevine za stanovanje, u kojima se dio prostora može urediti za poslovnu namjenu.

Gospodarske građevine

Unutar građevinskih područja stambene i mješovite namjene bez posebne oznake mogu se graditi manje građevine gospodarske namjene, zatim zgrade za uzgoj životinja te zgrade za spremanje poljoprivrednih proizvoda i strojeva (manji silosi, sušare, mješaone stočne hrane, hladnjače i slično). Namjene koje se odvijaju u ovakvim gospodarskim građevinama ne smiju umanjivati kvalitetu stanovanja svojom bukom, emisijom prašine, plinova, neugodnih mirisa i drugim

neprihvatljivim utjecajima.

Ukupna bruto površina gospodarskih građevina na jednoj parceli u ovom području može biti najviše 500 m², a zgrade za uzgoj životinja mogu imati kapacitet do 20 uvjetnih grla. Gospodarske građevine koje se grade u ovom području moraju biti udaljene od granice parcele javne namjene (crkva, škola, ambulanta, općinsko sjedište i slično) najmanje 100 m.

Obračun broja uvjetnih grla vrši se prema tablici utvrđenoj u poglavlju 2.5. ovih odredbi.

Građevine i uređaji prometne, komunalne i telekomunikacijske infrastrukture

Obuhvaćaju ceste, nogostupe, biciklističke staze, uređaje za prijenos i distribuciju električne energije, dalekovode, objekte i uređaje sustava telekomunikacija, objekte u sustavu plinovodne, vodovodne i mreže odvodnje otpadnih voda. Lokacijski uvjeti za izgradnju ovih građevina i uređaja utvrđeni su u poglavlju 5. ovih odredbi.

Parkovi zaštitno zelenilo, dječja igrališta i otvorena športska igrališta

Obuhvaćaju neizgrađene ozelenjene površine u sklopu kojih se mogu graditi otvoreni paviljoni, nadstrešnice, pješačke i biciklističke staze, otvorena nogometna, rukometna, košarkaška, teniska i druga sportska igrališta i slično.

Parkiranje vozila unutar građevinskog područja stambene i mješovite namjene mora se riješiti na vlastitoj građevnoj parceli prema kriteriju:

- minimalno 1 parkirno mjesto po stanu.

2.2.1.2 Građevinsko područje mješovite i javne namjene u središnjim dijelovima naselja sa oznakom M

Područja mješovite namjene planom su predviđena u središnjem dijelu naselja Kravarsko, za koje je planom utvrđena obaveza izrade detaljnijeg plana.

Unutar građevinskih područja mješovite namjene sa oznakom M, omogućuje se gradnja i uređivanje zgrada i površina slijedećih namjena:

- stambenih zgrada sa pomoćnim građevinama;
- poslovnih zgrada
- gospodarskih građevina, koje ne stvaraju onečišćenje zraka i buku, te druge štetne utjecaje na okoliš, osim zgrada namijenjenih poljoprivrednoj proizvodnji i uzgoju životinja
- zgrada za javne potrebe
- građevina i uređaja prometne, komunalne i telekomunikacijske infrastrukture bez štetnih utjecaja na okoliš;
- parkova, zaštitna zelenila, športskih igrališta na otvorenom i dječjih igrališta
- hotela i drugih turističke, ugostiteljskih i športsko rekreacijskih građevina;
- u području mješovite i javne namjene u središnjim dijelovima naselja sve navedene građevine mogu se graditi na slobodnostojeći, poluugrađeni ili ugrađeni način, a u skladu sa lokalnim uvjetima

Tipologije koje se mogu graditi u ovom području navedene su u stavku 2.2.1.1., uz slijedeće iznimke:

Zgrade za javne potrebe

Zgrade za javne potrebe su zgrade uprave, školstva, športa i rekreacije, te sakralne građevine. Lokacijski uvjeti za izgradnju ovih zgrada utvrđeni su u poglavlju 4. ovih odredbi.

Za izgradnju u ovom području do donošenja detaljnijeg plana primjenjivat će se lokacijski uvjeti utvrđeni u ovom planu.

2.2.1.3. Građevinsko područje športske i rekreacijske namjene sa oznakom R

Unutar građevinskog područja športske i rekreacijske namjene sa oznakom R omogućuje se gradnja i uređivanje svih vrsta otvorenih i zatvorenih igrališta sa pratećim sadržajima kao što su svlačionice, teretane, saune, ugostiteljski i trgovački sadržaji.

Ukupna brutto površina pratećih rekreacijskih, ugostiteljskih i trgovačkih sadržaja u zatvorenim prostorima može iznositi do najviše:

- 10% površine otvorenih športskih igrališta
- 25% površine zatvorenih športskih igrališta

Građevine športsko rekreacijske namjene moraju zadovoljavati slijedeće uvjete:

- koeficijent izgrađenosti parcele može biti najviše 0.4
- visina građevine najviše Po+P+1
- visina krovnog vijenca najviše 10 m
- visina sljemena krova najviše 15 m
- oko građevine mora biti izveden požarni put širine najmanje 6 m
- najmanje 30% površine parcele mora biti ozelenjeno, odnosno zasađeno visokim stablima

Parkiranje vozila za građevine športsko rekreacijske namjene mora se riješiti na vlastitoj građevnoj parceli prema kriteriju:

- igrališta i dvorane 20 pm/1000 m²

Na površinama koje ovim planom nisu posebno označene kao površine športsko rekreacijske namjene (uz škole, mjesne domove, te na pogodnim pozicijama u i uz građevinska područja naselja) također se mogu graditi otvorena športska igrališta za nogomet, rukomet, košarku i tenis. Uz takva otvorena igrališta ne mogu se graditi prateći rekreacijski, ugostiteljski i trgovački sadržaji.

2.2.2. Oblici i veličine građevnih parcela

Članak 9.

Građevna parcela mora imati površinu i oblik koji omogućuje njeno racionalno korištenje te izgradnju zgrada u skladu s odredbama ovog plana.

Minimalne veličine građevinskih parcela za izgradnju stambenih, stambeno poslovnih, poslovnih i gospodarskih građevina su slijedeće:

- za prizemne stambene građevine bez potkrovlja minimalna širina parcele iznosi 12 m, minimalna dubina parcele 15 m, a minimalna površina 400 m²
- za prizemne stambene građevine sa potkrovljem i jednokatne građevine minimalna širina parcele iznosi 15 m, minimalna dubina parcele 25 m, a minimalna površina 600 m²
- za katne stambene građevine sa potkrovljem minimalna širina parcele iznosi

20 m, minimalna dubina parcele 25 m, a minimalna površina 800 m².

- za izgradnju poslovnih i gospodarskih građevina na zasebnim parcelama minimalna širina parcele je 20 m, minimalna dubina 30 m, a minimalna površina 800 m².

Iznimno od stavka 1. ovog članka prenamjena, rekonstrukcija i dogradnja postojećih građevina u izgrađenom dijelu naselja moguća je i na parceli kod koje je jedan od parametara širine, dubine i površine do 20% manji od propisanih, ali pod uvjetom da je veličina građevine i njena lokacija na parceli u skladu sa svim odredbama koje se odnose na izgrađenost i iskorištenost parcele. Kod prenamjene, rekonstrukcije i dogradnje postojećih građevina dopušta se zadržavanje manjih udaljenosti od međa i drugih građevina od propisanih ovim planom.

Maksimalna površina građevne parcele za izgradnju stambenih, poslovnih i gospodarskih građevina unutar građevinskih područja naselja iznosi 2000 m².

2.2.3. Veličina i površina građevina

Članak 10.

Unutar građevinskog područja stambene i mješovite namjene planom su utvrđeni najveći dopušteni parametri veličine i površine građevina. Ovi se parametri propisuju zbog potrebe usklađivanja novih gradnji sa prostornim i ambijentalnim obilježjima naselja.

Na površinama u obuhvatu detaljnijih planova tim se planovima, nakon detaljnije valorizacije prostora, mogu odrediti parametri veći od ovih koji se propisuju za neposrednu provedbu plana.

Koeficijent izgrađenosti parcele

Koeficijent izgrađenosti parcele izračunava se kao odnos zbroja tlocrtnih površina svih građevina na parceli (stambene, pomoćne, poslovne, gospodarske) i površine parcele.

k_{ig} = zbroj tlocrtnih površina svih građevina na parceli / površina parcele

Koeficijent izgrađenosti može biti najviše:

za stambenu i mješovitu namjenu bez posebne oznake	0,40
za mješovitu namjenu sa oznakom M	0,60

Koeficijent iskorištenosti parcele

Koeficijent iskorištenosti parcele izračunava se kao odnos zbroja tlocrtnih površina svih etaža svih građevina na parceli (stambene, pomoćne, poslovne, gospodarske) i površine parcele

k_{is} = zbroj tlocrtnih površina svih etaža svih građevina na parceli / površina parcele

Koeficijent iskorištenosti može biti najviše:

za stambenu i mješovitu namjenu bez posebne oznake	0,80
za mješovitu namjenu sa oznakom M	1,20

Visina građevina

Na području Općine Kravarsko neposrednom provedbom plana omogućuje se izgradnja stambenih, stambeno-poslovnih i poslovnih zgrada maksimalne visine

Prizemlje + Kat + Potkrovlje.

Detaljnijim planovima se unutar njihovog obuhvata može utvrditi i veća etažnost od prethodno navedene.

Visina poslovne, gospodarske ili pomoćne građevine ne smije biti viša od visine stambene građevine s kojom se nalazi na istoj parceli i čini funkcionalnu cjelinu.

Dozvoljene visine vijenaca stambenih, stambeno - poslovnih i poslovnih građevina su slijedeće:

- prizemne građevine do 4.0 m
- prizemne građevine sa stambenim potkrovljem do 5.5 m
- jednokatne građevine do 7.0 m
- jednokatne građevine sa stambenim potkrovljem do 8.5 m
- dvokatne građevine do 9.5 m

Ispod stambenih, poslovnih, stambeno poslovnih i pomoćnih građevina može se graditi podrum ukoliko to dozvoljavaju konfiguracija terena, nivo podzemne vode i dubina kanalizacije.

Podrumom se smatra dio građevine koji je djelomično ukopan u zemlji na način da je donja kota stropne ploče podruma najviše 100 cm viša od kote okolnog uređenog terena.

Na kosom terenu visina vijenca se mjeri na strmijem pročelju, a podrumom se smatra etaža koja je polovicom volumena ukopana.

Stambenim potkrovljem se smatra uređeni tavanski prostor ispod krovne konstrukcije, a iznad vijenca posljednje etaže. Zidani nadozid potkrovlja može biti visok najviše 120 cm.

Lokalni uvjeti

Prilagodba lokalnim uvjetima gradnje primjenjuje se kod interpolacija u već izgrađenim i urbanistički definiranim dijelovima naselja. Vršiti se na način da se lokacijski uvjeti smještaja, tlocrtnih i visinskih gabarita, te oblikovanja nove zgrade prilagođuju parametrima koji prevladavaju u njenom neposrednom okruženju: uličnom potezu duljine 100 m sa lijeve i desne strane novog objekta.

Kod prilagodbe lokalnim uvjetima obavezno se mora osigurati slijedeće:

- katnost i visina ne mogu biti veći od prosječne, odnosno iznimno najveće izgrađene visine susjednih objekata u uličnom potezu
- građevinski pravac mora biti identičan susjednim objektima, a ako kod lijevog i desnog susjeda on nije identičan nova se građevina mora graditi na građevnom pravcu susjeda koji je više udaljen od regulacijske linije
- udaljenost od međe prema susjedu mora biti takva da se postigne razmak između objekata koji preteže u dotičnom uličnom potezu
- koeficijent izgrađenosti parcele ne može biti veći od prosječnog, odnosno iznimno najvećeg koeficijenta izgrađenosti u dotičnom uličnom potezu,
- koeficijent iskorištenosti parcele ne može biti veći od prosječnog, odnosno iznimno najvećeg koeficijenta iskorištenosti u dotičnom uličnom potezu.

2.2.4. Smještaj građevina na parceli

Članak 11.

Stambene, poslovne i stambeno-poslovne građevine se u pravilu grade prema ulici, a pomoćne i gospodarske građevine u dubini parcele iza tih građevina. Stambene građevine se u pravilu grade na slobodnostojeći način.

Iznimno se može dozvoliti i postavljanje pomoćnih građevina na regulacijsku liniju ukoliko to zahtijeva konfiguracija terena.

Građevine koje se izgrađuju na slobodnostojeći način ne mogu se graditi na udaljenosti manjoj od 3 m od susjedne međe, ako na tu stranu imaju orijentirane otvore. Iznimno udaljenost građevine od susjedne međe može biti i manja, ali ne manja od 1 m i to u slučaju da smještaj građevine na susjednoj parceli omogućava postizanje najmanjeg dozvoljenog razmaka između građevina.

Najmanji dozvoljeni razmak između dvije prizemne građevine je 4 m, između prizemne i jednokatne, te između dviju jednokatnih građevina je 6 m.

Visina građevine mjeri se na zabatnoj strani od sljemena do završne kote uređenog terena, a na ostalim stranama od visine vijenca do završne kote uređenog terena.

Najmanja udaljenost građevine od regulacijske linije određuje se:

- za stambene i pomoćne građevine visine do 5 m udaljenost se mora uskladiti sa susjednim već izgrađenim građevinama u uličnom potezu, a ako istih nema mora iznositi najmanje 5 m
- za stambene i pomoćne građevine visine veće od 5 m najmanja udaljenost je 6 m
- za gospodarske građevine najmanja udaljenost je 10 m, iznimno uz županijsku cestu građevine se ne smiju locirati na udaljenosti manjoj od dvije visine građevine od ruba kolnika te ceste, odnosno ne manje od propisane u zakonu o javnim cestama, gdje se visinom smatra visina sljemena, ako je zabatni zid paralelan s cestom, odnosno visina vijenca u ostalim slučajevima
- zgrade za javne potrebe mogu se graditi na regulacijskom pravcu, uz uvjet da su osigurani potrebni razmaci do susjednih objekata, propisani požarni putevi i dovoljan broj parkirališnih mjesta

Prilazne otvorene stepenice, terase u razini terena ili do maksimalno 60 cm iznad razine terena moraju se graditi tako da se osigura nesmetan prilaz na stražnji dio građevinske parcele minimalne širine 3 m. Ove površine ne uračunavaju se u izgrađenost parcele.

Članak 12.

Ako građevna parcela graniči s vodotokom udaljenost regulacijske linije parcele od granice vodnog dobra ne može biti manja od 10 m. Građevna parcela ne može se osnivati na način koji bi onemogućavao uređenje korita i pristup vodotoku.

Pomoćne građevine mogu se izgraditi i na granici sa susjednom parcelom uz uvjet da se prema susjednoj parceli izgradi vatrootporni zid, da se u zidu prema susjedu ne grade otvori i da se odvod krovne vode i snijega riješi na vlastitoj parceli.

Udaljenost gnojišta od stambenih i poslovnih građevina ne može biti manja od 15 m, od zdenaca i ulične ograde ne manja od 20 m.

Gnojišta se moraju izvesti vodonepropusno.

Izgradnja gospodarskih građevina s izvorom zagađenja nije dozvoljena na udaljenosti manjoj od 200 m od građevina javne namjene.

Međusobna udaljenost gnojišta i gospodarskih građevina u kojima se sprema sijeno i slama ili su izgrađeni od drveta mora iznositi najmanje 5 m.

Udaljenost gnojišta od susjedne međe mora biti najmanje 3 m. Udaljenost gnojišta od međe iznimno može biti i manja, ali ne manja od 1 m pod uvjetom da se na toj dubini susjedne građevne parcele utvrđuju uvjeti ili već postoji gnojište odnosno građevina s izvorima zagađenja.

Udaljenost pčelinjaka od stambenih, poslovnih i gospodarskih građevina u kojima boravi stoka ne može biti manja od 10 m.

Udaljenost pčelinjaka od susjedne međe ne može biti manja od 5 m, ako su letišta okrenuta prema međi, a 3 m ako su okrenuta u suprotnom pravcu.

2.2.5. Oblikovanje građevina

Članak 13.

Oblikovanje novih građevina mora biti usklađeno sa morfološkim osobinama područja i vrstom građevine. Pročelja građevina treba izvoditi u žbuci ili drvu.

Krovišta se izvode kao kosa krovišta, a moguća je primjena i ravnih krovova na objektima kod kojih funkcionalni, tehnološki ili oblikovni razlozi to zahtijevaju. Nagib kosih krovišta izvoditi 35 - 45 stupnjeva. Pokrov kosih krovišta izvoditi crijepom. Položaj sljemena obavezno je uspoređan s dužom stranom građevine.

Osvjetljenje potkrovlja riješiti prozorima na zabatnom zidu građevine, krovnim prozorima izvedenim u ravnini krovne plohe ili jednostavnim krovnim kućicama.

Na zidovima građevina koji su izgrađeni na udaljenosti manjoj od 3 m od susjedne međe ne mogu se projektirati niti izvoditi otvori.

Otvorima se ne smatraju fiksna ustakljenja neprozirnim staklom maksimalne veličine 60×60 cm, dijelovi zida od staklene opeke, ventilacijski otvori maksimalnog promjera 15 cm kroz koje se ventilacija odvija prirodnim putem i kroz koje nije moguće ostvariti vizualni kontakt.

2.2.6. Uređenje građevne parcele

Članak 14.

Ulične ograde podižu se iza regulacijske linije prema ulici. Udaljenost vanjskog ruba ulične ograde do osi nerazvrstane i lokalne ceste mora iznositi najmanje 5 m, do osi županijske ceste 7,5 m.

Ulične ograde moraju se izvoditi na način da najmanje 50% vertikalne površine ograde bude transparentno. Najviša visina ograde može biti 120 cm.

Ograde se mogu izvoditi iz kamena, betona, drva, metala, živice, te u kombinacijama ovih materijala. Ograda može imati zidani sokl visine najviše 50 cm. Ograde između parcela grade se prema mjesnim običajima, u visini od najviše 150 cm.

Prostor između regulacionog i građevnog pravca mora se urediti kao zelena površina sa kolnim ulazom širine minimalno 3 m. U prostoru između građevnog i regulacionog pravca ne mogu se izvoditi montažni objekti i nadstrešnice niti uređivati parkirališta.

Pristup do pomoćnih i gospodarskih građevina u dvorištu izvodi se sa dvije

betonirane vozne trake širine 0.5 m, između kojih se izvodi zatravnjena površina. Neizgrađeni dio građevne parcele treba urediti kao zelenu površinu koja se koristi kao travnjak, cvijetnjak ili vrt.

Dio seoske građevne parcele uređen kao gospodarsko dvorište na kojem slobodno borave domaće životinje mora se ograditi ogradom koja onemogućava izlaz stoke i peradi.

Zabranjuje se postavljanje žičanih, zidanih, kamenih i drugih ograda i potpornih zidova kojima bi se sprječavao slobodan prolaz uz vodotoke, te koji bi smanjili propusnu moć vodotoka ili na drugi način ugrozili vodotok.

Teren oko građevine, potporne zidove, terase i sl. treba izvesti na način da se ne narušava izgled naselja, te da se ne promjeni prirodno otjecanje vode na štetu susjednog zemljišta i građevine.

Kada se građevna parcela formira na način da svojom bočnom ili stražnjom stranom graniči sa zaštitnim pojasom magistralne ceste ili željezničke pruge mora se ograditi uz te međe na način koji onemogućava izlaz ljudi i domaćih životinja.

2.2.7. Način i uvjeti priključenja građevne parcele na javnu prometnu površinu i komunalnu infrastrukturu

Članak 15.

Svaka građevna parcela mora imati neposredan pristup na javnu prometnu površinu.

U slučaju da se parcela nalazi uz ceste različitog značaja priključak parcele ostvaruje se na cestu nižeg značaja.

Stambene, poslovne i gospodarske građevine moraju se obvezno priključiti na komunalnu mrežu vodovoda i odvodnje otpadnih voda.

Ako vodovodna mreža nije izgrađena opskrba pitkom vodom rješava se iz higijenskih zdenaca. Do izgradnje kanalizacijskog sustava u naseljima otpadne vode mogu se upuštati u nepropusne sabirne jame koje se moraju redovito prazniti po ovlaštenom poduzeću.

Priključivanje građevina na električnu mrežu moguće je u građevinskim područjima naselja i područjima izdvojene namjene izvan naselja na način propisan od nadležnog distributera. Na elektroenergetsku mrežu mogu se priključivati i građevine koje se mogu graditi izvan građevinskih područja.

2.3. Površine izdvojene namjene izvan naselja

Članak 16.

Izvan naselja planirana su građevinska područja za namjene koje se zbog nepovoljnih utjecaja na okoliš ne mogu smjestiti unutar građevinskih područja. Izvan naselja planirane su površine za gospodarsku namjenu, te površine za smještaj infrastrukturnih sustava.

Gospodarska i poslovna namjena sa oznakom I

unutar ovih površina mogu se graditi zgrade i uređivati površine slijedećih namjena:

- zgrade za zanatsku i industrijsku proizvodnju, trgovine, ugostiteljski objekti,

skladišta, servisi te drugi objekti za namjene koje se zbog nepovoljnih utjecaja na neposredni okoliš ne mogu locirati unutar građevinskog područja stambene, mješovite i javne namjenene

- lokacijski uvjeti za gradnju na površinama gospodarske namjene utvrđeni su u poglavlju 3. ovih odredbi

2.4. Poljoprivredne, šumske i druge negradive površine

Članak 17.

Površine koje nisu u obuhvatu građevinskih područja naselja i dijele se na:

- poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene
 - ostalo obradivo tlo s oznakom P3
- šume gospodarske namjene s oznakom Š1
- ostale poljoprivredne i šumske površine s oznakom PŠ
- vodene površine s oznakom V

2.4.1. Poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene

Poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene koristit će se u svrhu poljoprivredne proizvodnje. Na poljoprivrednom tlu osnovne namjene mogu se graditi objekti u funkciji poljoprivredne proizvodnje, prema uvjetima navedenim u poglavlju 2.5. ovih provedbenih odredbi. Izgradnju vršiti na ostalom obradivom tlu P3.

2.4.2. Šumske površine

U Planu su određene kao šumsko zemljište sve postojeće šume s oznakom Š i PŠ. Šume se ne mogu krčiti radi gradnji stambenih, poslovnih ili gospodarskih građevina. Zbog njihovog ekološkog značenja određuju se slijedeće mjere čuvanja i zaštite šuma i šumskog zemljišta:

- šumske površine definirati sukladno njihovoj rasprostranjenosti, te poštivati odgovarajuću udaljenost od njihovog ruba pri planiranju drugih sadržaja
- očuvati šume s posebnom namjenom, a naročito šume posebnih rijetkosti ili ljepota, te šume posebnog znanstvenog ili povijesnog značenja
- čuvati i zaštititi izvorna obilježja krajobraza uključujući livade i proplanke, te omogućiti gradnju samo onih građevina što po svojoj namjeni spadaju u šumske prostore (planinarski domovi, izletišta, lovački domovi i sl.)

2.4.3. Vodne površine

Vodne površine na području općine obuhvaćaju vodotoke potoka Kravarščica, Peščanak, Curek, Koravec, Pogledička, Budvinjak, Danac, Kalinovica, Luka i Rakitovac koji su kategorizirani kao lokalni vodotoci. Za ove vodotoke planom se utvrđuje inondacijski pojas potreban za njihovo održavanje koji za manje lokalne vodotoke kod kojih nije definirano uređenje inondacijskog pojasa obuhvaća površinu širine 10 m od ruba vodotoka.

Unutar inondacijskog pojasa zabranjuje se sva izgradnja, sadnja stabala ili bilo kakvi drugi radovi koji bi mogli onemogućiti pristup do vodotoka. Površine unutar inondacijskog pojasa mogu se koristiti u poljoprivredne svrhe.

2.5. Gradnja izvan građevinskih područja

Članak 18.

Izvan građevinskih područja naselja mogu se uređivati površine i graditi građevine koje po svojoj namjeni zahtjevaju izgradnju izvan građevinskog područja, a na način da ne ometaju korištenje poljoprivrednih i šumskih površina te da ne ugrožavaju vrijednost okoliša i krajolika.

Građevine koje se mogu graditi izvan građevinskih područja su:

- građevine za intenzivnu stočarsku i peradarsku proizvodnju
- građevine za obavljanje poljoprivrednih djelatnosti
- građevine za intenzivni uzgoj voća, povrća i cvijeća - staklenici i plastenici
- klijeti i spremišta voća u voćnjacima i vinogradima
- šumske, lovačke i lugarske građevine
- groblja
- infrastrukturne građevine (prometne, energetske, komunalne itd.)
- vojne građevine i građevine za zaštitu od elementarnih nepogoda
- iznimno se izvan građevinskog područja može odobriti sanacija i nužna rekonstrukcija (bez povećanja tlocrtna površine) postojećih stambenih građevina koje su legalno izgrađene i tretiraju se kao postojeća izgradnja izvan građevinskog područja.

Objekti izgrađeni izvan građevinskog područja mogu se koristiti samo za namjene koje su planom uvrđene za gradnju izvan građevinskih područja. Naknadna prenamjena objekata izgrađenih izvan građevinskog područja u stambenu, gospodarsku, poslovnu, sportsku, turističku ili drugu namjenu koja se može graditi isključivo unutar planom utvrđenih građevinskih područja nije moguća.

Klijeti u vinogradima mogu se graditi bez obzira na klasu zemljišta.

2.5.1. Građevine za intenzivnu stočarsku i peradarsku proizvodnju

Članak 19.

Izvan građevinskog područja može se odobriti gradnja objekata za intenzivnu stočarsku i peradarsku proizvodnju. Minimalni broj uvjetnih grla temeljem kojeg se može dozvoliti izgradnja ovakvog objekta iznosi 15 uvjetnih grla.

Sve vrste stoke svode se na uvjetna grla primjenom koeficijenata iz slijedeće tablice:

vrsta stoke	koeficijent	broj grla
krava, steona junica	1,00	15
bik	1,50	10
vol	1,20	13
junad 1-2 god.	0,70	22
junad 6-12 mjeseci	0,50	30
telad	0,25	60
krmača + prasad	0,55	27
tovne svinje do 6 mjeseci	0,25	60
mlade svinje 2-6 mjeseci	0,13	115
teški konji	1,20	13
srednji teški konji	1,00	15
laki konji	0,80	19
ždrebad	0,75	20

ovce, ovnovi, koze i jarci	0,10	150
janjad i jarad	0,05	300
tovna perad	0,006	2500
nesilice	0,008	1875
nojevi	0,25	60

Objekti za intenzivnu stočarsku i peradarsku proizvodnju moraju biti odgovarajuće udaljeni od građevinskih područja naselja da se spriječe negativni utjecaji. Najmanje udaljenosti od građevinskih područja naselja, prema broju uvjetnih grla, definirane su slijedećom tablicom:

broj uvjetnih grla	minimalne udaljenosti			
	od građ. područja (m)	od državne ceste (m)	od županijske ceste (m)	od lokalne ceste (m)
15-20	50	50	30	20
21-100	100	100	50	30
101-300	200	150	80	50
301 i više	400	200	100	50

Za gradnju ovih objekata primjenjuju se slijedeći lokacijski uvjeti

površina parcele	min 1000 m ²
koeficijent izgrađenosti parcele k_{ig}	max 0.3
koeficijent iskorištenosti parcele k_{is}	max 0.3
najveća visina vijenca (h) / sljemena (s)	6 m / 10m
najveća katnost	Prizemlje + Potkrovlje za skladištenje
najmanja udaljenost od granica parcele	6m
najmanji ozelenjeni dio parcele	30 %

2.5.2. Građevine za obavljanje poljoprivrednih djelatnosti

Članak 20.

Izvan građevinskih područja na posjedu primjerene veličine mogu se graditi građevine za obavljanje poljoprivrednih djelatnosti. Pod pojmom "posjed" podrazumijeva se jedna ili više zemljišnih katastarskih čestica koje međusobno čine jednu prostornu cjelinu.

Veličina posjeda na kojem je moguća izgradnja objekata izvan građevinskog područja u funkciji obavljanja poljoprivrednih djelatnosti, ovisno o vrsti i intenzitetu poljoprivredne djelatnosti, treba biti:

- za intenzivnu ratarsku djelatnost na posjedu minimalne veličine od 10 ha,
- za uzgoj voća i (ili) povrća na posjedu minimalne veličine od 5 ha,
- za uzgoj vinove loze i proizvodnju vina na posjedu minimalne veličine od 3 ha,
- za uzgoj sadnica za voće, vinovu lozu i ukrasno bilje na posjedu minimalne veličine od 1 ha.

Zgrade koje se mogu graditi na ovakvim posjedima su:

- stambena građevina za potrebe stanovanja vlasnika brutto razvijene površine do 200 m²
- poslovni sadržaji u funkciji agroturizma
- gospodarske građevine za potrebe biljne i stočarske proizvodnje
- spremišta poljoprivrednih proizvoda: silosi, mješaone stočne hrane,

hladnjače i slično

- spremišta poljoprivrednih strojeva

Za izgradnju na ovakvim posjedima primjenjuju se slijedeći lokacijski uvjeti:

- tlocrtna površina objekata na jednom posjedu najviše 2000 m²
- brutto razvijena površina objekata na jednom posjedu najviše 2500 m²
- visina građevina najviše Po+P+1
- visina krovnog vijenca najviše 10 m
- visina sljemena krova najviše 15 m
- dijelovi građevine mogu biti viši od 15 m samo iznimno i to isključivo radi zahtjeva tehnoloških ili proizvodnih procesa
- izvoditi dvostrešna krovništa nagiba 15-40 stupnjeva, osim na objektima kod kojih je drugačije oblikovanje krovništa uvjetovano tehnološkim zahtjevima
- pokrivanje krovništa crijepom ili limom (crvene ili tamne, zagasite boje)
- oko građevine mora biti izveden požarni put širine najmanje 5 m
- udaljenost ovih građevina od granice građevnog područja te lokalnih, županijskih i državnih cesta mora iznositi najmanje 100 m, odnosno najmanje 200 m za djelatnosti kod kojih se razvija buka koja na mjestu nastanka prelazi razinu od 70dB.

2.5.3. Građevine za intenzivni uzgoj voća, povrća i cvijeća - staklenici

Članak 21.

Staklenici za intenzivni uzgoj voća, povrća i cvijeća mogu se graditi izvan građevinskih područja naselja, na svim bonitetnim klasama tla, na posjedu minimalne veličine 1 ha.

Za ove se građevine ne postavljaju posebni uvjeti udaljenosti od građevinskih područja naselja.

2.5.4. Klijeti i spremišta voća

Članak 22.

U vinogradima i voćnjacima izvan građevinskih područja mogu se graditi klijeti ili spremišta voća, ako vinograd ima najmanje 500 m², a voćnjak najmanje 1000 m² površine.

Klijet ili spremište voća može se graditi kao prizemnica s podrumom tako da brutto površina prizemlja iznosi najviše 40 m².

Terase oko klijeti ili spremišta voća do visine 60 cm iznad konačno zaravnatog terena koje nisu natkrivene ne ulaze u ovu površinu.

Klijet ili spremište voća mora biti građeno u skladu s lokalnim običajima i to:

- kota gornjeg ruba stropne konstrukcije podruma ne smije biti viša od 30 cm od kote konačno zaravnatog terena na njegovom najvišem dijelu
- kota konačno zaravnatog terena ne smije biti niža od 15 cm od kote temelja podruma na njegovom najnižem dijelu
- svjetla visina prizemlja ne može biti viša od 2,6 m
- krov mora biti dvostrešan, nagiba između 30 i 45 stupnjeva;
- krovnište se na stropnu konstrukciju postavlja izravno bez nadozida
- minimalna udaljenost od međe prema javnom putu iznosi 3 m,

- minimalna udaljenost od bočnih međa iznosi 1 m
- tlocrtna duljina građevine mora biti najmanje 2 puta veća od njene tlocrtna širine
- pročelje građevine mora u cijelosti biti izvedeno u drvu
- sljeme krova mora biti paralelnog sa slojnicama terena
- pokrov obavezno izvoditi od crijepa

2.5.5. Šumarske, lugarske i lovačke građevine

Članak 23.

U šumskom području mogu se graditi šumarske, lugarske i lovačke građevine prema slijedećim lokacijskim uvjetima.

- tlocrtna površina građevina može biti najviše 200 m²
- visina građevine najviše Podrum + Prizemlje + 1 kat
- visina krovnog vijenca najviše 7.50 m
- visina sljemena krova najviše 12.0 m
- izvoditi dvostrešna krovšta nagiba 40 stupnjeva
- pročelje građevine izvoditi u zidovima od lomljenog kamena i/ili oblozi drvetom
- pokrivanje krovšta crijepom ili drvenom šindrom
- oko građevine mora biti izveden požarni put širine najmanje 5m.

2.5.6. Groblja

Članak 24.

Groblja se u pravilu grade izvan građevinskog područja naselja. Na području općine Kravarsko uređena su 2 groblja: u Kravarskom i u Donjem Hruševcu. Uz postojeće groblja izgrađene su mrtvačnice.

Prema površini ova se groblje svrstavaju u mala groblja (površine do 5 ha).

Za proširenje groblja veće od 20% postojeće površine obavezno je izraditi Detaljni plan uređenja, sukladno Pravilniku o grobljima (NN 99/02).

2.5.7. Posebna namjena

Članak 25.

Površine posebne namjene za oznakom N namijenjene su izgradnji vojnih i obrambenih građevina i površina. U obuhvatu plana nalazi se vojni kompleks «Podvornica», te dio zaštitne zone vojnog kompleksa «Borik» Velika Buna.

Za vojni kompleks «Podvornica» planom se određuje zaštitna zona:

Zona zabrane izgradnje

Definicija zaštitne zone: Potpuna zabrana bilo kakve izgradnje 700 m od osi objekta, osim objekata za potrebe obrane. Granice zone prikazane su na kartografskom prikazu 3.2. Područja posebnih uvjeta korištenja prostora.

Za vojni kompleks «Borik» Velika Buna planom se određuje zaštitna zona:

Zona ograničene izgradnje II

Definicija zaštitne zone:

- Zabrana izgradnje novih urbaniziranih naselja, bolnica, škola, dječjih vrtića, odmarališta, drugih javnih objekata (s većim skupovima ljudi),
- Dozvoljena izgradnja magistralnih prometnica i dalekovoda iznad 110 kV. Postojeća naselja mogu se proširivati u suprotnom smjeru od skladišnog kompleksa, tako da se takva naselja ne približavaju skladišnom kompleksu.

Granice zone prikazane su na kartografskom prikazu 3.2. Područja posebnih uvjeta korištenja prostora.

3. Uvjeti smještaja gospodarskih djelatnosti

Članak 26.

Gradnja građevina gospodarske i poslovne namjene moguća je unutar građevinskog područja stambene i mješovite namjene bez posebne oznake, te na površinama gospodarske namjene označenim oznakom I.

Unutar građevinskih područja stambene i mješovite namjene bez posebne oznake mogu se graditi manje građevine gospodarske namjene, za obrte, usluge, servise, komunalne servise, trgovinu, uredsko poslovanje, manje pogone i dorade, zatim zgrade za uzgoj životinja te zgrade za spremanje poljoprivrednih proizvoda i strojeva (manji silosi, sušare, mješaone stočne hrane, hladnjače i slično). Namjene koje se odvijaju u ovakvim gospodarskim građevinama ne smiju umanjivati kvalitetu stanovanja svojom bukom, emisijom prašine, plinova, neugodnih mirisa i drugim neprihvatljivim utjecajima. Ukupna bruto površina gospodarskih građevina na jednoj parceli u ovom području može biti najviše 500 m².

Građevne parcele u građevinskim područjima naselja namijenjene gospodarskim djelatnostima moraju zadovoljavati slijedeće uvjete:

- najveća izgrađenost građevne čestice iznosi 40 %, a najmanja 10 %
- na parcelama koje se nalaze uz postojeću stambenu izgradnju mora se prema toj izgradnji osigurati tampon zelenila najmanje širine 5,0 metara (za gospodarske građevine), a 3 metra (za poslovne građevine)
- parkirališne potrebe trebaju biti zadovoljene na parceli

U područjima izdvojene gospodarske namjene koja su u planu označena oznakom I mogu se graditi industrijske, proizvodne, skladišne, poslovne i druge zgrade namijenjene industrijskoj i zanatskoj proizvodnji. U ovoj zoni mogu se smjestiti sadržaji koji bitno ne onečišćuju okoliš, odnosno oni kod kojih se mogu osigurati propisane mjere zaštite okoliša.

Za pojedine gospodarske namjene koje imaju nepovoljan utjecaj na okoliš, potrebno je izraditi studiju utjecaja na okoliš, prema Pravilniku Ministarstva prostornog uređenja, zaštite okoliša i graditeljstva, te prema odredbama Prostornog plana Zagrebačke Županije citiranim u poglavlju 8. ovih odredbi.

Građevine gospodarskih djelatnosti grade se prema slijedećim lokacijskim uvjetima:

- najmanja površina parcele gospodarske namjene može biti 1000 m²
- parcela gospodarske namjene mora imati neposredan pristup na javnu prometnu površinu u širini najmanje 6 m

- javna prometna površina na koju se pristupa sa parcele gospodarske namjene mora imati širinu kolnika od najmanje 6 m
- radius zaokretanja na spoju kolnog pristupa na parcelu gospodarske namjene i javne prometne površine mora biti najmanje 6 m
- koeficijent izgrađenosti parcele može biti najviše 0.6
- koeficijent iskorištenosti parcele može biti najviše 0.8
- visina građevine najviše Podrum+Prizemlje+Kat
- visina krovnog vijenca najviše 10 m
- visina sljemena krova najviše 15 m (nagib 33-45, pokrov crijep ili lčim tamne boje)
- dijelovi građevine mogu biti viši od 15 m samo iznimno i to isključivo radi zahtjeva tehnoloških ili proizvodnih procesa
- najmanja udaljenost od granica parcele mora iznositi 3 m
- iznimno kod izgradnje na već formiranim površinama gospodarske namjene novi se objekti mogu graditi na jednoj od međa ako se na susjednoj parceli gradi sličan objekt također na međi; ovakve građevine moraju biti odvojene pregradom vatrootpornosti najmanje 120 minuta.
- najmanje 10% površine parcele mora biti ozelenjeno, odnosno zasađeno visokim stablima

Parkiranje vozila za građevine proizvodnih i industrijskih gospodarskih djelatnosti mora se riješiti na vlastitoj građevnoj parceli prema kriteriju:

- proizvodnja 20 pm/1000 m² BRP
- skladišta 5 pm/1000 m² BRP

4. Uvjeti smještaja društvenih djelatnosti

Članak 27.

Javne i društvene djelatnosti obuhvaćaju građevine javnih i društvenih službi i institucija: uprave, odgoja i obrazovanja, športa i rekreacije te sakralne namjene. Zgrade za smještaj javnih i društvenih djelatnosti mogu se graditi na površinama javne i društvene namjene sa oznakom D te na površinama mješovite namjene sa oznakom M.

Građevine za javne i društvene djelatnosti grade se prema slijedećim lokacijskim uvjetima:

- najmanja površina parcele nije ograničena
- parcela mora imati neposredan pristup na javnu prometnu površinu
- koeficijent izgrađenosti parcele može biti najviše 0.5
- visina građevine najviše Po + P + 2 + Potkrovlje
- za sakralne građevine visina nije ograničena
- visina krovnog vijenca najviše 12 m
- visina sljemena krova najviše 18 m
- smještaj građevine na parceli odrediti u skladu sa lokalnim uvjetima

Parkiranje vozila za građevine javnih i društvenih djelatnosti rješava se na građevnoj parceli zgrade javne namjene, te u pojasu javnih cesta prema kriteriju:

- škole 10 pm/1000 m² BRP
- športske dvorane 20 pm/1000 m² BRP

- kulturni i vjerski sadržaji 50 pm/1000 m² BRP
- usluge, trgovina, uredi 20 pm/1000 m² BRP

U izračunu parkirališnih mjesta za građevine javne namjene mogu se ubrojiti javna parkirališta u krugu od 200 m oko građevine javne namjene.

Građevine javne namjene treba locirati na dominantnim pozicijama u izgrađenoj urbanoj strukturi, na način koji će naglasiti njihovu funkciju i značaj. Neposredno okruženje zgrada javne namjene mora se primjereno pejsažno urediti.

U okruženju zgrada javne namjene ne mogu se graditi gospodarski objekti, prema ograničenjima navedenim u poglavlju 2.2.1. ovih provedbenih odredbi.

Javna namjena obuhvaća i športsko rekreacijsku namjenu sa oznakom R za koju su u planu određene posebne površine. Na ovim se površinama mogu graditi sve vrste športskih igrališta i terena na otvorenom, športske dvorane, otvoreni i zatvoreni bazeni, otvorena i natkrivena teniska igrališta, te prateći rekreacijski, ugostiteljski i trgovački sadržaji, pri čemu se primjenjuju lokacijski uvjeti za gradnju zgrada javne namjene utvrđeni u prethodnim točkama ovog članka. Ukupna bruto površina pratećih rekreacijskih, ugostiteljskih i trgovačkih sadržaja u zatvorenim prostorima može iznositi do najviše:

- 5% površine otvorenih športskih igrališta
- 20% površine zatvorenih športskih igrališta

Parkiranje vozila mora se riješiti na vlastitoj građevnoj parceli prema kriteriju:

- igrališta i dvorane 20 pm/1000 m² BRP

Otvorena športska igrališta za nogomet, rukomet, košarku i tenis mogu se graditi uz škole, mjesne domove, te na pogodnim pozicijama u i uz građevinska područja naselja i na površinama koje ovim planom nisu posebno označene kao površine športsko rekreacijske namjene. Uz takva otvorena igrališta ne mogu se graditi prateći rekreacijski, ugostiteljski i trgovački sadržaji.

5. Uvjeti utvrđivanja koridora ili trasa i površina prometa i drugih infrastrukturnih sustava

Članak 28.

Prometni i infrastrukturni sustavi i koridori prikazani su u grafičkim prikazima u mjerilu 1:25000, a uvjeti za njihovu izgradnju i korištenje propisani su posebnim uvjetima, suglasnostima i mišljenjima iz područja cestovnog prometa, elektroenergetike, telekomunikacija i vodoprivrede.

5.1. Promet

Članak 29.

Javne prometne površine na području općine razvrstane su u četiri kategorije:

- državne ceste
- županijske ceste
- lokalne ceste
- nerazvrstane ceste

Uz sjeveroistočnu granicu općine prolazi koridor planirane autoceste Zagreb-Sisak. Kod naselja Podvornica predviđa se izvedba čvorišta na autocesti. Za državne, županijske, lokalne i nerazvrstane ceste planom se utvrđuju slijedeće minimalne širine koridora izvan građevinskih područja i unutar neizgrađenih dijelova građevinskih područja, kao i izvan područja zaštićenih dijelova prirode:

	minimalna širina koridora izvan naselja
državna cesta – autocesta Zagreb-Sisak	200 m
ostale državne ceste	100 m
županijske ceste	70 m
lokalne ceste	30 m
nerazvrstane ceste	20 m

Širine infrastrukturnih koridora unutar izgrađenih dijelova građevinskih područja i na područjima zaštićenih dijelova prirode određuju se prema odredbama Prostornog plana Zagrebačke županije, posebnim propisima i posebnim uvjetima nadležnih upravnih tijela te kategoriji zaštite dijelova prirode.

Uz postojeće županijske ceste u dijelu koji prolazi naseljem ili spaja naselja planom se utvrđuje koridor unutar kojeg treba izvesti najmanje jedan pješački nogostup širine 1,5 m i najmanje jednu biciklističku traku širine 1,5 m.

Uz postojeće lokalne ceste u dijelu koji prolazi naseljem ili spaja naselja planom se utvrđuje koridor unutar kojeg treba izvesti najmanje jedan pješački nogostup širine 1,5 m.

Uz nerazvrstane ceste u dijelu koji prolazi naseljem ili spaja naselja planirati izvedbu najmanje jednog pješačkog nogostupa širine 1,5 m.

Stambenom ulicom se smatra svaka cesta unutar građevinskog područja uz koju se izgrađuju stambene ili druge građevine koje na nju imaju izravan pristup.

Za stambene ulice utvrđuje se minimalna širina koridora od 8m, a kod novih ulica i širina parcele isto 8m. Stambene ulice moraju imati dvije vozne trake i najmanju širinu kolnika od 5,5 m. Iznimno se za već započete zahvate može dozvoliti uređenje slijepe stambene ulice duljine do najviše 50 m sa jednom voznom trakom širine 3,5 m. U svim stambenim ulicama mora se izvesti najmanje jedan pješački nogostup širine 1,5 m.

Priključke novih građevina i površina na javnu prometnu površinu treba projektirati i izvoditi sukladno «Pravilniku o uvjetima za projektiranje i izgradnju priključaka i prilaza na javnu cestu» (NN 73/1998).

Sve prometne površine trebaju biti izvedene bez arhitektonskih barijera tako da na njima nema zapreka za kretanje niti jedne kategorije stanovništva.

Na odgovarajućim mjestima potrebno je predvidjeti proširenja za stajališta autobusa s nadstrešnicom za putnike.

Kod izgradnje poslovnih građevina potrebno je osigurati na građevnoj parceli ili na javnim parkiralištima u neposrednoj blizini broj parkirališnih mjesta predviđen odredbama ovog plana, a za djelatnosti za koje to nije navedeno potrebno je osigurati 20 parkirališnih mjesta na 1000 m² bruto razvijene površine zgrade.

5.2. Elektroenergetska mreža

Članak 30.

Trase, koridori i površine sustava elektroenergetske mreže prikazani su na kartografskom prikazu 2.1. u mjerilu 1:25000.

Kod izgradnje novih ili rekonstrukcije postojećih objekata, trase, koridori i površine elektroenergetskog infrastrukturnog sustava određeni ovim planom mogu se mijenjati radi prilagodbe tehničkim rješenjima, imovinsko-pravnim odnosima i stanju na terenu. Promjene ne mogu biti takve da onemoguće izvedbu cjelovitog rješenja predviđenog ovim planom.

Kod postojećeg 220 kV dalekovoda najmanja širina zaštitnog koridora treba iznositi 30 m.

Širina koridora za planirani 2×400 kV dalekovod koji je položen paralelno uz postojeći 220 kV dalekovod, za područja izvan građevinskih područja i na području unutar neizgrađenih dijelova građevinskih područja, kao i izvan područja zaštićenih dijelova prirode iznosi 100 m od osi postojećeg 220 kV dalekovoda.

Do izdavanja lokacijske dozvole za smještaj planiranog 2×400 kV dalekovoda, unutar koridora iz prethodnog stavka zabranjuje se svaka izgradnja osim infrastrukturnih linijskih građevina.

Uvjeti priključenja

Priključivanje građevina na elektroenergetsku mrežu moguće je u građevinskim područjima naselja i područjima izdvojene namjene van naselja na način propisan od nadležnog distributera.

 Za objekte za koje je planirana neposredna provedba ovog plana

Za ove objekte nadležni distributer odredit će uvjete priključenja pri sklapanju ugovora o priključenju.

 Za objekte za koje je planirana posredna provedba ovog plana

Za ove objekte nadležni distributer odredit će uvjete priključenja pri izradi urbanističkog ili detaljnog plana uređenja.

Za izgradnju građevina i uređenje površina koja se vrši neposrednom provedbom ovog plana treba primjenjivati mjere zaštite, širine zaštitnih koridora i posebne uvjete izgradnje određene "Pravilnikom o tehničkim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnog napona od 1 kV do 400 kV" (Sl.list 65/88, NN 24/97) te drugim važećim propisima.

5.3. Telekomunikacije

Članak 31.

Trase, koridori i površine za telekomunikacijske sustave prikazani su na kartografskom prikazu 2.2. u mjerilu 1:25000.

Kod izgradnje novih ili rekonstrukcije postojećih objekata, trase, koridori i površine telekomunikacijskog infrastrukturnog sustava određeni ovim planom mogu se mijenjati radi prilagodbe tehničkim rješenjima, imovinsko-pravnim odnosima i stanju na terenu. Promjene ne mogu biti takve da onemoguće izvedbu cjelovitog rješenja predviđenog ovim planom.

Uvjeti priključenja

Priključivanje građevina na telekomunikacijsku mrežu moguće je u građevinskim područjima naselja i područjima izdvojene namjene izvan naselja na način propisan od nadležnog distributera.

Za objekte za koje je planirana neposredna provedba ovog plana

Za ove objekte nadležni distributer odredit će uvjete priključenja pri sklapanju ugovora o priključenju.

Za objekte za koje je planirana posredna provedba ovog plana

Za ove objekte nadležni distributer odredit će uvjete priključenja pri izradi urbanističkog ili detaljnog plana uređenja.

Pri izradi projekata telekomunikacijskih instalacija treba se pridržavati slijedećih najmanjih udaljenosti telekomunikacijskih vodova: 5,00 m od ruba cestovnog pojasa državnih, županijskih i lokalnih cesta i temelja zgrada izvan naselja

- 5,00 m od ruba cestovnog pojasa državnih, županijskih i lokalnih cesta i temelja zgrada izvan naselja
- 2,00 m od stupa zračnih TT mreža
- 2,00 m od vodovodnih cijevi promjera preko 200 mm
- 1,00 m od cijevi gradske kanalizacije, slivnika, toplovoda, vodovodnih cijevi promjera do 200 mm, plinovoda s tlakom do 3 bara
- 10,00 m od plinovoda s tlakom od 3 do 10 bara, te od instalacija i rezervoara sa zapaljivim i eksplozivnim gorivom
- 30,00 m od plinovoda s tlakom preko 10 bara izvan gradskih naselja

Pri izradi projekata građevina treba se pridržavati slijedećih općih uvjeta i najmanjih udaljenosti novih građevina od telekomunikacijskih vodova:

- Prije početka radova na trasi postojećih TK kablova obvezno se izvodi iskolčenje, a iskop se izvodi ručno
- Na trasi TK instalacija ne smije se prometovati građevinskim strojevima, vozilima i slično, te nanositi ili skidati materijal
- Najmanja horizontalna udaljenost novih objekata od postojećih podzemnih TK kabela je 1,00 m
- Ukoliko se pri gradnji novog objekta polažu druge infrastrukturne instalacije udaljenost novih objekata od postojećih podzemnih TK kabela mora biti najmanje 2 m
- Horizontalni razmak između najisturenije točke novog objekta i zračne TK linije mora iznositi najmanje 2 m
- Vertikalna udaljenost od najvišeg dijela objekta do najnižeg tk vodiča mora iznositi najmanje 3 m
- U slučaju kolizije TK zračne mreže i elektroenergetskih instalacija treba se pridržavati odredbi "Pravilnika o zaštiti TK vodova od posebnog ili neposrednog dodira sa elektroenergetskim vodovima".
- Sredstvo mehaničke zaštite TK linije (zatega, upor, stup) mora od zida objekta biti udaljeno najmanje 3 m

Svaku nepredviđenu okolnost koja bi mogla nastati i dovesti do oštećenja na TK kapacitetima mora se odmah prijaviti nadležnom distributeru. Sve štete na postojećim TK instalacijama koje nastanu pri izgradnji novih objekata snosi investitor.

Članak 32.

U razvoju postojećih javnih sustava pokretnih komunikacija planira se daljnje poboljšanje pokrivanja, povećanje kapaciteta mreža prema planiranom povećanju broja korisnika i uvođenje novih usluga.

Planira se uvođenje novih mreža i sustava pokretnih komunikacija slijedeće generacije (UMTS i sustavi slijedećih generacija).

U skladu s navedenim planovima, uz postojeće i planirane lokacije osnovnih postaja koje su ucrtane na kartografskom prikazu 2.3., potrebno je u budućnosti omogućiti izgradnju i postavljanje i dodatnih osnovnih postaja.

Područje Općine Kravarsko nije zadovoljavajuće pokriveno signalom mobilne telefonije. Nove bazne postaje mobilne telefonije mogu se smještati unutar građevinskog područja. Bazne postaje moraju se smjestiti na najmanje 50 m udaljenosti od granice građevne parcele, najmanje 200 m udaljenosti od zgrada za javne potrebe, te najmanje 500 m udaljeno od registriranih spomenika kulture i prirode. Bazne stanice se moraju locirati na način koji neće narušavati krajobrazne i prirodne vrijednosti područja.

5.4. Plinovodna mreža

Članak 33.

Trase, koridori i površine za infrastrukturnu mrežu plinovoda i produktovoda prikazani su na kartografskom prikazu 2.3. u mjerilu 1:25000.

Kod izgradnje novih ili rekonstrukcije postojećih objekata plinovodne mreže, trase, koridori i površine za plinovodnu mrežu određeni ovim planom mogu se mijenjati radi prilagodbe tehničkim rješenjima, imovinsko-pravnim odnosima i stanju na terenu. Promjene ne mogu biti takve da onemoguće izvedbu cjelovitog rješenja predviđenog ovim planom.

Uvjeti priključenja

Priključivanje građevina na plinsku mrežu moguće je u građevinskim područjima naselja i područjima izdvojene namjene izvan naselja na način propisan od nadležnog distributera.

Za objekte za koje je planirana neposredna provedba ovog plana

Za ove objekte nadležni distributer odredit će uvjete priključenja pri sklapanju ugovora o priključenju. Za sklapanje ugovora uz zahtjev potrebno je nadležnom distributeru dostaviti:

- dokaz o vlasništvu
- kopiju katastarskog plana
- projekt kućne plinske instalacije izrađen prema HSUP – P 600
- atest dimnjaka ako su projektom predviđena trošila koja sagorjele plinove ispuštaju u dimnjak
- prijava ovlaštenog izvođača radova

Za objekte za koje je planirana posredna provedba ovog plana

Za ove objekte nadležni distributer odredit će uvjete priključenja pri izradi urbanističkog ili detaljnog plana uređenja.

Plinovodi međunarodnog i magistralnog ranga moraju kod paralelnog vođenja biti udaljeni od drugih objekata najmanje:

- 5,00 m od ruba cestovnog pojasa županijskih i lokalnih cesta

- 10,00 m od ruba cestovnog pojasa državnih cesta
- 20,00 m od ruba cestovnog pojasa autoputa i koridora željezničke pruge
- 10,00 m od nožice nasipa reguliranog vodotoka ili kanala

5.5. Vodovodna mreža

Članak 34.

Trase, koridori i površine za sustav vodovodne mreže prikazani su na kartografskom prikazu 2.4. u mjerilu 1:25000.

Kod izgradnje novih ili rekonstrukcije postojećih objekata vodovodne mreže, trase, koridori i površine za vodovodnu mrežu određeni ovim planom mogu se mijenjati radi prilagodbe tehničkim rješenjima, imovinsko-pravnim odnosima i stanju na terenu. Promjene ne mogu biti takve da onemoguće izvedbu cjelovitog rješenja predviđenog ovim planom.

Uvjeti priključenja

Priključivanje građevina na vodovodnu mrežu moguće je u građevinskim područjima naselja i područjima izdvojene namjene izvan naselja na način propisan od nadležnog distributera.

Za objekte za koje je planirana neposredna provedba ovog plana

Za ove objekte nadležni distributer će omogućiti priključivanje na vodovodnu mrežu ako su zadovoljili slijedeće posebne uvjete:

- priključni vodovi vodovodne mreže moraju biti ukopani najmanje 80.0 cm ispod površine tla
- spajanje na javnu vodovodnu mrežu vrši se preko revizionog okna u kojem je montiran vodomjer
- reviziono okno mora biti smješteno na lako dostupnom mjestu, svijetlog otvora najmanje 80×80 cm

Za objekte za koje je planirana posredna provedba ovog plana

Za ove objekte nadležni distributer odredit će uvjete priključenja pri izradi urbanističkog ili detaljnog plana uređenja.

Pri izradi projekata za novu vodovodnu mrežu na području općine treba se pridržavati slijedećih općih uvjeta:

- Vodovi vodovodne mreže ukapaju se najmanje 80.0 cm ispod površine tla. Profili vodova odredit će se projektom mreže za svako pojedino naselje.
- Uz javne prometnice u naseljima izvodi se hidrantska mreža sa nadzemnim hidrantima na udaljenosti najviše 80.0 m.
- Na površinama gospodarske namjene korisnici će izvoditi zasebne interne vodovodne mreže sa hidrantima za protupožarnu zaštitu.

5.6. Odvodnja otpadnih voda

Članak 35.

Trase, koridori i površine za infrastrukturni sustav odvodnje prikazani su na kartografskom prikazu 2.5. u mjerilu 1:25000.

Na području Općine Kravarsko planiran je mješoviti sustav oborinske i fekalne odvodnje sa odvodnjom na mehaničko biološki pročištač otpadnih voda.

Kod izgradnje novih ili rekonstrukcije postojećih objekata odvodne mreže, trase,

koridori i površine za mrežu odvodnje otpadnih voda određeni ovim planom mogu se mijenjati radi prilagodbe tehničkim rješenjima, imovinsko-pravnim odnosima i stanju na terenu. Promjene ne mogu biti takve da onemoguće izvedbu cjelovitog rješenja predviđenog ovim planom.

Kod izgradnje građevina i uređivanja površina koji se vrše neposrednom provedbom ovog plana nadležni distributer će omogućiti priključivanje na mrežu odvodnje otpadnih voda ako su zadovoljili slijedeće posebne uvjete:

- priključni vodovi odvodne mreže moraju biti ukopani najmanje 80.0 cm ispod površine tla
- spajanje na javnu odvodnu mrežu vrši se preko revizionog okna čija kota dna mora biti viša od kote dna kanala odvodne mreže na koju se okno spaja
- reviziono okno mora biti smješteno na lako dostupnom mjestu, svijetlog otvora najmanje 80×80 cm

Za građevine i površine za koje je predviđena posredna provedba ovog plana (izrada detaljnijih urbanističkih planova) nadležni distributer će posebne uvjete priključenja utvrditi u tom postupku.

Otpadne vode iz gospodarskih građevina i površina koje imaju nepovoljan uticaj na okoliš moraju se obraditi prije upuštanja u kanalizacioni sustav. Način obrade navedenih otpadnih voda utvrđuje se u tehnološkom projektu.

6. Mjere zaštite krajobraznih i prirodnih vrijednosti i kulturno-povijesnih cjelina

6.1. Mjere zaštite krajobraznih i prirodnih vrijednosti

Članak 36.

Na području Općine Kravarsko nema prirodnih dijelova zaštićenih temeljem Zakona o zaštiti prirode.

Na temelju propisanih obveza iz Strategije i Programa prostornog uređenja (NN 50/99), kao i na temelju detaljne analize evidentiranih dijelova prirodne baštine Zagrebačke županije, provedene u Studiji zaštite prirodne baštine Zagrebačke županije u svibnju 2000. godine, Planom se predlaže zaštita doline potoka Kravarščica u kategoriji značajni krajobraz, temeljem "Zakona o zaštiti prirode". Kako bi ovo područje ostalo sačuvano od devastiranja i zadržalo svoju sliku krajobraza, potrebno je slijedeće:

- izgradnju zadržati i dopustiti samo unutar građevinskog područja sela i zaselaka,
- građevinsko područje ne bi trebalo povećavati, već nakon analiza po mogućnosti i smanjiti,
- izbjegavati širenje naselja uz cestu i spriječiti spajanje naselja,
- ostavljati prazne neizgrađene prostore kao zelene tampon zone,
- kod stambene izgradnje kontrolirati visinske i tlocrtne gabarite, kako bi se uklopili u opću sliku naselja,
- ostaviti prirodne vodotoke, bez hidrotehničkih i regulacijskih zahvata,
- zadržati prirodni način gospodarenja uz primjenu adekvatnih agrotehničkih mjera u smislu poboljšanja plodnosti tla.

Temeljem "Zakona o zaštiti prirode" predlaže se štiti i hrast lužnjak u Donjem Hruševcu u šumi zvanj Cerina. Predlaže se zaštita stabla kao spomenika prirode jer ima prirodnu vrijednost u mjesnim i regionalnim okvirima. U blizini stabla zabranjeni su svi zahvati koji bi ugrozili njegov opstanak.

Članak 37.

Prostor Općine Kravarsko uvršten je u kulturni krajolik 2. i 3. kategorije. Razgraničenje kategorija kulturnog krajolika prikazano je na kartografskom prikazu 3.1. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora.

U prostoru kulturnog krajolika 2. kategorije, u naseljima i njihovim okolnim prostorima, treba očuvati vrijedne pejzažne karakteristike prostora sa grupacijama očuvanih naselja, predvidjeti potrebne urbanističke intervencije kojima će se uspostaviti prostorno i oblikovno kvalitetniji razvoj, a pri formiranju građevinskih područja naselja treba respektirati povijesnu urbanističku strukturu naselja i pejzažnog okruženja. Preporučuje se da se u naseljima u oblikovanju stambenih i gospodarskih građevina koriste elementi regionalne arhitekture.

Isključuje se mogućnost:

- Otvaranja kamenoloma, šljunčara i sličnih sadržaja kojima bi se umanjile ili devastirale prostorne i pejzažne vrijednosti.
- Povezivanja naselja u kontinuirano zajedničko građevinsko područje.
- Izgradnje građevina neprimjerenih volumena u građevnom području stambene i mješovite namjene. Neprimjerenim volumenima unutar građevinskih područja naselja smatraju se prizemne građevine volumena većeg od 5000 m³, jednokatne građevine volumena većeg od 2000 m³, te jednokatne građevine sa potkrovljem volumena većeg od 1500 m³. Ova se ograničenja ne primjenjuju za objekte gospodarske namjene na površinama izdvojene namjene, čija je veličina uvjetovana tehnološkim zahtjevima.
- Provođenja hidromelioracijskih zahvata na velikim površinama i pravocrtne regulacije vodotoka,
- Izgradnje nečistih proizvodnih pogona gospodarske namjene koji štetno djeluju na prirodno okruženje.
- Izgradnja objekata koji se mogu graditi izvan građevinskog područja na padinama i vizualno eksponiranim predjelima, te u zonama kvalitetnog kultiviranog krajolika. Na ovim se površinama izvan građevinskog područja mogu graditi samo klijeti u vinogradima, prema lokacijskim uvjetima iz ovog plana.
- Oko gospodarskih zona treba planirati kvalitetno hortikulturno uređene prostore.

U prostoru kulturnog krajolika 3. kategorije mjerama plana nastoji se poboljšati stanje u prostoru, uz očuvanje prirodnih i pejzažnih te kulturno povijesnih vrijednosti, te nema posebnih uvjeta zaštite krajobraznih i prirodnih vrijednosti.

6.2. Stanje pravne zaštite kulturnih dobara

Članak 38.

Pojedinačne građevine, sklopovi, parcele i predjeli zaštite, koji se ovim Prostornim planom smatraju zaštićenima, prikazani su na kartografskim prikazima te su pojedinačno iskazani u slijedećem pregledu:

Kulturna dobra zaštićena rješenjem o preventivnoj zaštiti (P):

u grupi crkava i kapela:

- Župna crkva Sv. Križa, Kravarsko

Kulturna dobra koja se štite odredbama ovog plana (ZPP):

u grupi crkava i kapela:

- Kapela u Donjem Hruševcu

u grupi poklonaca i raspela:

- Kapela poklonac, (1934.), Podvornica
- Kapela poklonac, (1901.), Kravarsko
- Poklonac u Novom Brdu
- Poklonac u Podvornici
- Poklonac u Barbarićima
- Poklonac u Pustikama
- Raspelo u Kravarskom

u grupi tradicijskih građevina i sklopova:

- Sklop drvenih tradicijskih građevina s okućnicama, Donje Selo 65, Donji Hruševac

u grupi arheoloških lokaliteta:

- nalaz prapovijesne kamene sjekire, Kravarsko
- nalaz antičkog vodovoda i trasa ceste, Barbarići Kravarski
- nalaz rimskog novca i groba, 4. st., Gornji Hruševac, k.č. 624
- antički nalaz, Crvena zemlja, Pustov krč, Kravarsko
- nalaz rimskog novca i trasa ceste, Podvornica
- položaj srednjovjekovnog trgovišta, ulomci opeke, Kravarsko

6.3. Mjere zaštite kulturno povijesne baštine

Članak 39.

Mjere zaštite za registrirana i preventivno zaštićena kulturna dobra

Za sve zahvate na kulturnim dobrim koja su upisana u Registar (oznaka R) ili su zaštićena rješenjem o preventivnoj zaštiti (oznaka P) u postupku ishoda lokacijske i građevinske dozvole potrebno je zatražiti posebne uvjete i prethodno odobrenje nadležnog konzervatorskog odjela. Za ove građevine kao najmanja granica zaštite utvrđuje se pripadna parcela ili njen povijesno vrijedni dio. Za ove se građevine obavezno primjenjuju slijedeće mjere zaštite:

- prije bilo kakvih građevinskih zahvata potrebno je provesti konzervatorsko restauratorska istraživanja čiji se rezultati ugrađuju u projekt obnove i sanacije
- za vrijeme izvođenja građevinskih radova potrebno je osigurati stalan konzervatorski nadzor
- u zonama ekspozicije ovih građevine ne dozvoljava se izgradnja zgrada koje mogu zakloniti vizure na njih ili vizure sa njih na okolni prostor

Za arheološke lokalitete u obuhvatu plana za koje su utvrđene granice zaštite prije izvođenja zemljanih radova koji prethode građevinskim potrebno je provesti arheološka istraživanja te upozoriti naručitelje radova na moguće nalaze zbog čega je potreban pojačani oprez.

Mjere zaštite za evidentirane kulturno-povijesne vrijednosti

Zahvati na građevinama koje su ovim planom evidentirane kao kulturna baština koja se štiti odredbama ovog plana (oznaka ZPP) mogu se vršiti uz obaveznu primjenu mjera zaštite propisanih u nastavku. Za ove građevine kao najmanja granica zaštite utvrđuje se pripadna parcela ili njen povijesno vrijedni dio.

Za ove se građevine obavezno primjenjuju slijedeće mjere zaštite:

- povijesno vrijedne građevine ili dijelove građevina treba sačuvati u izvornom obliku, odnosno građevinski sanirati
- kod adaptacija i zamjena dotrajalih dijelova građevine treba primjenjivati izvorne materijale
- građevine se mogu prenamijeniti za poslovne, trgovačke ili ugostiteljske namjene, predstavljanje i promidžbu tradicijskoga graditeljstva, i druge namjene
- dogradnje izvornog sklopa su moguće pri čemu treba jasno arhitektonski i oblikovno razgraničiti izvorne od dograđenih dijelova
- dogradnje planirati na način kojim se neće narušiti spomeničke, arhitektonske i oblikovne vrijednosti izvornog sklopa
- kod dogradnji treba osobito pažljivo čuvati mikroambijent naselja
- novu izgradnju treba uskladiti sa zatečenim tlocrtnim i visinskim veličinama postojećih zgrada kako bi se ustrojio skladan graditeljsko ambijentalni sklop u kojem oblikovno dominira povijesno vrijedna građevina ili sklop

Za arheološke lokalitete u obuhvatu plana koji su evidentirani na temelju povremenih nalaza ili su pretpostavljeni i očekuju se mogući nalazi, a ne postoje točno utvrđene granice zaštite ne propisuju se direktivne mjere zaštite već je prije izvođenja zemljanih radova koji prethode građevinskim, potrebno provesti arheološka istraživanja te upozoriti naručitelje radova na moguće nalaze zbog čega je potreban pojačani oprez.

6.4. Upravni postupak pri zaštiti kulturno povijesne baštine

Članak 40.

Odredbe za uspostavu i provođenje mjera zaštite i obnove kulturne baštine proizlaze iz zakonskih propisa.

Posebnom konzervatorskom postupku osobito podliježu slijedeći zahvati na zaštićenim i preventivno zaštićenim građevinama, sklopovima, predjelima i lokalitetima (*oznaka R i P*):

- popravak i održavanje postojećih građevina
- nadogradnje, prigradnje, preoblikovanja i građevne prilagodbe (adaptacije), rušenja i uklanjanja građevina ili njihovih dijelova
- novogradnje na zaštićenim parcelama ili unutar zaštićenih predjela
- funkcionalne prenamjene postojećih građevina
- izvođenje radova na arheološkim lokalitetima

U skladu s navedenim zakonima za sve nabrojene zahvate na građevinama, građevnim sklopovima, predjelima (zonama) i lokalitetima, koji su ovim planom popisani kao zaštićeni (oznaka R) ili preventivno zaštićeni (oznaka P) u postupku ishoda obodobrenja za zahvat u prostoru potrebno je ishoditi zakonom propisane suglasnosti:

- posebne uvjete (u postupku izdavanja lokacijske dozvole)
- prethodno odobrenje (u postupku izdavanja građevne dozvole)
- nadzor u svim fazama radova koji provodi nadležna Uprava za zaštitu kulturne baštine

Zaštićenim građevinama, kod kojih su utvrđena spomenička svojstva i na koje se obvezatno primjenjuju sve navedene (spomeničke) odredbe, smatraju se sve građevine i lokalitete koji su u ovim planom popisane kao: *registrirani (oznaka R)* ili *preventivno zaštićeni (oznaka P)*

Za građevine ili lokalitete koji su ovim planom popisani kao *evidentirana baština (ZPP)* najčešće lokalne važnosti, opisani postupak nije obavezan, a odobrenja za gradnju se izdaju na temelju mjera zaštite propisanih ovim planom.

7. Postupanje s otpadom

Članak 41.

Komunalni otpad sa područja Općine Kravarsko odvozi se na deponiju komunalnog otpada Jakuševac na području Grada Zagreba.

Cjelovito rješenje zbrinjavanja komunalnog otpada utvrdit će se na razini Zagrebačke Županije određivanjem optimalnog broja i lokacija za deponije. Na području Općine Kravarsko ovim planom nisu predviđene lokacije za deponije otpada.

Planskim mjerama i sustavnom edukacijom stanovništva poticati će se izdvajanje organske komponente kućnog i biološkog otpada, njihovo kompostiranje i korištenje u poljoprivredi. U svim naseljima predviđa se uređenje reciklažnih dvorišta sa kontejnerima za odlaganje selektiranog otpada.

Komunalni otpad u naselju potrebno je prikupljati u tipizirane posude za otpad ili veće metalne kontejnere s poklopcem.

Reciklažna dvorišta sa kontejnerima za odlaganje selektiranog otpada potrebno je postaviti na mjestima ograđenim zelenilom, tako da se osigura nesmetani kolni i pješački promet.

Na građevinskom području može se spaljivati samo drvo i lignocelulozni otpad.

8. Mjere sprječavanja nepovoljnog utjecaja na okoliš

Članak 42.

U cilju osiguranja i očuvanja kvalitetnih, zdravih i humanih uvjeta života i rada, ovim Planom utvrđuju se obveze, zadaci i smjernice za zaštitu tla, zraka, vode i zaštita od prekomjerne buke.

Zaštita tla

Na ostalim obradivim, te poljoprivrednim i šumskim tlima mogu se graditi građevine koje se prema ovim provedbenim odredbama mogu graditi izvan građevinskih područja naselja.

Zaštita voda

Zaštita voda na području općine postići će se slijedećim mjerama:

- gradnjom kanalizacije na područjima bez kanalizacije
- pročišćavanjem otpadnih voda

Planom je predviđeno da će se sva naselja opskrbljivati vodom za piće iz javnog vodoopskrbnog sustava. Do izvedbe vodoopskrbnog sustava u svim naseljima opskrba vodom za piće vršit će se iz higijenski izgrađenih zdenaca.

Otpadne vode u naseljima odvodit će se javnom kanalizacijom do uređaja za pročišćavanje otpadnih voda. Do izvedbe javne kanalizacije otpadne vode će se sakupljati u nepropusnim sabirnim jamama. Pražnjenje sabirnih jama može se vršiti samo odvozom na uređaj za pročišćavanje otpadnih voda.

Podovi u gospodarskim građevinama u kojima se drže životinje moraju biti nepropusni za tekućinu i imati rigole za odvodnju gnojnice. Dno i stijenke gnojišta do visine od 50 cm iznad terena moraju biti izvedeni od nepropusnog materijala. Gnojnica se ne smije ispuštati u vodotoke niti u odvodne kanale.

Sklanjanje ljudi

Zbog mogućih ratnih djelovanja određuje se potreba planiranja gradnje skloništa osnovne zaštite za zaštitu ljudi i materijalnih dobara.

Uvjeti za planiranje skloništa:

- mreža skloništa treba biti ravnomjerno razmještena s obzirom na gustoću naseljenosti i stupanj ugroženosti
- najveća dozvoljena udaljenost do najudaljenijeg mjesta s kojeg se zaposjeda sklonište ne može biti veća od 250 m, s time da se vertikalne udaljenosti računaju trostruko
- treba težiti planiranju skloništa kapaciteta od 100-300 ljudi
- skloništa treba locirati tako da su udaljena od lako zapaljivih i eksplozivnih mjesta, kako eventualni požar ili ekspozicija ne bi utjecala na sigurnost korisnika
- skloništa ne bi trebalo graditi u blizini objekata koji su osobito ugroženi od napada iz zraka (mostovi, određeni vojni objekti izloženi napadu, velika prometna križanja)
- lokacija treba biti planirana tako da je pristup skloništu omogućen i u uvjetima rušenja objekta u kojem je smješteno sklonište

Uvjeti za oblikovanje skloništa:

- objekt skloništa mora imati građevinsko-tehnička svojstva zaštite i otpornosti kroz konstrukciju, veličinu i položaj prema tlu
- skloništa treba izvesti u najnižim etažama objekta
- skloništa moraju sadržavati sve propisane funkcionalne prostorije i uređaje
- autonomnost skloništa treba osigurati za min. 7 dana

Skloništa su dimenzionirana na statičko opterećenje od 50-150 kPa za zaštitu od radijacijskog, biološkog i kemijskog djelovanja.

Skloništa se predviđaju kao dvonamjenska, a u slučaju ratnih opasnosti i opasnosti od elementarnih nepogoda trebaju se u roku od 24 sata osposobiti za osnovnu namjenu.

Broj sklonišnih mjesta potrebno je planirati u skladu s člankom 43. "Pravilnika o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora", (NN 29/83, 36/85 i 42/86).

Zaštita od rušenja

Prometnice unutar novih dijelova naselja moraju se projektirati na taj način da razmak građevina od prometnice omogućuje da eventualne ruševine građevina ne zapriječe prometnicu radi omogućavanja nesmetane evakuacije ljudi i pristupa interventnim vozilima.

Kod projektiranja većih raskršća i čvorišta s prometnicama projektiranim u dvije ili više razina, mora se osigurati cijeli lokalitet čvorišta na način da se isti režim prometa može unaprijed projektiranim načinom odvijati na jednoj (prizemnoj) razini.

Kod projektiranja građevina mora se koristiti tzv. projektna seizmičnost (ili protivpotresno inženjerstvo) sukladno utvrđenom stupnju potresa po MSC ljestvici njihove jačine prema mikroseizmičnoj rajonizaciji Zagrebačke županije. (za područje Općine Kravarsko određen je osnovni stupanj seizmičnosti koji iznosi 7° MCS).

Prilikom rekonstrukcija starijih građevina koje nisu izgrađene po protivpotresnim propisima, statičkim proračunom analizirati i dokazati otpornost tih građevina na rušenje uslijed potresa ili drugih uzroka, te predvidjeti detaljnije mjere zaštite ljudi od rušenja.

Zaštita stabilnosti tla

U kartografskim prikazima plana označena su postojeća i potencijalna klizišta na području općine. Ove se površine mogu koristiti samo na način koji neće ugrožavati stabilnost tla.

Na ovim površinama utvrđuju se slijedeća ograničenja i obaveze:

- šumsko zemljište se ne smije pretvarati u voćnjake, vinograde, povrtnjake, oranice, livade ili u građevinsko zemljište
- ne smije se kopati jame, zdence, jarke, usjeke za putove i slično
- dozvole za gradnju ili rekonstrukciju objekata mogu se izdati samo ako su prethodno provedena geomehantička istraživanja kojima su utvrđene mjere sanacije klizišta
- dozvole za gradnju ili rekonstrukciju objekata moraju obavezno sadržavati vodopravne uvjete

Geomehantička istraživanja mogu izrađivati samo poduzeća ili ustanove registrirane i opremljene za izvođenje geomehantičkih istražnih radova.

Ukoliko je geomehantičkim projektom predviđen stalan ili povremen nadzor geomehantičara nad izvođenjem radova, investitor je dužan pridržavati se uputa dobivenih od osobe ili ustanove koja vrši nadzor.

Ukoliko nadzor geomehantičara nije posebno propisan, poduzeće, druge pravne osobe i građani korisnici odnosno vlasnici zemljišta objekata, dužni su prilikom izvođenja mjera osiguranja zemljišta od klizanja ili mjera saniranja terena pridržavati se uputa poduzeća, odnosno druge organizacije registrirane za tu djelatnost koja je te mjere propisala. Korisnici odnosno vlasnici zemljišta i objekata što se nalaze na ugroženim područjima, dužni su nadležnom vodnom gospodarstvu prijaviti svaku pojavu klizanja tla na zemljištu ili objektu što ga koriste odnosno kojega su vlasnici.

Na područjima pojačane erozije i na nestabilnim područjima koja se smatraju ugroženim dijelovima čovjekovog okoliša, mogu se obavljati samo oni radovi što

ne ugrožavaju stabilnost tla.

Objekti i zemljišta iz stavka 1. ovog članka mogu se koristiti samo tako da se korištenjem ne ugrožava stabilnost tla.

Na područjima iz stavka 1. ovog članka šumsko zemljište se ne smije pretvarati u voćnjake, vinograde, povrtnjake, oranice, livade ili građevinsko zemljište, a sječa šume može se dozvoliti samo ako se time ne ugrožava opstanak šume i šumsko raslinstvo.

Na nestabilnim područjima ne smije se:

1. kopati jame, zdence, jarke, putove i sl.
2. izvoditi bilo kakve građevinske radove, izuzev radova na saniranju terena,
3. obrađivati zemljište u poljoprivredne svrhe,
4. remetiti gornji pokrovni sloj zemlje (travnati sloj),

Na nestabilnim područjima mogu se izdavati dozvole za gradnju ili rekonstrukciju objekata ako su prethodno provedena geomehantička istraživanja.

Dozvole na područjima iz stavka 1. ovoga članka moraju sadržavati obvezu investitora da naruči geomehantička istraživanja. Geomehantička istraživanja iz stavka 1. ovog članka mogu izrađivati samo poduzeća ili ustanove registrirane (i opremljene) za izvođenje geomehantičkih istražnih radova.

Ukoliko je radovima iz gore navedenog (o zaštiti stabilnosti tla), predviđen stalan ili povremen nadzor geomehantičara nad izvođenjem radova, investitor je dužan pridržavati se uputa dobivenih od osobe ili ustanove koja vrši nadzor.

Ukoliko nadzor geomehantičara nije posebno propisan, poduzeće, druge pravne osobe i građani korisnici odnosno vlasnici zemljišta objekata, dužni su prilikom izvođenja mjera osiguranja zemljišta od klizanja ili mjera saniranja terena pridržavati se uputa poduzeća, odnosno druge organizacije registrirane za tu djelatnost koja je te mjere propisala.

Korisnici odnosno vlasnici zemljišta i objekata što se nalaze na ugroženim područjima, dužni su nadležnom vodnom gospodarstvu prijaviti svaku pojavu klizanja tla na zemljištu ili objektu što ga koriste odnosno kojega su vlasnici.

Zaštita od požara

Zaštita od požara ovisi o kvalitetnom procijenjivanju ugroženosti od požara i tako procijenjenim požarnim opterećenjima, vatrogasnim sektorima i vatrobranim pojasevima, te drugim zahtjevima utvrđenim prema Procjeni ugroženosti od požara i tehnoloških eksplozija Općine Kravarsko, a provodi se prema Planu zaštite od požara na području Općine Kravarsko.

Projektiranje s aspekta zaštite od požara stambenih, javnih, poslovnih, gospodarskih i infrastrukturnih građevina provodi se po pozitivnim hrvatskim zakonima i na njima temeljenim propisima i prihvaćenim normama iz oblasti zaštite od požara, te pravilima struke.

Rekonstrukcije postojećih građevina u naseljima potrebno je projektirati na način da se ne povećava ukupno postojeće požarno opterećenje građevine ili naselja kao cjeline. Radi smanjenja požarnih opasnosti kod planiranja ili projektiranja rekonstrukcija građevina građenih kao stambeni ili stambeno-poslovni blok potrebno je pristupiti promjeni namjene poslovnih prostora sa požarno opasnim sadržajima, odnosno zamijeniti ih požarno neopasnim sadržajima.

Kod projektiranja planiranih građevina na području Općine Kravarsko radi veće unificiranosti u odabiru mjera zaštite od požara, prilikom procjene ugroženosti

građevine od požara u prikazu mjera zaštite od požara kao sastavnom dijelu projektne dokumentacije potrebno je primjenjivati važeće propise.

Kod projektiranja nove vodovodne mreže ili rekonstrukcije postojeće mreže u naselju, obvezno je planiranje hidrantskog razvoda i postave nadzemnih hidranata.

Sve pristupne ceste u dijelovima naselja koje se planiraju izgraditi sa slijepim završetkom projektirati sa okretištem za interventna vozila na njihovom kraju.

Nove ceste i rekonstrukcije postojećih cesta sa dva vozna traka (dvosmjerne) projektirati minimalne širine kolnika od 5,5 metara.

Prilikom izrade prostornih planova užih područja za dijelova naselja s gustoćom izgrađenosti građevinskog područja većom od 30% i s većim nepokretnim požarnim opterećenjem, interpolirane nove građevine ili rekonstrukciju postojećih projektirati s većim stupnjem vatrootpornosti (min F120), uz ograničenje broja etaža, te uz obvezu izgradnje požarnih zidova, ograničenje na poslovne namjene s minimalnim požarnim opasnostima i projektiranje dodatnih mjera zaštite od požara (vatrodojava i sl.).

Zaštita od buke

Najviše dopuštene razine buke na vanjskim površinama ne smiju biti veće od vrijednosti utvrđenih u slijedećoj tablici:

Namjena površine	Najviše dopuštene 15-minutne razine Leq u dBA	
	danju	noću
šport i rekreacija, kulturno - povijesni lokaliteti i parkovi	50	40
stambena i mješovita namjena, škole i dječji vrtići	55	45
mješovita namjena	60	50
gospodarska namjena	Na granici ove zone buke ne smije prelaziti dopuštene razine u zoni s kojom graniči	

Na površinama gospodarske namjene na kojima se planira smještaj djelatnosti koje razvijaju veću razinu buke izvoditi zaštitu izgradnjom zaštitnih barijera ili sadnjom zaštitnog zelenila, a razine buke uskladiti sa vrijednostima navedenim u gornjoj tablici.

U naseljenim mjestima zabranjeno je obavljati radove i djelatnosti koje razvijaju buku koja ometa noćni mir i odmor, u vremenu od 23 - 06 sati idućeg dana.

Pri izradi prostornih planova užih područja, te projekata planiranih prometnica zadržati nivo buke u granicama dopustivim za pojedine namjene. U detaljnijim planovima treba grupirati sadržaje koji razvijaju viši nivo buke i sadržaje u kojima je dopušten viši nivo buke dopušten.

Nužno je izraditi i kartu buke za područje Općine.

Procjena utjecaja na okoliš

Za prometne, energetske, vodne, proizvodne, sportske, turističke, trgovačke i građevine na zaštićenim područjima, te građevine za postupanje s otpadom i površine eksploatacije mineralnih sirovina obaveza izrade studije utjecaja na okoliš određuje se temeljem Pravilnika o procjeni utjecaja na okoliš (NN br. 59/00). Uz ovim propisom određenih građevina i zahvata obaveza procjene utjecaja na okoliš određuje se i za slijedeće građevine i zahvate:

- klaonice dnevnog kapaciteta 75 – 100 uvjetnih grla,
- građevine namijenjene uzgoju stoke kapaciteta 400 – 500 uvjetnih grla,
- građevine za proizvodnju, preradu i konzerviranje hrane za ljudsku upotrebu kapaciteta 7.500 – 10.000 t/god.,
- građevine za preradu kože i krzna (štavljenje i obrada, dorada i bojenje) kapaciteta 15 – 20 t/god.,
- asfaltne baze nazivnog kapaciteta 75 – 100 t/sat,
- betonare nazivnog kapaciteta 20 – 30 m³/sat,
- građevine za preradu i obradu metala kapaciteta 4.000 – 5.000 t/god.,
- građevine za proizvodnju kemikalija, kemijskih proizvoda i umjetnih vlakana kapaciteta 7.500 – 10.000 t/god.,

U slučaju da se na relativno malom prostoru planira više istovrsnih zahvata (niz) čije su pojedinačne veličine tj. kapaciteti ispod, no ukupni daleko iznad granica propisanih Popisom zahvata koji čini sastavni dio Pravilnika o procjeni utjecaja na okoliš ("Narodne novine", broj 59/00), za iste je obavezna provedba postupka procjene utjecaja na okoliš, a prema odredbama Zakona o zaštiti okoliša ("Narodne novine", broj 82/94 i 128/99) i gore navedenog Pravilnika.

9. Mjere provedbe plana

Članak 43.

Provedba plana vršit će se na dva načina:

- Neposrednom provedbom ovog plana
- Izradom detaljnijih planova čija je obaveza izrade utvrđena ovim planom

Neposredna provedba plana

Neposrednom provedbom plana smatra se izdavanje lokacijskih i građevinskih dozvola na temelju lokacijskih uvjeta definiranih u ovom planu.

Neposrednom provedbom mogu se graditi, adaptirati, dograđivati i prenamjenjivati objekti u skladu sa lokacijskim uvjetima propisanim u ovom planu. Zahvati koji se provode neposrednom provedbom moraju biti prilagođeni lokalnim uvjetima gradnje na način kako je to definirano u poglavlju 2.2.3. ovih odredbi.

Izrada detaljnijih planova

Planom je određena obaveza izrade detaljnijeg plana (urbanističkog plana uređenja – UPU-a) za:

- središnje naselje Općine, naselje Kravarsko (u skladu sa člankom 157. Prostornog plana županije)

Dijelovi građevinskog područja za koje je utvrđena obaveza izrade urbanističkih i detaljnih planova uređenja označeni su na kartografskom prikazu «Uvjeti korištenja i zaštite prostora» u mjerilu 1:25000; te na kartografskim prikazima građevinskih područja naselja mjerilu 1:5000.

9.1. Obveza izrade prostornih planova

Članak 44.

Prostornim planom uređenja Općine Kravarsko utvrđuje se obaveza izrade slijedećih dokumenata prostornog uređenja:

- Urbanistički plan uređenja središta Kravarskog (UPU), čiji obuhvat iznosi 18,45 ha

Granice obuhvata urbanističkog plana uređenja prikazane su u grafičkom dijelu Plana u mjerilu 1:5000.

Na području obuhvata UPU-a do njegovog se donošenja mogu izdavati odobrenja za građenje na parcelama koje imaju pristup na javne prometne površine. Ova se odobrenja mogu izdavati prema lokacijskim uvjetima utvrđenim u ovom planu.

9.2. Rekonstrukcija građevina čija je namjena protivna planiranoj namjeni

Članak 45.

Postojeće građevine, legalno izgrađene, koje su smještene protivno namjeni površina utvrđenoj ovim planom mogu se sanirati i rekonstruirati u obimu neophodnom za poboljšavanje uvjeta života i rada.

Neophodnim obimom rekonstrukcije za poboljšanje uvjeta života i rada smatra se:

1. za stambene građevine
 - obnova, sanacija i zamjena oštećenih i dotrajalih konstruktivnih dijelova građevine u postojećim gabaritima
 - rekonstrukcija svih vrsta instalacija
 - dogradnja sanitarnih prostorija uz postojeće stambene građevine u najvećoj površini od 12 m²
 - adaptacija prostora unutar postojećeg gabarita u stambeni prostor
 - izgradnja dvostrešnog krovišta bez nadozida kod građevina s dotrajalim ravnim krovom
2. za građevine druge namjene
 - obnova, sanacija i zamjena oštećenih i dotrajalih konstruktivnih dijelova građevine
 - dogradnja sanitarija, garderoba, spremišta i sl. do najviše 16 m² izgrađenosti za građevine do 100 m² bruto izgrađene površine, odnosno do 5% ukupne bruto izgrađene površine za veće građevine
 - prenamjena prostora pod uvjetom da novoplanirana djelatnost ne pogoršava stanje čovjekova okoliša
 - zamjena dotrajalih instalacija, te izmjena uređaja i instalacija vezanih za promjenu tehničkih rješenja za obavljanje planirane djelatnosti
 - rekonstrukcija i izgradnja prometnih površina